

Univerzita Karlova

Právnická fakulta

Mgr. Radim Ranič, LL.M. mult.

ŘÍZENÍ O EVROPSKÉM PLATEBNÍM ROZKAZU – PARALELY
A ROZDÍLY V POROVNÁNÍ S PRÁVEM EVROPSKÝM,
ČESKÝM A NĚMECKÝM

Procedure on European Order for Payment - parallels and
differences in comparison with European, Czech and German law

Rigorózní práce

Konzultant rigorózní práce: Prof. JUDr. Monika Pauknerová, CSc., DSc.

Mezinárodní právo soukromé

Datum vypracování práce (uzavření rukopisu): 19. 6. 2017

Univerzita Karlova

Právnická fakulta

Mgr. Radim Ranič, LL.M. mult.

KONANIE O EURÓPSKOM PLATOBNOM ROZKAZE –
PARALELY A ROZDIELY V POROVNANÍ S PRÁVOM
EURÓPSKÝM, ČESKÝM A NEMECKÝM

Procedure on European Order for Payment - parallels and
differences in comparison with European, Czech and German law

Rigorózna práca

Konzultant rigoróznei práce: Prof. JUDr. Monika Pauknerová, CSc., DSc.

Medzinárodné právo súkromné

Dátum vypracovania práce (uzavretia rukopisu): 19. 6. 2017

Prehlasujem, že predloženú rigoróznú prácu som vypracoval samostatne a že všetky použité zdroje boli riadne uvedené. Ďalej prehlasujem, že táto práca nebola využitá k získaniu iného alebo rovnakého titulu.

Radim Ranič

Prehlasujem, že predložená rigorózná práca obsahuje 203.537 znakov vlastného textu vrátane poznámok pod čiarou.

Radim Ranič

Venované mojim rodičom.

Pod'akovanie:

Rád by som poďakoval prof. JUDr. Monike Pauknerovej, CSc., DSc. za jej cenné rady a podnety pri spracovaní tejto práce.

Obsah

I.	Úvod	10
II.	Terminológia	13
III.	Vývoj unifikácie – od subsidiárnych zmlúv k aktom sekundárneho práva.....	15
III.1	Odôvodnenie unifikácie európskeho medzinárodného práva súkromného.....	15
III.2	Druhy unifikačných prostriedkov.....	16
III.2.a)	Subsidiárne zmluvy.....	17
III.2.b)	Nariadenia	18
III.2.c)	Smernice	18
III.3	Historický vývoj.....	19
III.3.a)	K vývoju pred Amsterdamskou zmluvou	19
III.3.b)	Amsterdam a vývoj po ňom.....	20
III.4	Výhody a nevýhody jednotlivých unifikačných foriem.....	24
III.4.a)	Subsidiárne zmluvy.....	26
III.4.b)	Nariadenia	29
III.4.c)	Smernice	33
IV.	Porovnávacie kritériá u platobných rozkazoch.....	35
V.	Európsky platobný rozkaz	37
V.1	História, úprava.....	37
V.2	Použitie, povaha z hľadiska EMPS a národného práva	46
V.3	Vzťah k iným úijným úpravám.....	47
V.4	Vecná a osobná aplikácia.....	49
V.5	Úprava jednotlivých častí konania.....	52
V.5.a)	Obligatórnosť vs. fakultatívnosť	52
V.5.b)	1 stupňové konanie vs. 2 stupňové	53
V.5.c)	Príslušnosť (právomoc) ku konaniu	54
V.5.d)	Obsahové nároky na návrh	58
V.5.e)	Rozsah dokazovania	60
V.5.f)	Obsahové nároky na rozhodnutie	61
V.5.g)	Doručovanie.....	63
V.5.h)	Odpor a mimoriadne opravné prostriedky.....	66
V.5.i)	Konanie po podaní odporu	70
V.5.j)	Prehlásenie o vykonateľnosti a výkon EPR.....	71
V.5.k)	Právne zastúpenie, jazyk, trovy konania	75
V.6	Možnosť automatického spracovania	80
VI.	Platobný rozkaz v českom práve	83
VI.1	História, úprava	83
VI.2	Použitie, pojem, povaha	84
VI.3	Vecná a osobná aplikácia, príslušnosť	85
VI.4	Konanie	86
VI.4.a)	Obsahové nároky na návrh, prieskum, vydanie	86
VI.4.b)	Doručovanie.....	87

VI.4.c)	Odpor	87
VI.4.d)	Konanie po podaní odporu.....	88
VI.4.e)	Výkon.....	88
VI.4.f)	Automatické spracovanie.....	89
VII.	Platobný rozkaz v nemeckom práve	90
VII.1	História, úprava	90
VII.2	Použitie, pojem, povaha	91
VII.3	Vecná a osobná aplikácia, príslušnosť	92
VII.4	Konanie	93
VII.4.a)	Obsahové nároky na návrh, prieskum, vydanie vrátane vykonávacieho rozkazu	93
VII.4.b)	Doručovanie.....	96
VII.4.c)	Odpor a námietky.....	96
VII.4.d)	Konanie po podaní odporu a námietok	97
VII.4.e)	Výkon.....	97
VII.4.f)	Automatické spracovanie.....	98
VIII.	Implementácia EPR do právnych poriadkov Českej republiky a Nemecka.....	99
VIII.1	Česká republika	99
VIII.2	Nemecko.....	100
IX.	Porovnanie EPR, ČPR a NPR, prehľad zistených zhodných a rozdielnych znakov spolu s prihliadnutím k iným európskym inštitútom	103
IX.1	Zistené zhodné znaky	103
IX.2	Zistené rozdielne znaky.....	104
X.	Záver.....	107
XI.	Resumé	114
XII.	Použitá literatúra.....	117
XII.1	Knižné pramene.....	117
XII.2	Časopisy a zborníky	118
XII.3	Rozsudky a zdroje z internetu	121

Zoznam základných použitých skratiek

ČEPR	- Český elektronický platobný rozkaz
ČPR	- Český platobný rozkaz
EHSV	- Európsky hospodársky a sociálny výbor
EMPS	- Európske medzinárodné právo súkromné
EP	- Európsky parlament
EPR	- Európsky platobný rozkaz
ES (Spoločenstvo)	- Európske spoločenstvo
EÚ	- Európska únia
IPRax	- Praxis des Internationalen Privat- und Verfahrensrechts
Nariadenie	- Nariadenie Európskeho Parlamentu a Rady (ES) č. 1896/2006 ktorým sa zavádza európske konanie o platobnom rozkaze
Nariadenie Brusel I bis	- Nariadenie Európskeho Parlamentu a Rady (EÚ) č. 1215/2012 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach
NPR	- Nemecký platobný rozkaz
NSS	- Najvyšší správny súd Českej republiky
OSŘ	- Český občiansky súdny poriadok
Posudok EP	- Reynolds, S. The European order for payment procedure. European Implementation Assessment
SDEÚ	- Súdny dvor Európskej únie
Správa Komisie	- Správa Komisie o uplatňovaní Nariadenia COM(2015) 495 final, zo dňa 13. 10. 2015
ZFEÚ	- Zmluva o fungovaní Európskej únie
Zmluva o ES (ZES)	- Zmluva o založení Európskeho spoločenstva
Zmluva o EÚ (ZEÚ)	- Zmluva o Európskej únii
ZPO	- Nemecký občiansky súdny poriadok

„Iuris praecepta sunt haec: honeste vivere, alterum non laedere, suum cuique tribuere.“

(Ulpianus)

I. Úvod

Rýchly vývoj európskeho medzinárodného práva súkromného v posledných rokoch ovplyvňuje nielen súčasné české medzinárodné právo súkromné, ale aj bežného právnicka, keď sa stáva oblasťou, o ktorej by mal mať aspoň základné znalosti. Tento vývoj možno veľmi dobre vidieť na prijatých a pripravovaných právnych aktoch, vrátane ich novelizácií, ktoré sa týkajú viacerých oblastí.

Aktivita EÚ sa nesústreďuje len na unifikáciu kolíznych noriem napr. zmluvných a mimozmluvných vzťahov v rámci nariadení Rím I a Rím II, ale aj na európske medzinárodné právo procesné. Ide napríklad o uznanie a výkon rozhodnutí z iných členských štátov v občianskych a obchodných veciach; doručovanie a dokazovanie.

S unifikáciou európskeho kolízneho a medzinárodného procesného práva úzko súvisia aj otázky kompetencie EÚ a jej hranice k prijímaniu unifikačných aktov, a tiež výberu vhodného unifikačného nástroja.

Cieľom tejto rigoróznejšej práce je detailne popísať nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1896/2006 zo dňa 12. 12. 2006, ktorým sa zavádza európske konanie o platobnom rozkaze¹ a porovnať jeho hlavné znaky s porovnateľnými inštitútmi v práve európskom, českom a nemeckom, predovšetkým zvýrazniť ich paralely a rozdiely.

Táto práca je členená na niekoľko častí. Práca začína definovaním kľúčových pojmov v tejto práci používaných. Ďalej pokračujeme prehľadom vývoja unifikácie, a to od subsidiárnych zmlúv až k aktom sekundárneho práva. V rámci tejto časti sa pozrieme jednak na odôvodnenie unifikácie európskeho medzinárodného práva súkromného, na jednotlivé druhy unifikačných nástrojov, historický vývoj a výhody a nevýhody jednotlivých unifikačných foriem na základe porovnateľných vopred stanovených kritérií.

---

¹ Ďalej len Nariadenie.

Výhody a nevýhody jednotlivých unifikačných foriem rozoberieme detailnejšie z dôvodu, že niektorí autori si myslia, že úprava obsiahnutá v Nariadení nemala byť prijatá formou nariadenia, ale iba formou smernice, ktorá by členské štáty zaväzovala do svojich národných poriadkov implementovať cezhraničné platobné konanie a napojiť túto úpravu na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 805/2004 zo dňa 21. 4. 2004, ktorým sa vytvára európsky exekučný titul pre nesporné nároky, požiadať o potvrdenie súdneho rozhodnutia za európsky exekučný titul, ktoré by zabezpečilo ich výkon.² Naším cieľom bude potvrdiť, že EÚ použila na prijatie unifikovanej právnej úpravy ohľadne konania o európskom platobnom rozkaze najlepší unifikačný nástroj, ktorý má v súčasnosti k dispozícii.

V ďalšej časti si stanovíme jednotlivé porovnávacie kritéria v rámci ktorých by sme chceli Nariadenie porovnať s českým platobným rozkazom a nemeckým platobným rozkazom. Budú nás zaujímať kritériá dôležité pre použitie týchto inštitútov, ako ich limity, štruktúra konania, obsahové nároky na návrh a dokazovanie, tiež účinky námietok v rámci konaní, ich výkon, vzťah k iným unifikovaným európskym úpravám ale aj ich vzťahy navzájom. Našej pozornosti neuniknú ani otázky, akými sú: právne zastúpenie v konaní, automatické spracovanie návrhov na konanie a trovy konania.

V nasledujúcich troch kapitolách by sme na základe týchto vybraných kritérií popísali európsky platobný rozkaz a platobné rozkazy v českom a nemeckom práve. U všetkých nás bude zaujímať ich historický vývoj, ich povaha, príslušnosť ku konaniu a úprava jednotlivých častí konania od návrhu až po výkon, vždy so zreteľom na stanovené kritériá. V rámci časti o Nariadení sa navyše zameriame na vzťah konania o európskom platobnom rozkaze s ďalšími porovnateľnými unifikovanými únijskými úpravami.

V ďalšej kapitole sme považovali za vhodné sa bližšie pozrieť na implementáciu Nariadenia do právnych poriadkov Českej republiky a

---

² Porovnaj napr. Freitag, R. Rechtsschutz des Schuldners gegen den Europäischen Zahlungsbefehl nach der EuMahnVO. Praxis des Internationalen Privat- und Verfahrensrechts (ďalej len IPRax), 2007, č. 6, s. 509-514.

Nemecka, ktorá nám tiež môže pomôcť pri vzájomnom porovnaní európskeho a národných platobných rozkazov v týchto dvoch členských krajinách EÚ, ale aj porovnať prístup národného zákonodarcu.

Po týchto kapitolách by sme zosumarizovali zistené zhodné a rozdielne znaky európskeho, českého a nemeckého platobného rozkazu spolu s prihliadnutím k iným európskym inštitútom. Celá rigorózna práca je zakončená záverom.

Pri tvorbe tejto práce sme použili prevažne komparatívnu metódu, pri porovnávaní jednotlivých platobných rozkazov v práve európskom, českom a nemeckom. Okrem uvedenej hlavnej metódy, boli použité aj indukcia, dedukcia, analýza a syntéza. Okrajovo bola použitá aj metóda historická.

II. Terminológia

Pojem európske medzinárodné právo súkromné³ môžeme chápať v rôznej šírke. Či už veľmi úzko, iba ako súbor právnych noriem európskeho medzinárodného práva súkromného v užšom zmysle, bez práva procesného. Alebo aj v podstatne širšom ponímaní, ktoré budeme používať pre účely tejto práce.

Toto širšie ponímanie definuje európske medzinárodné právo súkromné ako súbor právnych noriem, ktoré upravujú súkromno-právne vzťahy s medzinárodným prvkom, vrátane procesných, ktoré sú súčasťou práva EÚ alebo vnútroštátneho práva členského štátu ako dôsledok prevedenia smernice EÚ, ako aj tie normy, ktoré sú obsiahnuté v európskej regionálnej zmluvnej úprave.⁴

Do EMPS teda môžeme zaradiť rozsiahlu časť európskeho justičného priestoru, ktorá obsahuje nasledujúce základné oblasti: 1. kolízno-právna úprava zmluvných, mimozmluvných záväzkov a ďalších; 2. regulácia príslušnosti súdov, uznania a výkonu rozhodnutí v občianskych, obchodných, rodinných, dedičských a rozvodových veciach; 3. úprava spolupráce pri prevedení dôkazov; 4. doručovanie súdnych a mimosúdnych písomností v občianskoprávných, obchodných veciach; 5. právo európskeho konkurzného práva a ďalšie.

Pod pojmom unifikácia alebo zjednocovanie, budeme rozumieť zámernú, spoločne podniknutú činnosť unifikujúcich subjektov za účelom vytvorenia jednotného textu právnych noriem, ktorý bude uvedený ako platné právo do právnych poriadkov unifikujúcich štátov na základe ich medzinárodne právneho záväzku⁵. Budeme pod ním chápať aj výsledok tejto činnosti, teda súbor unifikovaných noriem, v našom prípade, noriem EMPS.⁶

---

³ Ďalej len EMPS.

⁴ Týč, V. in Rozehnalová, N. – Týč, V. – Novotná, M. Evropské mezinárodní právo soukromé. Brno: Masarykova Univerzita, 1998, ISBN 80-210-1867-4, s. 26.

⁵ Kučera, Z. – Pauknerová M. – Růžička K. a kol. Mezinárodní právo soukromé. 8. opr. a dopl. vyd. Brno: Doplněk, 2015, ISBN 978-80-7239-321-3, s. 71.

⁶ Ibidem.

Unifikačné nástroje EMPS definujeme ako prostriedky, ktorými unifikačné subjekty zjednocujú právne normy EMPS.

Konanie o európskom platobnom rozkaze by sme mohli definovať s menšími nepresnosťami ako: konanie pred súdom v cezhraničných prípadoch, ktorý bez predchádzajúceho vypočutia odporcu (dlžníka), vydá písomné rozhodnutie, ktorého obsahom je rozkaz, spravidla úhrady peňažného dlhu. Proti tomuto rozhodnutiu sa môže odporca brániť podaním odporu, ktorý ma spravidla za následok iniciovanie bežného súdneho konania. Ak odporca toto právo nevyužije, tak sa písomné rozhodnutie stane právoplatným rozhodnutím vo veci, ktoré je plne vykonateľné vo všetkých členských štátoch, ako by sa jednalo o ich národné vykonateľné rozhodnutie.

Definičné znaky, ktoré sú charakteristické pre inštitút národného platobného rozkazu sú podobné ako v prípade európskeho platobného rozkazu, keď sa bude spravidla jednať o konanie pred súdom, ktorý bez vypočutia odporcu vydá písomné rozhodnutie s rozkazom uhradiť požadovanú pohľadávku, alebo podať proti platobnému rozkazu odpor, či iné námietky, ktoré majú za následok zrušenie platobného rozkazu. Nepodaním odporu, či iných námietok platobný rozkaz získava silu vykonateľného rozhodnutia.⁷

---

⁷ Pre hlavné definičné znaky európskych úprav platobných rozkazov viď jednak Kodek G. E. – Rechberger W.H. Das Mahnverfahren in den Mitgliedsstaaten der EU – Generalbericht. In Order for Payment in the European Union, edited by Kodek G. E. – Rechberger W.H., Hague: Kluwer Law International, 2001, ISBN 90-411-1526-9, s. 1-3 a ďalej Schollmeyer, E. Europäisches Mahnverfahren. IPRax, 2002, č. 6, s. 478-484.

III. Vývoj unifikácie – od subsidiárnych zmlúv k aktom sekundárneho práva

III.1 Odôvodnenie unifikácie európskeho medzinárodného práva súkromného

Jednou z hlavných úloh Európskeho spoločenstva⁸ a neskôr Európskej únie⁹ bolo prv vytvorenie spoločného trhu, neskôr utvorenie jednotného vnútorného trhu. Túto úlohu sa podarilo splniť začiatkom 90. rokov minulého storočia, vznikom jednotného trhu v rámci Spoločenstva, v ktorom môže tovar, služby, osoby a kapitál voľne cirkulovať.

Tento obeh v hlavne v oblasti tovaru a služieb je prevádzaný hlavne obchodníkmi členských štátov na základe obchodných zmlúv. Obchodníci sú subjektmi práva jednotlivých členských štátov a nimi uzavreté obchodné zmluvy sú podriadené súkromnému právu v rámci príslušných členských štátov. Členské štáty majú svoje vlastné kolízne normy pre právne vzťahy s medzinárodným, aj keď intraúnijným prvkom, ktoré sú mnohokrát odlišné. V prípade vzniku sporu, musí byť riešená nielen otázka rozhodného práva, ale aj otázka medzinárodnej právomoci súdov, teda, ktorý súd má právomoc daný spor riešiť. Ani vynesením rozsudku nie je riešenie konfliktu často ukončené, mnohokrát je nutné uznanie a výkon cudzieho rozhodnutia členského štátu v štáte iného člena. S obchodom sú spojené aj ďalšie otázky, ktoré musia byť vo vzťahu medzi štátmi upravené, aby mohol obchod prebiehať naozaj voľne, slobodne a bez neprimeraného rizika a zvýšených nákladov. Vnútorný trh prináša so sebou nielen záväzky zmluvné, ale aj záväzky mimozmluvné.

Aj v prípade voľného pohybu osôb nám často vznikajú otázky s ním spojené. Osoby sa usadzujú, študujú, pracujú, uzavierajú manželstvá, rodia sa im deti. Mnohí sa rozvádzajú a všetci nakoniec zomierajú. Vzniká tak celá oblasť problematiky rodinných, dedičských, pracovných a pod. vzťahov a procesov, ktorá je upravená, spravidla štát od štátu, rozdielnou právnou úpravou.

---

⁸ Ďalej skrácované niekedy na ES, prípadne Spoločenstvo.

⁹ Ďalej skrácované niekedy na EÚ.

Vidíme teda, že aj napriek vzniku jednotného vnútorného trhu, nám stále ostáva u jednotlivých členov rozdielna hmotno-právna úprava súkromnoprávných vzťahov a na strane druhej rôzna procesno-právna úprava, kde sú jednotlivé súdne systémy, ich proces teritoriálne upravené a právne účinky ich rozhodnutí na ich územie obmedzené.¹⁰

Tieto, v predchádzajúcom odseku, identifikované rozdiely právnych úprav jednotlivých členských štátov boli EÚ veľmi skoro spozorované a riešené. V súčasnosti sa tak deje v rámci vytvárania priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti v EÚ, konkrétne formou justičnej spolupráce v občianskych veciach.

V rámci Európskeho justičného priestoru tak dochádza jednak k približovaniu rozdielnych právnych úprav členov – harmonizácia, na strane druhej, zjednocovaním úpravy – unifikáciou. A od unifikácie v rámci Európskeho justičného priestoru je už len malý krok k jeho podmnožine, teda k unifikácii Európskeho medzinárodného práva súkromného.

III.2 Druhy unifikačných prostriedkov

Druhy unifikačných prostriedkov úzko súvisia s kompetenciami EÚ v danej oblasti.

Zmluva o založení Európskeho spoločenstva¹¹ (ďalej len Zmluva ES) v svojom článku 5 upravovala „Zásady subsidiarity a proporcionality“. Podľa vety prvej tohto článku mohlo Spoločenstvo spravidla jednať len v medziach právomocí zverených Zmluvou ES a cieľov v nich stanovených.

Amsterdamskou zmluvou¹² (viď nižšie v kapitole III.3.b), došlo k presunu oblasti víz, azylu, prisťahovalectva a politiky v ďalších oblastiach týkajúcej sa voľného pohybu osôb z piliera tretieho, do piliera

---

¹⁰ Bližšie viď Týč, V. in Rozehnalová, N. – Týč, V. Evropský justiční prostor (v civilních otázkách). Brno: Masarykova Univerzita, 2003, ISBN 80-210-3054-2, s. 8-11; Rozehnalová, N. Evropský justiční prostor ve věcech civilních. Právní fórum, 2005, č. 2, s. 41-42.

¹¹ Tzv. Rímska zmluva zo dňa 25. 3. 1957, v znení jednotlivých novelizačných a prístupových zmlúv.

¹² Amsterdamská zmluva, ktorá mení zmluvu o Európskej únii, zmluvy o založení Európskych spoločenstiev a niektoré súvisiace akty, zo dňa 2. 10. 1997, platná od 1. 5. 1999, 97/C 340/01.

prvého.¹³ Do tejto oblasti patrí aj Justičná spolupráca v súkromnoprávnej oblasti, teda aj EMPS (článok 65 Zmluvy o ES, nahradený teraz článkom 81 Zmluvy o fungovaní Európskej únie).

Tým sa, podľa prevládajúceho názoru, vytvorila v oblasti EMPS, právomoc EÚ k vydávaniu sekundárnych noriem podľa článku 249 Zmluvy o ES, teraz článku 288 a nasl. Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len ZFEÚ).

Túto právomoc potvrdila aj Lisabonská zmluva¹⁴, ktorá prevzala článok 65 Zmluvy o ES s úpravami, a nový článok 81 ZFEÚ umožňuje prijímanie sekundárnych noriem v rámci priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti v oblasti justičnej spolupráce v občianskych veciach.

III.2.a) Subsidiárne zmluvy

Subsidiárne (podporné) zmluvy boli, z hľadiska formy, medzinárodnými zmluvami, ktoré uzavierali medzi sebou členské štáty EÚ. Uzavierali ich, aby začali alebo posilnili spoluprácu v otázkach, ktoré nespádajú do kompetencie Európskej únie, no sú pre intenzívnu hospodársku a politickú integráciu dôležité. Boli to zmluvy uzavreté, pristúpenie k zmluve bolo umožnené iba členom EÚ. Nadväzovali na komunitárnu normotvorbu, mali doplnkovú funkciu.¹⁵

Článok 293 Zmluvy o ES výslovne predpokladal pre určité oblasti zjednanie subsidiárnych zmlúv.¹⁶ Oblasť EMPS sa priamo týkalo ustanovenie *in fine* daného článku – „zjednodušenie formalít, ktorým podlieha vzájomné uznávanie a výkon súdnych rozhodnutí a rozhodcovských nálezov“.

Lisabonská zmluva v ZFEÚ článok 293 Zmluvy o ES neprevzala. Podľa článku 4 ods. 2 ZFEÚ je právomoc EÚ a členských štátov v oblasti

---

¹³ Herdegen, M. *Europarecht. 6. überarbeitete und erweiterte Auflage*, München: C. H. Beck, 2004, ISBN 3406525350, s. 49.

¹⁴ Lisabonská zmluva, ktorou sa mení a dopĺňa Zmluva o Európskej únii a Zmluva o založení Európskeho spoločenstva, zo dňa 13. 12. 2007, účinná 1. 12. 2009, 2007/C 306/01.

¹⁵ Týč, V. a kol. *Lexikon – Právo Evropské unie*. Ostrava: Sagit, 2004, ISBN 80-7208-428-3, pojem „subsidiární smlouvy“.

¹⁶ Týč, V. *Základy práva Evropské unie pro ekonomy. 5. aktualizované a doplněné vydání*. Praha: Linde, 2006, ISBN 80-7201-631-8, s. 68.

priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti zdieľaná. Členské štáty tak môžu využiť svoju právomoc len v tom rozsahu v ktorom ho ešte EÚ nevykonáva, rozhodla nevykonávať alebo vzdala sa tohto výkonu. EÚ však v tejto oblasti právomoc vykonáva a možnosť členských štátov sú tak obmedzené.

Aj napriek tomu, že subsidiárne zmluvy sa už v súčasnosti na unifikáciu EMPS nepoužívajú z dôvodu historických, no predovšetkým komparatívnych vo vzťahu k nariadeniam a smerniciam, sa budeme zaoberať aj týmto už nepoužívaným unifikačným nástrojom.

III.2.b) Nariadenia

Nariadenia sú všeobecne záväzné a priamo použiteľné vo všetkých členských štátoch. Sú záväzné nielen pre EÚ samotnú a členské štáty, ale aj pre ich všetky vnútroštátne subjekty (fyzické a právnické osoby). Nariadenia sa nesmú implementovať do národných úprav, ak sami povinnosť implementácie neobsahujú. Nariadenia už zo svojej podstaty znemožňujú použitie národných noriem, ktoré sú im v rozpore.¹⁷

Základná úprava nariadenia sa nachádza v článku 288 veta druhá ZFEÚ (predtým článok 249 veta druhá Zmluvy ES).

III.2.c) Smernice

O vetu nižšie v danom článku (ako teraz v ZFEÚ, ako aj predtým v Zmluve o ES) nachádzame úpravu smernice, ako právneho aktu prvého piliera. Tento akt zaväzuje každý členský štát v stanovenom termíne jeho text previesť (transponovať) do vnútroštátneho práva. Smernica je ideálny harmonizačný nástroj, ktorý môže stanoviť minimálny štandard v upravovanej oblasti.¹⁸

Prečo tento harmonizačný nástroj spomíname u nástrojoch unifikačných? Otázka je určite namieste. Odpoveďou je fakt, že smernica

---

¹⁷ Podrobnejšie vid' napr. Šlosarčík, I. Politický a právni rámec evropské integrace. 3. aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2010, ISBN 978-80-7357-471-0, s. 101; Búrca, de G. – Craig, P. EU law: text, cases and materials. 5th edition. Oxford: Oxford University Press, 2015, ISBN 978-0-19-871492-7, s. 107-108.

¹⁸ Podrobnejšie vid' napr. Křepelka, F. – Skřivánková, K. – Bacho, D. Právo Evropské unie: multimediální učební text pro studenty bakalářských programů. 3. přeprac. a rozš. vyd. Brno: Masarykova Univerzita, 2010, ISBN 978-80-210-5275-8, s. 27-28; Tichý, L. a kol. Evropské právo. 5. přeprac. vyd. Praha: C. H. Beck, 2014, ISBN 978-80-7400-546-6, s. 202-203.

môže mať prakticky za následok, že ňou harmonizovaná problematika je vďaka jej vhodnému naformulovaniu po transponovaní vo všetkých členských štátoch prakticky unifikovaná.¹⁹ Takéto smernice nazývame rigidnými, niekedy tiež pevnými alebo tuhými.

Po stručnom predstavení jednotlivých nástrojov sa v nasledujúcej kapitole budeme zaoberať ich historickým vývojom v rámci európskeho práva.

III.3 Historický vývoj

Pozerajúc sa na v súčasnosti prijímané právne akty EÚ z oblasti EMPS, možno skonštatovať, že hlavným unifikačným nástrojom je nariadenie. No nebolo tomu vždy tak, podobne ako celé Európske spoločenstvo a Európska únia, tak aj unifikačné nástroje prešli dlhú cestu, kým sa dostali do stavu kde sa nachádzajú dnes.

III.3.a) K vývoju pred Amsterdamskou zmluvou

Pred prijatím Maastrichtskej zmluvy bola jediná forma spolupráce, teda aj unifikácie, v rámci EMPS možná len na základe článku 293 (ex článku 220) Zmluvy ES. Prvou subsidiárnou zmluvou v tejto oblasti bol Bruselský dohovor o právomoci súdov a uznaní a výkonu súdnych rozhodnutí vo veciach občianskych a obchodných. Ako už názov naznačuje, obsahom dohovoru bola jednak úprava právomoci súdov a takisto uznanie a výkon ich rozhodnutí v iných členských štátoch. V oboch prípadoch sa dohovor obmedzoval iba na úpravu vo veciach občianskych a obchodných.

Ďalší, pre oblasť EMPS, kľúčový dokument, bol prijatý síce už v roku 1980, no platnosť nadobudol až 1. 4. 1991. Jedná sa o Rímsky dohovor o práve rozhodnom pre zmluvné záväzkové vzťahy. Dohovor unifikoval pravidlá medzinárodného práva súkromného (kolízne právo) pre zmluvné záväzky.

Zmenu v tejto oblasti so sebou priniesla až Maastrichská zmluva²⁰ na začiatku 90. rokov minulého storočia.

---

¹⁹ K tomuto názoru viď napr. Rozehnalová – Týč 2003, op. cit. č. 10, s. 23.

²⁰ Známa tiež ako Zmluva o Európskej únii, prijatá v decembri 1991, podpísaná vo februári 1992, platná od 1. 10. 1993.

Na základe tejto zmluvy došlo k vzniku Európskej únie. Táto sa, ako je dobre známe, skladala z troch pilierov. Súčasťou tretieho piliera toho času bola aj spolupráca v justícii a justičných záležitostiach. V rámci tejto spolupráce boli položené základy pre budúcu intenzívnejšiu kooperáciu v justičnom európskom priestore.

Po období po prijatí tejto zmluvy vznikajú ďalšie dohovory. Radíme sem Dohovor o právomoci a uznaní a výkonu rozhodnutí vo veciach manželských²¹ z roku 1998, Európsky dohovor o konaní vo veciach platobnej neschopnosti a ďalšie. Všetky tieto dohovory nikdy nevstúpili v platnosť, väčšina z nich je pretransformovaná do podoby nariadenia alebo existujú plány na ich pretransformovanie.

III.3.b) Amsterdam a vývoj po ňom

Od 1. 5. 1999 dochádza Amsterdamskou zmluvou k obratu, ktorý podstatne zmenil vtedajšiu podobu EMPS.

Mení sa postavenie v rámci troch pilierov EÚ. Novovzniknutá politika vytvárania priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti sa delí na dve hlavné časti, a to zložku trestnoprávnu a súkromnoprávnu. Súkromnoprávna zložka sa presúva z tretieho piliera do piliera prvého. Tento presun má za následok to, že justičná spolupráca v súkromnoprávnej oblasti už nie je iba v právomoci členských štátov, ale aj EÚ získala právo v tejto oblasti vydávať úijné právne akty, teda hlavne sekundárneho práva – nariadenia a smernice (článok 61 v spojení s článkom 65 Zmluvy ES, teraz články 67 až 71 a článok 81 ZFEÚ).

Zmluvou z Nice zo dňa 26. 2. 2001, účinnou od 1. 2. 2003 dochádza k úprave článku 67 Zmluvy o ES, konkrétne rozšírením o nový odsek 5 podľa ktorého opatrenia v oblasti súdnej spolupráce v občianskych veciach (článok 65 Zmluvy o ES) sú prijímané spolurozhodovacím spôsobom kvalifikovanou väčšinou (článok 251 Zmluvy o ES) s výnimkou opatrení z oblasti rodinného práva, kde je vyžadovaná jednomyselnosť.²²

---

²¹ Známy tiež ako Brusel II dohovor, bližšie k tejto problematike vid' napr. Jayme, E. – Kohler, Ch. *Europäisches Kollisionsrecht 1998: Kulturelle Unterschiede und Parallelaktionen*. IPRax, č. 6, 1998, s. 419-420.

²² Pauknerová, M. *Evropské mezinárodní právo soukromé*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, ISBN 978-80-7400-504-6, s. 15, marg. č. 25.

Lisabonská zmluva zo dňa 13. 12. 2007 s účinnosťou ku dňu 1. 12. 2009 zmenila právne základy EÚ. Vznikla ako kompromis po neúspechu Zmluvy o Ústave pre Európu zo dňa 29. 10. 2004 vzhľadom na negatívne referendá vo Francúzsku a Holandsku. Lisabonská zmluva mení doterajšie Zmluvy o ES, Zmluvu o založení spoločenstva pre atómovú energiu a Zmluvu o EÚ, pričom Zmluva o EÚ je premenovaná na ZFEÚ. Lisabonská zmluva ruší pilierovú štruktúru. EÚ získava plnú právnu subjektivitu. Justičná spolupráca v občianskych veciach je súčasťou zdieľanej právomoci EÚ a členských štátov podľa článku 4 ods. 2 písm. j) ZFEÚ.²³ Z hľadiska EMPS je dôležitá zmena pôvodného článku 65 Zmluvy o ES v článku 81 ZFEÚ, konkrétne ods. 2, ktorý už na prijatie únijných právnych aktov nevyžaduje nutne podmienku ich nevyhnutnosti pre riadne fungovanie vnútorného trhu (pridaním slova „najmä“ pred túto podmienku).²⁴

Okrem Amsterdamskej zmluvy predtým a teraz Lisabonskej zmluvy sú pre konečnú podobu jednotlivých unifikačných krokov dôležité aj zasadania Európskej rady. Závery z týchto zasadaní – závery predsedníctva, nám ukazujú plány EÚ na nasledujúce roky.

Dôležitými v tomto ohľade bolo zasadanie Európskej rady v Tampere, Fínsko 15. a 16. 10. 1999 a v Haagu, Holandsko 4. a 5. 11. 2004. V Tampere boli stanovené tri priority na obdobie od roku 2000 do roku 2005: vzájomné uznávanie súdnych rozhodnutí, zlepšenie odškodňovania obetí trestných činov a posilnenie zblížovania v oblasti občianskeho práva.²⁵ Haagsky program formuluje desať priorít na nasledujúce obdobie od rokov 2006 až 2010. V rámci štvrtej priority – posilnenie práva formuluje v časti 4.3 „zlepšenie výkonnosti práva, lepšia aplikácia zásady

---

²³ Janků, L. – Janků, M. Právo EU po Lisabonské smlouvě. 2. vydání. Ostrava: key Publishing s.r.o., 2015, ISBN 978-80-7418-245-7, s. 32-35.

²⁴ Porovnaj Rozehnalová, N. a kol. Mezinárodní právo soukromé Evropské unie (Nařízení Řím I, Nařízení Řím II, Nařízení Brusel I). Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013, 978-80-7478-016-5, s. 28-30.

²⁵ Závery Európskej rady v Tampere zo dňa 15. a 16. 10. 1999 [citované 6. 6. 2017], dostupné z http://www.europarl.europa.eu/summits/tam_en.htm, B.V-B.VII.

uznávania a účinná právna ochrana v civilných veciach.²⁶ V rámci programu sú stanovené predpokladané termíny vydania jednotlivých nástrojov na dosiahnutie týchto priorít, teda aj jednotlivých unifikačných právnych aktov.²⁷

Posledné zasadnutie Európskej rady v ktorom boli stanovené priority na päťročné obdobie 2010-2014 sa uskutočnilo 10. a 11. 12. 2009 v Bruseli kde bol prijatý tzv. Štokholmský program v ktorom sa potvrdzuje okrem iného postupné rušenie exequatórneho konania, rozšírenie uznávania aj v oblasti dedičského práva a manželských vzťahov, rozvoj e-justície, znižovanie formalít pri overovaní listín a prijatie úpravy pre zlepšenie výkonu súdnych rozhodnutí exekúciou bankových účtov.²⁸ Na nasledujúcom zasadnutí Európskej rady v tejto oblasti dňa 26. a 27. 6. 2014 boli prvýkrát podľa článku 68 SFEÚ vymedzené strategické smery pre oblasť slobody, bezpečnosti a práva, ktoré zodpovedajú dokumentu Európskej rady – Strategický program pre Úniu v čase zmien²⁹, kde sa má nadviazať na Štokholmský program a rozvíjať súčasné právne nástroje a posilnenie justičnej spolupráce medzi členskými štátmi.³⁰

V rámci novo získanej kompetencie vydávania sekundárnych právnych aktov nasledovala celá rada nových smerníc a nariadení. Z najvýznamnejších nariadení treba spomenúť aspoň: i) nariadenie Rady (ES) č. 44/2001/ES zo dňa 22. 12. 2000 o právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach tzv. Brusel I (neskôr nahradené nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1215/2012 zo dňa 12. 12. 2012 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach, tzv. Brusel I bis³¹); ii) nariadenie

---

²⁶ Akčný plán Európskej rady a Komisie implementujúci Hátsky program na zosilnenie slobody, bezpečnosti a spravodlivosti v Európskej únii [citované 6. 6. 2017], dostupný z <http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cmsUpload/web097781.en.pdf>, s. 23-25.

²⁷ K podrobnostiam vid' Wagner, R. Die zivil(-verfahrens-)rechtlichen Komponenten des Aktionsplans zum Haager Program. IPRax, 2005, č. 6, s. 494-496.

²⁸ Vid' samotné závery zverejnené v Úradnom vestníku EÚ, 2010/C 115/01 z 4. 5. 2010.

²⁹ Závery Európskej rady 26.-27. 6. 2014 EUCO 79/14 [citované 2. 6. 2017], dostupné z <http://register.consilium.europa.eu/doc/srv?l=SK&f=ST%2079%202014%20INIT#page=15>.

³⁰ Janků – Janků 2015, op. cit. č. 23, s. 265.

³¹ Ďalej len Nariadenie Brusel I bis.

Rady (ES) č. 1347/2000 zo dňa 29. 5. 2000 o právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností k spoločným deťom manželov tzv. Brusel II (neskôr nahradené, nariadením Rady (ES) č. 2201/2003 zo dňa 27. 11. 2003 o súdnej právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práva a povinností, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1347/2000, tzv. nariadením Brusel II bis); iii) nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 zo dňa 17. 6. 2008 o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky, tzv. Rím I; iv) nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 864/2007 zo dňa 11. 7. 2007 o rozhodnom práve pre mimozmluvné záväzky, tzv. Rím II; v) nariadenie Rady (ES) č. 1206/2001 zo dňa 28. 5. 2001 o spolupráci medzi súdmi členských štátov pri vykonávaní dôkazov v občianskych a obchodných veciach; vi) nariadenie Rady (ES) č. 1346/2000 zo dňa 29. 5. 2000 o konkurznom konaní (neskôr nahradené nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/848 zo dňa 20. 5. 2015 o insolvenčnom konaní); vii) nariadenie Rady (ES) č. 1348/2000 zo dňa 29. 5. 2000 o doručovaní súdnych a mimosúdnych písomností v občianskych a obchodných veciach v členských štátoch (neskôr nahradené nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1393/2007 zo dňa 13. 11. 2007 o doručovaní súdnych a mimosúdnych písomností v občianskych a obchodných veciach v členských štátoch a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 1348/2000); viii) nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 805/2004 zo dňa 21. 4. 2004, ktorým sa vytvára európsky exekučný titul pre nesporné pohľadávky; ix) nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 zo dňa 11. 7. 2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu; x) nariadenie Rady (ES) č. 4/2009 zo dňa 18. 12. 2008 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a o spolupráci vo veciach vyživovacej povinnosti; xi) nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 650/2012 zo dňa 4. 7. 2012 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a prijatí a výkone verejných listín v dedičských veciach a o zavedení európskeho osvedčenia o dedičstve; xii) nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 655/2014 zo dňa 15. 5. 2014 o zavedení

konania týkajúceho sa európskeho príkazu na zablokovanie účtov s cieľom uľahčiť cezhraničné vymáhanie pohľadávok v občianskych a obchodných veciach; xiii) nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/1191 zo dňa 6. 7. 2016 o podporovaní voľného pohybu občanov prostredníctvom zjednodušenia požiadaviek na predkladanie určitých verejných listín v Európskej únii a o zmene nariadenia (EÚ) č. 1024/2012 a ďalšie.³²

Nie všetky nariadenia v tejto oblasti však boli prijaté na základe článku 65 Zmluvy o ES, prípadne článku 81 ZFEÚ. Vzhľadom na nezhodu veľkého počtu členských štátov ohľadne nariadenia Rady (EÚ) č. 1259/2010 zo dňa 20. 12. 2010, ktorým sa vykonáva posilnená spolupráca o oblasti rozhodného práva pre rozvod a rozluku, tzv. Rím III, došlo k prijatiu právnej úpravy v rámci inštitútu posilnenej spolupráce podľa článku 20 Zmluvy o EÚ v spojení s článkami 326 až 334 ZFEÚ, pritom toto nariadenie je v súčasnosti záväzné pre 16 členských krajín, Česká republika sa rozhodla na posilnenej spolupráci zatiaľ nezúčastniť.³³

III.4 Výhody a nevýhody jednotlivých unifikačných foriem

Potom ako sme predstavili jednotlivé unifikačné nástroje, dôvody ich použitia a historický vývoj pristúpme k porovnaniu jednotlivých prostriedkov na základe dôležitých kritérií popísaných nižšie v tejto podkapitole. V rámci porovnania podkapitolu rozdelíme na tri časti, ktorých názov sa zhoduje s najpoužívanejšími unifikačnými nástrojmi. V týchto častiach tejto podkapitoly rozoberieme samotné výhody a nevýhody jednotlivých foriem a pristúpime k následnému zhrnutiu.

Ako prvé z **porovnávacích kritérií** si zvolíme **počet štátov, pre ktoré je** unifikovaná právna **úprava záväzná**. Právna úprava, ktorá platí iba v niektorých členských štátoch EÚ, v iných však nie, so sebou prináša komplikácie. Z hľadiska úijného práva je najlepšou variantov tá, kde zjednotená právna úprava platí na celom území jednotného trhu EÚ, čím

---

³² Podrobnejšie k historickému vývoju viď Rozehnalová – Týč 2003, op. cit. č. 10, s. 12-26; Rozehnalová 2005, op. cit. č. 10, s. 41-44.

³³ Tomášek, M., Týč, V. a kol. Právo Evropské unie. 2. aktualizované vydání. Praha. Leges, 2017, ISBN 978-80-7502-184-7, s. 369.

sa stáva napr. medzinárodný intraúnijský obchod, a vzťahy s ním spojené, jednoduchšími a prehľadnejšími.

Druhým hľadiskom je **rýchlosť prijatia a nadobudnutia účinnosti** unifikačných aktov. V rámci tohto kritéria nás bude tiež zaujímať ako je možné previesť zmenu (novelizáciu) daného právneho aktu. Je známe, že spoločnosť a s ním spojené potreby upraviť právne aspekty jej fungovania, sa neustále vyvíjajú, nie sú stabilné. Preto musí byť aj unifikovaná právna úprava vo vhodných intervaloch novelizovaná. Stať sa môže aj to, že právny akt je prijatý v tak pomalom a zdĺhavom procese, že po nadobudnutí účinnosti aktu je už v ňom obsiahnutá právna úprava zastaraná.

V rámci tretieho kritéria nás bude zaujímať **jednotnosť unifikovanej úpravy** a s ním spojená jednota únijského práva a právna istota subjektov. Ako už samotné označenie napovedá, zjednotená právna úprava, by mala byť v štátoch zúčastnených na unifikácii jednotná. V prípade vzniku nejednotnosti stráca unifikačný akt na prehľadnosti a stráca na výhodách, ktoré sú s ním spojené.

U ďalšieho kritéria nás bude zaujímať, či v prípade unifikácie kolíznych noriem sa tieto unifikované **použijú aj na právne vzťahy, ktoré nemajú únijský základ**. Teda, či po unifikácii ostávajú v právnej úprave štátov aj kolízne normy pre tretie štáty. S touto problematikou súvisí aj problém s vymedzením pôsobnosti unifikačných aktov vo vzťahu k finálnym adresátom.

Pri piatom kritériu budú predmetom nášho záujmu **právne účinky** jednotlivých aktov. Každý z použitých zjednocujúcich nástrojov má aj svoje špecifické účinky, ktoré podstatne ovplyvňujú jeho efektívnosť.

Pri aplikácii unifikovaných právnych noriem, podobne, ako pri aplikácii vnútroštátnych noriem, nám často vznikajú otázky interpretácie aktov. Ak by unifikovaný právny akt problematiku výkladu neriešil, mohlo by časom s veľkou istotou dôjsť k stavu, že nám síce v jednotlivých právnych poriadkoch členských štátov platí rovnaký text aktu, no nie je rovnako vykladaný a aplikovaný, čím nedochádza k naplňovaniu základnej funkcie zjednotenej právnej úpravy. Preto si ako posledné šieste kritérium zvolíme kritérium **jednotnosti výkladu**.

III.4.a) Subsidiárne zmluvy

Z hľadiska **počtu unifikujúcich subjektov** v prípade uzavierania týchto medzinárodných zmlúv býval počet subjektov veľmi vysoký, obsahoval spravidla všetky členské štáty, ako bolo možné vidieť pri Bruselskom dohovore o právomoci súdov a uznaní a výkonu súdnych rozhodnutí vo veciach občianskych a obchodných alebo Rímskom dohovore o práve rozhodnom pre zmluvné záväzkové vzťahy.

Ohľadne **časovej náročnosti prípravy, účinnosti a prípadnej zmeny unifikačnej úpravy** proces od iniciatívy až po podpis podpornej zmluvy je veľmi dlhý. Podstatne dlhší ako pri použití sekundárnych prameňov úijného práva. Tieto zmluvy sa uzatvárali na multilaterálnych zasadnutiach zástupcov jednotlivých zmluvných strán. S textom musia súhlasiť všetky zmluvné strany. Po zhodnutí sa na texte dochádza k podpisu zmluvy – dohovoru. Dlhšie rokovania majú za následok aj jav pozitívny, a to vyššiu obsahovú kvalitu unifikačných aktov.

K samotnej aplikácii zmlúv však nedochádza podpisom zmluvy, ale až po ratifikácii predpísaného počtu zmluvných strán. U subsidiárnych zmlúv vo väčšine prípadov ratifikáciou všetkých strán.

Napríklad Rímsky dohovor vstúpil v platnosť až 11 rokov po svojom podpísaní. Takto dlhý čas už nemusí garantovať, že prijaté unifikačný akt bude odpovedať aktuálnym potrebám, hrozí jeho zastaranosť.

V prípade zmien – novelizácii týchto aktov, nie je situácia o nič lepšia. Proces je rovnaký, po dlhom období zjednávania nasleduje podpis a ratifikácia.

Z pohľadu **jednotnosti unifikovanej regulácie** je jednou z najväčších nevýhod nejednotnosť právnej regulácie. Pri unifikácii subsidiárnymi zmluvami sa stáva, že štáty sa k novelizovanému zneniu pripájajú až s dlhším časovým odstupom. Takto dochádza k situáciám, že zmluvné štáty sú viazané rôznymi zneniami novelizovaných medzinárodných zmlúv. Toto je pre medzinárodnú unifikáciu, ktorá by mala viesť k zjednodušeniu, značne kontraproduktívne, pretože je potrebné navyše

skúmať, ktoré znenie platí pre dotknuté štáty.³⁴ V praxi sa používajú zložité tabuľky na zistenie platného znenia.

Z hľadiska **dvojkoľajnosti pri zjednocovaní kolíznej úpravy**, v prípade týchto zmlúv, nám v minulosti nevznikali kompetenčné otázky. Štáty, ako páni zmlúv, sa mohli dohodnúť na veľmi širokom unifikačnom poli. Postupne, ako sa kompetencia EÚ rozširovala, právomoc členských štátov uzatvárať medzinárodné zmluvy v oblastiach, ktoré sú už alebo budú v kompetencii EÚ sa postupne obmedzovala.³⁵

Preto nám prakticky nevznikajú dvojité kolízne normy. Jedny pre spory intraúničné a iné pre spory tretích štátov. Kolízne unifikácie, ako je možné vidieť u Rímskeho dohovoru a nariadenia Rím I majú povahu *erga omnes*.

Ohľadne **právnych účinkov aktov**, zjednané, podpísané a náležite ratifikované medzinárodné zmluvy, ktoré sú platné a účinné sa stávajú súčasťou národných právnych poriadkov. Právna prax tohto procesu je v jednotlivých štátoch odlišná.

V prípade Českej republiky je základnou úpravou článok 10 Ústavy³⁶, ktorý stanovuje, že „Vyhlásené mezinárodní smlouvy, k jejichž ratifikaci dal Parlament souhlas a jimiž je Česká republika vázána, jsou součástí právního řádu; stanoví-li mezinárodní smlouva něco jiného než zákon, použije se mezinárodní smlouva.“.

Z hľadiska **interpretácie úpravy**, ako už bolo uvedené vyššie, bez jednotného výkladu by nebolo možné pokladať unifikáciu za plne úspešnú. Subsidiárne zmluvy v samotnom texte odkaz na interpretáciu Súdneho dvora EÚ (predtým Európskeho súdneho dvora) neobsahujú. Obsiahnuté sú až v interpretačných protokoloch.

---

³⁴ Pauknerová, M. Mezinárodní civilní procesní právo po vstupu České republiky do EU – vybrané otázky. Právní rozhledy, Příloha Evropské právo, 2004, č. 9, s. 334-335.

³⁵ Kohler, Ch. – Jayme, E. Europäisches Kollisionsrecht 2004 – Territoriale Erweiterung und methodische Ruckgriffe. IPRax, 2004, č. 6, s.484.

³⁶ Ústavný zákon č. 1/1993 Sb., Ústava, v znení neskorších predpisov.

Zaujímavé u tejto otázky je napríklad fakt, že Belgicko ešte ani v roku 2004 neratifikovalo dva interpretačné protokoly k Rímskemu dohovoru, ktoré boli podpísané v roku 1988.³⁷

Aj napriek všetkému môžeme konštatovať, že v konečnom dôsledku je u subsidiárnych zmlúv jednotná interpretácia zabezpečená.

Zhrnúť možno, že subsidiárne zmluvy boli v minulosti jediným použiteľným nástrojom na unifikáciu EMPS. Po zmene kompetencií ES došlo prakticky k zastaveniu používania tohto nástroja. A v súčasnosti s nimi v oblasti EMPS nepočíta ani ZFEÚ.

Za základné výhody tohto unifikačného typu sme mohli považovať široký okruh unifikujúcich subjektov a možnosť unifikácie aj kolíznych noriem *erga omnes*. Slabšou stránkou bol veľmi dlhý proces príprav až po účinnosť unifikovanej úpravy, pomalá novelizácia a nutnosť zjednávania interpretačných protokolov. Z povahy subsidiárnej zmluvy ako medzinárodnej zmluvy vyplývala aj jej hlavná nevýhoda, a tou je slabá jednotnosť unifikovanej úpravy, ktorá je značne kontraproduktívna.

Aj keby sa zdalo, že sa medzinárodné zmluvy (nadskupina subsidiárnych zmlúv), ako unifikačný nástroj v rámci EMPS po roku 1999 už nepoužijú, opak je pravdou. Pri riešení problému postavenia Dánska v rámci unifikácie sekundárneho práva (viď nasledujúcu kap. III.4.b) sa strany dohodli na medzinárodných zmluvách, ktoré rozšírili použitie nariadenia Brusel I³⁸ a nariadenia Rady (ES) č. 1348/2000 zo dňa 29. 5. 2000 o doručovaní súdny a mimosúdnych písomností v občianskych a obchodných veciach v členských štátoch³⁹ aj na Dánsko, takisto ďalšie medzinárodné zmluvy sú v príprave.⁴⁰

---

³⁷ Max Planck Institute for foreign Private and Private International Law. Law applicable to contractual obligations. *Rebels Zeitschrift*, 68/2004, s. 9.

³⁸ Rozhodnutie Rady z 20. 9. 2005 o podpise Dohody medzi Európskym spoločenstvom a Dánskym kráľovstvom, v mene Spoločenstva, o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach, 2005/790/ES, Úradný vestník EÚ L 299 z 16. 11. 2005, s. 61-70.

³⁹ Rozhodnutie Rady z 20. 9. 2005 o podpise Dohody medzi Európskym spoločenstvom a Dánskym kráľovstvom, v mene Spoločenstva, o doručovaní súdnych a mimosúdnych písomností v občianskych alebo obchodných veciach, 2005/794/ES, Úradný vestník EÚ L 300 z 17. 11. 2005, s. 53-54.

⁴⁰ Kohler, Ch. – Jayme, E. *Europäisches Kollisionsrecht 2005 – Hegemonialgesten auf dem Weg zu einer Gesamtvereinheitlichung*. IPRax, 2005, č. 6, s. 485-486 a Pauknerová 2013. op. cit. 22, s. 22, marg. č. 37.

III.4.b) Nariadenia

V prípade nariadenia je **počet unifikujúcich subjektov** väčší ako u subsidiárnych zmlúv. V oblasti justičnej spolupráce v občianskych veciach, je však potrebné spomenúť špecifiká postavenia Dánska, Veľkej Británie a Írska.

Amsterdamská zmluva obsahuje špeciálnu úpravu podľa ktorej Veľká Británia, Írsko a Dánsko majú špecifické postavenie podľa prílohových protokolov tejto zmluvy, konkrétne v Protokole o postavení Spojeného kráľovstva a Írska a Protokole o postavení Dánska.⁴¹

Toto špeciálne postavenie bolo zachované aj po účinnosti Lisabonskej zmluvy, ako možno dovodiť z Protokolu č. 21 o postavení Spojeného Kráľovstva a Írska s ohľadom na priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti a Protokolu č. 22 o postavení Dánska v súvislosti s aplikáciou tretej časti hlavy V ZFEÚ.

Veľká Británia a Írsko sa zúčastňujú doposiaľ skoro na všetkých unifikačných opatreniach, Dánsko, v súčasnosti vôbec, okrem v predchádzajúcej podkapitole uvedených medzinárodných dohôd ohľadne nariadení Brusel I a č. 1348/2000 o doručovaní.⁴²

Dňa 3. 12. 2015 sa v Dánsku konalo referendum v ktorom sa rozhodovalo, či úprava špeciálneho postavenia Spojeného Kráľovstva a Írska v oblasti justičnej spolupráce v civilných veciach sa bude aplikovať aj na Dánsko, čo by umožnilo opt-in systém a nahradilo opt-out systém u Dánska (využitie možnosti v článku 8 Protokolu č. 22 o postavení Dánska v znení Lisabonskej zmluvy). Ďalej sa tiež rozhodovalo, či všetky doterajšie sekundárne právne akty v oblasti justičnej spolupráce v civilných veciach, s výnimkou i) smernice Rady 2003/8/ES zo dňa 27. 1. 2003 o zlepšení prístupu k spravodlivosti pri cezhraničných sporoch ustanovením minimálnych spoločných pravidiel týkajúcich sa právnej pomoci pri takýchto sporoch a ii) nariadenia Rady (EÚ) č. 1259/2010 zo dňa 20. 12. 2010, ktorým sa vykonáva posilnená spolupráca o oblasti

---

⁴¹ Pre podrobnosti vid' Fiala P. – Pitrová M. *Evropská Unie. 2. dopl. a aktualiz. vyd.* Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2009, ISBN 978-80-7325-180-2, s. 680.

⁴² Pre podrobnosti vid' napr. Basedow, J. *The Communitarization of the Conflict of Laws under the Treaty of Amsterdam.* *Common Market Law Review*, 37/2000, s. 695-696.

rozhodného práva pre rozvod a rozluku, tzv. Rím III sa majú rozšíriť aj na Dánsko. Dánski voliči pri obidvoch otázkach hlasovali proti. V oblasti EMPS ohľadne Dánska tak nie je možné rátať s veľkými zmenami v blízkej dobe.⁴³

Z hľadiska **náročnosti prípravy, účinnosti a prípadnej zmeny unifikačnej úpravy** si pre ilustráciu za príklad zoberme prijatie novelizovaného nariadenia Brusel II bis v otázke rodičovskej zodpovednosti k deťom.⁴⁴ Nariadenie bolo prijaté 27. 11. 2003, vstúpilo v platnosť 1. 8. 2004 a kompletne je účinné už 1. 3. 2005. Keď tento krátky vývoj porovnáme s niekoľko, často aj desať rokov, trvajúcim procesom prípravy a ratifikácie dohovoru, vidíme podstatný pokrok.⁴⁵

Unifikovaná regulácia platí vo všetkých členských štátoch (s výnimkou Dánska) v rovnakom znení v odpovedajúcej jazykovej mutácii. Stráca sa nám tak problém s rôznymi verziami pri dohovoroch. Jednotnosť regulácie je jednou zo základných výhod nariadenia.

Z pohľadu **dvojkoľajnosti pri zjednocovaní kolíznej úpravy**, ako už bolo uvedené v kapitole III.3.b), Amsterdamskou zmluvou došlo, podľa väčšinového názoru, k vzniku kompetencií vydávať v oblasti EMPS sekundárne právne akty, ako nariadenia, tak aj smernice.⁴⁶ Časť odbornej literatúry sa však klonila k názoru, že právomoc EÚ sa vzťahuje len na smernice, nie na nariadenia.⁴⁷ S týmto menšinovým názorom nemožno súhlasiť, články 61 a 65 Zmluvy ES (teraz články 67 až 71 a článok 81 ZFEÚ) všeobecne stanovujú právomoc prijímať opatrenia. Tieto opatrenia nie sú nijak obmedzené, ako napr. v článok 137 Zmluvy ES (teraz článok

---

⁴³ Pre podrobnosti vid' Mansel, H.-P. – Thorn, K. – Wagner R. Europäisches Kollisionsrecht 2015 – Neubessinnung. IPRax, 2016, č. 1, s. 3; Mansel, H.-P. – Thorn, K. – Wagner R. Europäisches Kollisionsrecht 2016 – Brexit ante portas! IPRax, 2017, č. 1, s. 2 a tam uvedené odkazy.

⁴⁴ Nariadenie Rady (ES) č. 2201/2003 zo dňa 27. 11. 2003 o súdnej právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1347/2000.

⁴⁵ Bližšie Pauknerová 2004, op. cit. č. 34.

⁴⁶ Za všetky vid' napr. Leible, S. / Staudinger, A. Art. 65 EGV im System der EG-Kompetenzen. Heft 4-2000/2001, The European Legal Forum, German Version, s. 233.

⁴⁷ Vid' napr. Pfeiffer, T.: Die Entwicklung des Internationalen Vertrags-, Schuld- und Sachenrechts 1997-1999. Neue juristische Wochenschrift, 1999, Heft 50, s. 3674-3686.

153 ZFEÚ). EÚ, by tak mala mať možnosť použiť všetky opatrenia, teda aj nariadenia.⁴⁸ Ako vidíme z bežnej praxe v rámci EÚ, v oblasti EMPS dochádza pravidelne k použitiu nariadenia za účelom prijatia jednotnej úpravy.

S problematikou dvojkoľajnosti má súvis aj problém s vymedzením pôsobnosti zjednocovacích aktov vo vzťahu k finálnym adresátom. Teda konkrétne, či má EÚ právo prijímať kolízne normy s účinkom len v rámci EÚ, teda *inter partes*, alebo s účinkom *erga omnes*. Odborná literatúra sa vyjadruje ako za právomoc len *inter partes*⁴⁹, tak aj za právomoc *erga omnes*.⁵⁰ Ako vidno z aktivity EÚ⁵¹ možno vychádzať k prevážaniu k názoru kompetencie k univerzálnym kolíznym normám.

Problém dvojkoľajnosti však aj pri existencii právomoci nie je rozhodnutý. Za bežných podmienok, bolo doteraz nariadenie formulované len na úijné otázky a národnú úpravu týkajúcu sa tretích štátov neriešilo.

V prípade transformácie napr. Rímskeho dohovoru, ktorý má povahu *erga omnes* sa objavila otázka, či je možné túto transformáciu uskutočniť pomocou špeciálneho nariadenia, ktoré by rušilo národnú úpravu alebo použiť radšej rigidnú smernicu.⁵² Ako vieme, Rímsky dohovor bol transformovaný v podobe nariadenia.

Ohľadne **právnych účinkov aktov**, ako už bolo naznačené v kapitole III.2.b), ide o nástroj, ktorý je priamo aplikovateľný a všeobecne záväzný. V prípade kolízie s národnou úpravou sa použije prednostne nariadenie. K tomuto dochádza iba, ak sa na daný právny vzťah vzťahuje aplikácia nariadenia. Nariadenie v svojej podstate svojim účinkom neruší národnú úpravu⁵³, upravuje vzťahy na úijnej úrovni medzi členskými štátmi.

---

⁴⁸ K ďalším argumentom vid' napr. Wagner, R. EG-Kompetenz für das IPR in Ehesachen? *Rabels Zeitschrift*, 68/2004, s. 131-133.

⁴⁹ Vid' napr. Remien, O. European Private international Law, The European Community and its Emerging Area of freedom, security and Justice. *Common Market Law Review*, 38/2001, s. 75.

⁵⁰ Vid' napr. Basedow 2000, op. cit. 42, s. 706-707.

⁵¹ Napr. z tendencie rozhodovania SDEÚ, z návrhov nového sekundárneho práva v oblasti EMPS a pod.

⁵² Vid' Rozehnalová 2003, op. cit. č. 10, s. 23.

⁵³ Pre podrobnosti vid' napr. Pauknerová, M.: Evropské mezinárodní právo soukromé a procesní – aktuální otázky. *Právní rozhledy, Příloha Evropské právo*, 2003, č. 8, s. 4, kapitola IV.

Podľa článku 65 Zmluvy o ES mohli byť prijaté jednotlivé právne akty, len v miere, ktorá je nutná pre riadne fungovanie vnútorného trhu. Tu by sme teda mohli nájsť v minulosti podstatné obmedzenie aplikácie nariadenia v rámci EMPS. K posunu však došlo rozsudkom Súdneho dvora Európskej únie (ďalej len SDEÚ) z 1. 3. 2005 vo veci Owusu⁵⁴, kde SDEÚ deklaroval, že aplikácia týchto aktov nemusí byť striktne spojená len v miere potrebnej pre riadne fungovanie vnútorného trhu.⁵⁵

V článku 81 ods. 2 ZFEÚ, ktorý nahradil článok 65 Zmluvy o ES bola formulácia „len v miere, ktorá je nutná pre riadne fungovanie vnútorného trhu“ nahradená jemnejšou formuláciou „najmä ak je to nevyhnuté pre riadne fungovanie vnútorného trhu“.

Z hľadiska **interpretácie úpravy** právomoc SDEÚ (vtedy Európskeho súdneho dvora) ako interpretačnej inštitúcie stanovovalo už primárne právo v článku 68 Zmluvy o ES. Obrátiť sa na súdny dvor mohol len súd členského štátu, proti ktorého rozhodnutiu nebol opravný prostriedok. Interpretačné protokoly napr. k Bruselskému dohovoru však umožňujú obrátenie sa na súdny dvor všetkým odvolacím súdom. Môžeme teda skonštatovať, že došlo k síce k plnej interpretačnej právomoci súdneho dvora, no bola oproti dohovorom obmedzená.⁵⁶ Účinnosťou Lisabonskej zmluvy sa článok 267 ZFEÚ mení a možnosť obrátiť sa na SDEÚ vo veci predbežných otázok má každý súd členského štátu. Navyše tento článok stanovuje nielen možnosť, ale aj povinnosť súdu členského štátu, proti ktorému rozhodnutiu nie je prípustný opravných prostriedok podľa vnútroštátneho práva, obrátiť sa na SDEÚ s predbežnou otázkou.

Zhrnúť teda môžeme, že nariadenie je v súčasnosti najpoužívanejší unifikačný nástroj. Jeho základnou výhodou je veľmi rýchly proces prípravy a uvedenia v platnosť a účinnosť, a jednotnosť unifikovanej úpravy. Ide o najlepší unifikátor pre všetky oblasti EMPS vrátane zjednotenia kolíznych noriem *erga omnes*.

---

⁵⁴ Vec C-281/02 Owusu/Jacson (2005) z 1. 3. 2005.

⁵⁵ Pre podrobnosti vid' Kohler 2005, op. cit. 40, s. 481.

⁵⁶ Pre podrobnosti vid' Beaumont, P.R. The Brussels Convention Becomes a Regulation, in Reform and Development of Private International Law: Essays in Honour of Sir Peter North, edited by J Fawcett, 2002, Oxford Press, ISBN 0199250081, s. 13.

III.4.c) Smernice

Z hľadiska **počtu unifikujúcich subjektov** v prípade použitia rigidnej smernice je počet subjektov rovnaký ako u nariadenia (viď primerane III.4.b). Smernica teda takisto neplatí v oblasti EMPS pre Dánsko.

Ohľadne **časovej náročnosti prípravy, účinnosti a prípadne zmeny unifikačnej úpravy** proces prijatia smernice je časovo podobný nariadeniu, no predlžuje sa kvôli nutnosti poskytnúť štátom dostatočný čas na jej transponovanie do národných úprav. Je teda podstatne kratší ako v prípade subsidiárnej zmluvy a dlhší ako v prípade použitia nariadenia. Smernica v svojom texte stanoví termín, do ktorého musí byť národná úprava zlučiteľná s textom smernice. Aj keď je táto povinnosť štátu vyjadrená v primárnom práve a jej nesplnenie orgánmi EÚ náležite sankcionované, stáva sa, že smernica nie je transponovaná načas, nie úplne, alebo nedostatočne.

Preto sa vystavujeme riziku, že by mohli v rôznych členských štátoch vedľa seba existovať unifikované právne úpravy na rôznej úrovni. To by však bolo proti hlavnému cieľu unifikačných opatrení.

Je prirodzene možné, že vzhľadom na dôležitosť unifikácie v oblasti EMPS, by ako členské štáty, tak aj EÚ kládli na správne prevedenie zvýšený dôraz. No aj tak, je zjavné, že nikdy nedosiahne rýchlosť vytvorenia jednotnej unifikovanej regulácie pomocou smerníc formu nariadenia.

Z hľadiska **jednotnosti unifikovanej regulácie** tu môžeme nájsť najväčšiu slabinu nepriamej unifikácie pomocou tuhej smernice. To, či v členských štátoch EÚ bude platiť jednotná úprava záleží na vhodnom striktnom naformulovaní smernice.

Tento text však musí byť ešte transponovaný do národných úprav, pričom vhodný prostriedok necháva EÚ na členskom štáte.⁵⁷ Môžu byť teda vytvorené unifikované texty rôznej právnej sily.

---

⁵⁷ Pre podrobnosti viď napr. Whelanová, M. Problémy harmonizace českého práva s právem ES. Právní rozhledy, Příloha Evropské právo 2003, č. 2, s. 6 a nasl.

Ako bolo uvedené vyššie u časovej náročnosti prípravy smernice môžu vznikať aj prevedenia až po termíne najneskoršieho transponovania. Čím trpí aj jednota unifikovanej regulácie.

Pri vhodnom formulovaní tuhej smernice a jej náležitom transponovaní je možné dosiahnuť v konečnom hľadisku rovnaké výsledky ako v prípade použitia nariadenia, no s podstatne väčšou námahou.

Ohľadne **dvojkoľajnosti pri zjednocovaní kolíznej úpravy** nám prakticky v prípade smernice k dvojkoľajnosti nedochádza. Pri vhodnej formulácii, by mohli mať kolízne normy podobu kolíznych noriem *erga omnes*. Došlo by teda k nahradeniu pôvodných kolíznych noriem. Tie unifikované by umožňovali ich použitie aj v prípadoch bez naviazanosti na niektorý z právnych poriadkov členského štátu.

V prípade úspešnej implementácie u hľadiska **právnych účinkov aktov**, je možné dosiahnuť rovnaké účinky ako u nariadenia. Text smernice je obsiahnutý v národnej norme, ktorý sa použije za splnenia podmienok normy.

Z hľadiska **interpretácie úpravy** sa smernice transponovaním stávajú súčasťou právneho poriadku členského štátu. Orgány štátu aplikujúce právo sú povinné aplikovať a vykladať právne normy v zhode s cieľmi smernice. Podobne ako pri nariadení, aj tu Zmluva o ES pripúšťala obrátenie sa súdu poslednej inštancie na SDEÚ (vtedy Európsky súdny dvor). V ZFEÚ aj súdom, ktoré nie sú poslednou inštanciou.

Zhrnúť teda môžeme, že smernica patrí k menej používaným nástrojom, je skôr používaná ako sektorový nástroj. Ako unifikačný nástroj by mal veľa výhod, no vzhľadom na svoju povahu aj veľa nevýhod. V prípade jej použitia by jej úspech veľmi záležal na vhodnej formulácii.

IV. Porovnávacie kritériá u platobných rozkazoch

V rámci porovnávacích kritérií platobných rozkazov nás budú zaujímať predovšetkým nasledujúce kritériá:

- možnosť využitia platobného rozkazu (podmienky a limity uplatnenia);
- vecná a osobná aplikácia;
- príslušnosť;
- štruktúra konania;
- obsahové nároky na návrh na začatie konania;
- rozsah dokazovania;
- obsahové nároky na rozhodnutie;
- možnosť čiastočného vydania platobného rozkazu;
- doručovanie;
- nároky na odpor, či iné námietky voči platobnému rozkazu;
- odpor a iné mimoriadne opravné prostriedky;
- možnosti dispozície navrhovateľa s konaním;
- konanie po podaní odporu;
- výkon právoplatného a vykonateľného platobného rozkazu;
- požiadavka na povinné právne zastúpenie v konaní;
- jazyk konania;
- trovy konania;
- možnosti brániť sa voči nesprávnym trovám konania;
- automatické spracovanie;
- dĺžka konania.

Tieto zvolené body sú dôležité vzhľadom na to, že rozhodujú o povahe právneho inštitútu, jeho aplikácii a použitiu predovšetkým v praxi. Bude nás teda zaujímať pre aký okruh prípadov bude možné platobný rozkaz použiť, ktorý orgán bude príslušný pre jeho vydanie, ako vysoké nároky sú vyžadované na iniciáciu konania o jeho vydaní, aké sú kroky orgánov pred jeho vydaním, akým spôsobom sa doručí predovšetkým odporcovi, akými spôsobmi sa môže odporca voči nemu brániť, ako bude vyzeráť ďalší postup po vydaní platobného rozkazu, prípade podanie

odporu a v prípade, ak odpor podaný nebude. Navrhovateľov pri rozhodovaní určite bude zaujímať, či bude potrebné právne zastúpenie napr. národným advokátom, aká bude cena konania (súdne poplatky), ako dlho konanie trvá a ako ľahko bude možné vykonať platobný rozkaz vykonať. Automatické spracovanie, použitie formulárov, posudzovanie návrhu príslušným orgánom budú takisto dôležité z hľadiska rýchlosti konania.

V. Európsky platobný rozkaz

V.1 História, úprava

Podstatou Nariadenia, ktorým sa zavádza európske konanie o platobnom rozkaze, ako už samotný názov napovedá, je vytvorenie jednotného platobného rozkazu s účinkami vo všetkých členských štátoch EÚ.⁵⁸ Nariadenie ako celok je účinné od 12. 12. 2008 (články 28 až 31 už od 12. 6. 2008).

Inštitúty platobného rozkazu sú hojne používané takmer vo všetkých členských štátoch EÚ, ich úprava je však často veľmi odlišná. Spravidla tieto národné úpravy neumožňujú realizovať vydanie platobného rozkazu v cezhraničných situáciách. Prijatím unifikovanej úpravy má byť ponúknutá veriteľom alternatíva k národným platobným rozkazom.

V časti členských štátov EÚ nepoznajú národné právne úpravy inštitút platobného rozkazu vôbec, alebo ich národné konanie je natoľko odlišné, že nemá dostatok spoločných prvkov, aby sme ho v rámci porovnávacej vedy právnej mohli nazvať konaním o platobnom rozkaze. Tento právny stav je vo Veľkej Británii, Dánsku, Írsku a Holandsku.⁵⁹ V týchto štátoch (s výnimkou Dánska) sa prijatím Nariadenia vytvorila pre veriteľov z iných štátov veľmi atraktívna varianta k existujúcej národnej úprave s nižšie popísanými výhodami.

Aj v štátoch, ktoré poznajú inštitút platobného rozkazu existuje diametrálne odlišný pohľad na otázky, ktoré boli dôležité pre konečnú formu a podobu Nariadenia. Hlavné rozdiely môžeme nájsť v:

- šírke vecnej aplikácie rozkazu;
- jednostupňovosti (Česká republika) alebo dvojstupňovosti konania (Taliansko, Nemecko);

---

⁵⁸ Na unifikovanej právnej úprave sa už tradične nezúčastňuje Dánsko (viď III.4.b). Preto v kapitole V sa pod členským štátom, ak nevyplýva z kontextu niečo iné, myslia všetky členské štáty EÚ s výnimkou Dánska (viď článok 2 odsek 3 Nariadenia).

⁵⁹ Viď Kodek – Rechberger 2001, op. cit. č. 7, s. 8-11.

- malom počte špecializovaných súdov na platobné rozkazy (Nemecko) proti všeobecnej príslušnosti súdov, kde agenda platobných rozkazov tvorí len jednu z ich činností (Rakúsko);
- obmedzeniu maximálnej výšky nároku na vydanie platobného rozkazu (Portugalsko) alebo neobmedzená výška nároku (Grécko);
- rôznom rozsahu požiadaviek na návrh na vydanie platobného rozkazu – napr. nutnosť poskytnúť súdu dokumenty na podporu nároku (Španielsko) oproti jednoduchšiemu označeniu nároku (Nemecko);
- obligatórnosti (Rakúsko) alebo fakultatívnosti konania (Francúzsko);
- nemožnosti využitia konania pri cezhraničnom doručení (Slovensko) proti použitiu aj pre doručenie mimo územie štátu (Nemecko);
- povinnom zastúpení právnym zástupcom (Grécko), povinnosti zastúpenia právnym zástupcom od určitej výšky sporu (Rakúsko) alebo dobrovoľnej voľby právneho zastúpenia (Česká republika);
- rôznej úprave vykonateľnosti a predbežnej vykonateľnosti;
- prevažne neautomatizovanom spracovaní platobného rozkazu a jeho vydania (Slovensko pred účinnosťou zákona č. 307/2016 Z.z. o upomínacom konaní, t.j. do dňa 31. 1. 2017) alebo úplné automatické spracovanie od podania po vydanie (Nemecko);
- rôznej výške súdnych poplatkov.⁶⁰

Ako uvidíme, pri príprave textu Nariadenia bolo nutné nájsť primeraný kompromis medzi jednotlivými národnými úpravami.

Pri prijímaní národných úprav platobného rozkazu bolo často argumentované znížením zaťaženia súdov spormi, ktoré nie sú sporné.

---

⁶⁰ Pre podrobnejšie informácie o jednotlivých štátoch viď jednotlivé články rôznych autorov vo výbornom zborníku *Order for Payment in the European Union*. edited by Kodek G. E. – Rechberger W.H., Hague: Kluwer Law International, 2001, ISBN 90-411-1526-9, s. 75-274; z českých autorov viď napr. Macur, J. Platební rozkaz v civilním procesu České republiky a zemí Evropské unie. *Právní rozhledy*, 2002, č. 5, s. 201-206.

Podiel nesporných sporov v rámci podaní v EÚ je veľmi vysoký, podľa dostupných štatistických údajov od 50 % (Írsko) až viac ako 80 % (Nemecko, Rakúsko, Švédsko).⁶¹ Napríklad v Nemecku je riešených závratných 8 miliónov podaní v rámci konania o platobnom rozkaze, kde vďaka vysokej automatizácii dochádza k veľmi výraznému šetreniu kapacít súdu, ako ľudských zdrojov, tak aj finančných. Z týchto 8 miliónov podaní je až 7,2 milióna neodporovaných a v rámci tohto konania právoplatne ukončených.⁶² Podobná situácia je aj v mnohých ďalších krajinách EÚ.⁶³ Od unifikovanej právnej úpravy sa očakáva, aby nenarušila súčasné národné úpravy a bola formulovaná natoľko vhodne, aby plne zapadla už do existujúcich systémov platobných rozkazov. Narušenie súčasných národných systémov, by mohlo podstatne ohroziť fungovanie justície v celej EÚ.

Praktický, časový a ekonomický prínos unifikovanej úpravy európskeho platobného rozkazu by sme radi prezentovali na nasledujúcom príklade:

Česká obchodná spoločnosť (predávajúci) uzavrela kúpnu zmluvu s holandskou obchodnou spoločnosťou (kupujúci) na dodávku tovaru vo výške 10.000 euro. Česká spoločnosť tovar dodala, holandská spoločnosť odmieta kúpnu cenu uhradiť. Strany si zvolili české právo, ako právo rozhodné pre danú zmluvu a platne prorogovali české súdy pre riešenie prípadných sporov zo zmluvy.

Česká spoločnosť má prirodzene záujem vysúdiť svoje peniaze, čo najrýchlejšou, najľahšou a finančne najmenej náročnou cestou.

1. Súčasné české procesné právo pozná inštitút konania o platobnom rozkaze.⁶⁴ Vzhľadom na úpravu v § 172 ods. 2 písm. c) OSŘ, kde nie je možné konanie o platobnom rozkaze použiť na prípady, kde by

---

⁶¹ Zelená kniha o konaní o európskom platobnom rozkaze a o pravidlách pre zjednodušenie a urýchlenie konaní s nízkou hodnotou sporu. KOM (2002) 746, zo dňa 20. 12. 2002, s. 8 [citované 17. 5. 2017], dostupné z <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52002DC0746&from=DE>.

⁶² Vid' Wagner, R. Zur Vereinheitlichung des Internationalen Privat- und Zivilverfahrensrechts fünf Jahre nach In-Kraft-Treten des Amsterdamer Vertrags. Neue juristische Wochenschrift, Heft 26, s. 1836.

⁶³ Kodek – Rechberger 2001, op. cit. č. 7.

⁶⁴ § 172 a nasl. zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, v znení neskorších predpisov, ďalej len OSŘ.

mal byť platobný rozkaz doručený do cudziny, bude musieť predávajúci zažalovať kupujúceho bežnou súdnou cestou. S tým by boli spojené náklady nepochybne radovo nižšie, ako keby musela spoločnosť žalovať pred holandskými súdmi, no aj tak by boli náklady na spor podstatne vyššie, ako keby bolo možné použitie národného platobného rozkazu. Rýchlosť konania by bola aj napriek jednoduchšej povahe sporu niekoľkokomesačná.

Vydaním českého rozsudku ešte nemusí byť spor vyriešený. Je možné, že bude nutné rozhodnutie vykonať v Holandsku. V tomto prípade bude vhodné použiť buď úpravu v Nariadení Brusel I bis, teda doloženie osvedčenia podľa článku 53 tohto nariadenia, za účelom výkonu rozsudku, alebo za splnenia podmienok nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 805/2004 zo dňa 21. 4. 2004, ktorým sa vytvára európsky exekučný titul pre nesporné nároky, požiadať o potvrdenie súdneho rozhodnutia za európsky exekučný titul.

2. Inak by vyzeral postup v prípade použitia Nariadenia. Česká spoločnosť by iniciovala konanie o európskom platobnom rozkaze pred českým súdom na základe vyplneného formuláru, v ktorom by náležite označila pohľadávku dôvodom a výškou, opísala by dôkazy na podporu nároku bez potreby ich predkladať a zaplatila by súdny poplatok, ktorý by nesmel byť vyšší ako pri bežnom súdnom spore. Pri splnení formálnych náležitostí a za predpokladu, že protistrana nevyužila možnosť podania odporu, má predávajúci k dispozícii po písomnom konaní vykonateľné rozhodnutie, ktoré môže vykonať v Holandsku akoby sa jednalo o rozhodnutie holandských súdov bez exequatórneho konania, či žiadosti o špeciálne osvedčenie.

Pre prípad, keby protistrana využila možnosť odporovať európsky platobný rozkaz, Nariadenie v článku 25 ods. 1 (v znení účinnom od 14. 7. 2017) hovorí, že spoločné trovy konania o európskom platobnom rozkaze a riadneho občianskeho súdneho konania (prípadne Európskeho konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu ustanoveného v nariadení (ES) č. 861/2007 zo dňa 11. 7. 2007), ktoré nasleduje po podaní odporu voči európskemu platobnému rozkazu v členskom štáte, nesmie presiahnuť trovy tohto konania bez predchádzajúceho konania o európskom

platobnom rozkaze v tomto členskom štáte, v prípade, ak sú súdne poplatky za toto konanie rovnaké alebo vyššie ako súdne poplatky za konanie o EPR. Pokiaľ sú súdne poplatky za toto konanie, ktoré nasleduje po podaní odporu nižšie ako súdne poplatky za konanie o EPR, nie je členský štát oprávnený účtovať žiadne dodatočné súdne poplatky za toto konanie.

Z finančného hľadiska, bude aj pre prípad podania odporu protistranou, výhodnejší postup za použitia konania o európskom platobnom rozkaze, ako použitie bežného súdneho konania.

Keď porovnáme prvý a druhý možný postup, tak vidíme, že by bola cesta za použitia európskeho platobného rozkazu výrazne kratšia, lacnejšia a menej procesne náročná. Prípadný výkon rozhodnutia by už na holandskom území postupoval, v obidvoch prípadoch, podľa holandského práva.

Z tohto príkladu môžeme veľmi dobre vidieť hlavný cieľ Nariadenia, a to zjednodušenie a urýchlenie konania v cezhraničných prípadoch pri nesporných pohľadávkach. Prijatím Nariadenia tak má dôjsť aj k zníženiu nákladov na celé konanie (bližšie v kapitole V.5.k). Druhým cieľom je zabezpečiť voľný pohyb vydaných európskych platobných rozkazov vo všetkých členských štátoch (bližšie v kapitole V.5.j).⁶⁵

Toto Nariadenie stojí na základe výsledkov zo Zelenej knihy o konaní o európskom platobnom rozkaze a o pravidlách pre zjednodušenie a urýchlenie konaní s nízkou hodnotou sporu.⁶⁶

V rámci tohto dokumentu bola detailne predstavená problematika platobných rozkazov, ich postavenie v členských štátoch a formulovaných viac ako 30 otázok, ktorých odpovede by mali rozhodnúť, akú podobu by mal mať budúci únijský nástroj.

Na základe následných rokovaní bol Komisiou v roku 2004 predstavený prvý návrh Nariadenia⁶⁷, ku ktorému sa fakultatívne vyjadril

---

⁶⁵ Vid' recitál 27 Nariadenia.

⁶⁶ Zelená kniha 2002, op. cit. č. 61.

⁶⁷ Pôvodný návrh nariadenia o konaní o európskom platobnom rozkaze, KOM (2004) 173 final /3, zo dňa 25. 5. 2004 [citované 17. 5. 2017], dostupné z <http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2004/EN/1-2004-173-EN-F3-1.Pdf>, ďalej návrh z roku 2004.

Európsky hospodársky a sociálny výbor⁶⁸, ktorý formuloval svoje návrhy na zmenu návrhu.

V zmysle spolurozhodovacieho legislatívneho procesu podľa článku 251 ZES (teraz článku 294 ZFEÚ) bol návrh postúpený ako Rade, tak aj Európskemu parlamentu. Všeobecnú zhodu o znení nariadenia dosiahla Rada na svojom zasadnutí 2. 12. 2005.⁶⁹ Európsky parlament schválil svoje stanovisko na plenárnom zasadnutí 13. 12. 2005, kde navrhol rovnaké pozmeňovacie návrhy ako Rada.⁷⁰

Komisia zapracovala, až na jeden technický pozmeňujúci návrh, všetky navrhované zmeny do svojho kompromisného návrhu Nariadenia zo 7. 2. 2006.⁷¹ Daný návrh bol zaradený na zasadnutie Rady v príslušnej oblasti ako bod „A“, návrh bol prijatý dňa 30. 6. 2006. Tento návrh bol schválený aj Európsky parlamentom dňa 25. 10. 2006 s drobnými pozmeňujúcimi návrhmi s ktorými Komisia ešte v daný deň súhlasila, Rada tieto zmeny odsúhlasila dňa 11. 12. 2006.⁷²

Nariadenie obsahuje celkovo sedem príloh: Prílohu I - Návrh na vydanie európskeho platobného rozkazu (Tlačivo A); Prílohu II - Žiadosť o doplnenie a/alebo opravu návrhu na vydanie európskeho platobného rozkazu navrhovateľom (Tlačivo B); Prílohu III - Návrh navrhovateľovi na zmenu návrhu na vydanie európskeho platobného rozkazu (Tlačivo C);

---

⁶⁸ Stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru k „Návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa vytvára európsky postup k platobnému príkazu“ z 9. 2. 2005 [citované 17. 5. 2017], ďalej len Stanovisko EHSV, dostupné z <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=CELEX:52005AE0133&from=SK>.

⁶⁹ Tlačová správa z 2696. zasadnutia Rady [citované 17. 5. 2017], dostupné z http://europa.eu/rapid/press-release_PRES-05-296_en.htm?locale=en.

⁷⁰ Legislatívne uznesenie Európskeho parlamentu o návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa ustanovuje konanie o Európskom platobnom rozkaze [citované 17. 5. 2017], ďalej len Uznesenie EP, dostupné z <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P6-TA-2005-0499+0+DOC+XML+V0//SK#top>.

⁷¹ Zmenený a doplnený návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o konaní o európskom platobnom rozkaze [citované 7. 6. 2017], zo dňa 7. 2. 2006, KOM (2006) 57, 2004/0055 COD, dostupné z <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/HTML/?uri=CELEX:52006PC0057&from=CS>, s. 2-5.

⁷² PreLex – Sledovanie medziinštitucionálnych legislatívnych postupov [citované 16. 5. 2017], dostupné z http://eur-lex.europa.eu/procedure/EN/2004_55?qid=1494956611004&rid=2.

Prílohu IV - Rozhodnutie o odmietnutí návrhu na vydanie európskeho platobného rozkazu (Tlačivo D, v slovenskom znení sa paradoxe objavuje slovinské jazykové znenie, čo bolo opravené neskoršou uverejnenou opravou); Prílohu V - Európsky platobný rozkaz (Tlačivo E); Prílohu VI - Odpor proti európskemu platobnému rozkazu (Tlačivo F) a Prílohu VII - Vyhlásenie vykonateľnosti (Tlačivo G).

Medzičasom došlo k trom zmenám Nariadenia. Prvá zmena prostredníctvom nariadenia Komisie (EÚ) č. 936/2012 zo dňa 4. 10. 2012, ktorým sa menia a dopĺňajú prílohy k Nariadeniu, ako už názov napovedá mení prílohy Nariadenia za účelom zjednodušenia ich vyplňovania a takisto v súvislosti so vstupom Bulharska a Rumunska do EÚ. Druhá zmena, prostredníctvom Nariadenia Rady (EÚ) č. 517/2013 zo dňa 13. 5. 2013, ktorým sa z dôvodu pristúpenia Chorvátskej republiky upravujú určité nariadenia a rozhodnutia mení z tohto dôvodu aj prílohy Nariadenia. Tretia zmena, prostredníctvom nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/2421 zo dňa 16. 12. 2015, ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 861/2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu, a Nariadenie s účinnosťou od 14. 7. 2017, keď v Nariadení mení články 7 ods. 4, 17, 25 ods. 1, 30 a 31. Účelom tejto zmeny je umožniť Komisii flexibilnejšiu úpravu príloh Nariadenia a upraviť vzťah Nariadenia k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 zo dňa 11. 7. 2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu (v prípade podania odporu v konaní o vydaní EPR).

V roku 2010 Komisia vydala Praktickú príručku pre uplatňovanie nariadenia o európskom platobnom rozkaze⁷³ v ktorom Komisia vysvetľuje hlavné rysy Nariadenia a jednotlivé časti procesu so zameraním na ich praktické aspekty.

Podľa článku 32 Nariadenia, mala Komisia predložiť do 12. 12. 2013 EP, Rade a EHSV podrobnú správu skúmajúcu fungovanie konania o EPR vrátane rozšíreného posúdenia vplyvov za každý členský štát. V tejto

---

⁷³ Praktická príručka pre uplatňovanie nariadenia o európskom platobnom rozkaze [citované 16. 5. 2017], dostupné z http://ec.europa.eu/justice/civil/files/guidepratique_ope_21langues.zip.

súvislosti mali členské štáty povinnosť poskytnúť Komisii informácie týkajúce sa cezhraničného fungovania EPR vrátane súdny poplatkov, rýchlosti konania, efektívnosti, jednoduchosti používania a vnútroštátneho konania o platobnom rozkaze členských štátov.

Komisia túto správu predložila so skoro dvojročným omeškaním dňa 13. 10. 2015.⁷⁴ Podľa tejto správy, Komisia zaslala dotazníky s otázkami členským štátom už v apríli 2013. Tieto dáta boli aktualizované v júni 2014. Správa Komisie neidentifikovala žiadne vážne právne alebo praktické problémy pri použití EPR vrátane zrušenia exequatórneho konania. Členské štáty dostávajú ročne 12 až 13 tisíc návrhov na vydanie EPR z toho iba na Nemecko a Rakúsko pripadá viac ako 4.000 návrhov (za jurisdikciu), v priemere 300 až 400 návrhov (za jurisdikciu) pripadá ročne na Belgicko, Českú republiku, Francúzsko, Maďarsko, Holandsko, Portugalsko a Fínsko, v ostatných členských štátoch je využitie Nariadenia obmedzené.⁷⁵ Správa Komisie ďalej uvádza, že podľa prieskumu Eurobarometer 2010, iba 6 % opýtaných počulo o konaní o EPR. Vedomosť o Nariadení je tak v širokej populácii veľmi nízka. Niektoré ďalšie závery Správy Komisie rozoberieme aj ďalej v práci v jednotlivých podkapitolách. Generálne však Komisia konštatuje, že Nariadenie vo všeobecnosti funguje spoľahlivo a uspokojivo a uplatňovanie Nariadenia celkovo zlepšilo, zjednodušilo a zrýchlilo spracúvanie nepopretých peňažných pohľadávok v cezhraničných sporoch a nepovažuje v súčasnosti meniť základné parametre konania o EPR. Navrhuje však zvýšiť informovanosť predovšetkým medzi podnikmi, odborníkmi z praxe a súdmi a nepochybne zvážiť elektronické spracovanie EPR a ich centralizované spracovanie.⁷⁶

Ohľadne Správy Komisie je však potrebné dodať, že v prílohe tejto správy chýbajú štatistické a iné údaje u veľkého počtu členských štátov

---

⁷⁴ Správa Komisie Európskemu parlamentu, Rade a Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru o uplatňovaní nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1896/2006, ktorým sa zavádza európske konanie o platobnom rozkaze. COM(2015) 495 final, zo dňa 13. 10. 2015 [citované 25. 5. 2017], ďalej len Správa Komisie, dostupné z <https://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2015/SK/1-2015-495-SK-F1-1.PDF>.

⁷⁵ Ibidem, s. 4.

⁷⁶ Ibidem, s. 12.

(napr. žiadne údaje za Taliansko, Litvu a Rumunsko a veľa chýbajúcich údajov u Spojeného kráľovstva, Španielska a Českej republiky), čo môže skresľovať závery, no tiež môže predstavovať porušenie článku 32 Nariadenia zo strany týchto členských štátov. Členské štáty by mali Komisii poskytnúť požadované informácie, čo je nepochybne v záujme nielen riadneho fungovania a prípadného prijatia potrebných zmien v Nariadení, no v záujme aj občanov týchto členských štátov.

Európsky parlament nechal v súvislosti so Správou Komisie vypracovať Európsky implementačný posudok EPR.⁷⁷ Posudok konštatuje, že kvalita informácií poskytnutá členskými štátmi nie je dobrá, predovšetkým chýbajú detaily. Tvrdí, že Nariadenie funguje dobre predovšetkým v Nemecku a Rakúsku. Doporučuje ďalší monitoring a zváženie zmien Nariadenia. K niektorým záverom Posudku EP sa vraciame aj v ďalších častiach tejto práce.

Dňa 17. 10. 2016 prijal Európsky parlament Správu o uplatňovaní európskeho konania o platobnom rozkaze⁷⁸. V záveroch tejto správy EP konštatuje, že Správa Komisie bola dodaná veľmi neskoro a neobsahuje aktuálne posúdenie pre každý členský štát, ale len nekompletné štatistické údaje z veľkej časti ešte z roku 2012. Konštatuje, že Nariadenie nevyužíva svoj veľký potenciál keď je hojne používané iba v členských štátoch, ktorých právne poriadky poznajú podobné konanie, ďalej potvrdzuje slabé povedomie o Nariadení a kritizuje pomalé vydávanie EPR v lehotách prekračujúcich v Nariadení uvedených 30 dní. Ďalej doporučuje členským štátom, aby akceptovali návrhy na vydanie EPR aj v iných jazykoch ako ich oficiálnymi. Tiež doporučuje kontinuálne aktualizovanie formulárov Nariadenia (napr. v popisnej časti ohľadne

---

⁷⁷ Reynolds, S. The European order for payment procedure. European Implementation Assessment, In-depth analysis. European Parliamentary Research Service, júl 2016, ďalej len Posudok EP [citované 26. 5. 2017], dostupné z

[http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2016/587344/EPRS_IDA\(2016\)587344_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2016/587344/EPRS_IDA(2016)587344_EN.pdf).

⁷⁸ Správa o uplatňovaní európskeho konania o platobnom rozkaze, Európsky parlament, 17. 10. 2016, 2016/2011(INI), A8-0299/2016 [citované 26. 5. 2017], dostupné z

<http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//NONSGML+REPORT+A8-2016-0299+0+DOC+PDF+V0//SK>.

úrokov v súvislosti s judikatúrou SDEÚ) a navrhuje zvážiť zníženie výnimiek aplikácie Nariadenia (napr. v oblasti rodinného práva). Žiada tiež, aby Komisia pripravila rozšírenú správu s aktuálnymi a detailným posúdením na základe detailných informácií od členských štátov. Tiež sa zamýšľa, či by nebolo vhodné spresniť podmienky preskúmania vo výnimočných prípadoch v článku 20 Nariadenia.

V.2 Použitie, povaha z hľadiska EMPS a národného práva

Ako zaujímavá sa javí byť otázka povahy Nariadenia z hľadiska EMPS. EÚ si pre túto unifikovanú právnu úpravu zvolila ako unifikačný nástroj nariadenie. Ako už bolo vyššie uvedené (viď III.2.b) úprava obsiahnutá v nariadení má aplikačnú prednosť pred vnútroštátnou právnou úpravou. Mohlo by sa dôjsť k názoru, že by Nariadením mohla byť obmedzená možnosť použitia národných úprav platobných rozkazov pri intraúnijských prípadoch pre navrhovateľa.

Opak je pravdou, samotné Nariadenie už v článku 1 ods. 2 hovorí, že navrhovateľovi nie je bránené pri uplatnení svojho nároku využiť iné konanie dostupné podľa práva členského štátu alebo EÚ. Nariadením tak vzniká doplnkový inštrument k národnému platobnému rozkazu, ktorý môže navrhovateľ použiť, ak je splnená osobná a vecná aplikácia (viď V.4). Použitie národných úprav platobných rozkazov nie je nijak obmedzené.

Pre prax a EMPS sa javí byť veľmi dôležitou aj kolízna norma v článku 26 Nariadenia, ktorá stanovuje, že všetky procesné otázky, ktoré nie sú upravené osobitne v Nariadení sa riadia vnútroštátnym právom, teda v absolútnej väčšine prípadov právom súdu, ktorý má vydať európsky platobný rozkaz.

Toto Nariadenie tak môžeme zaradiť do EMPS v rámci podskupiny európskeho medzinárodného práva procesného. Čiastočne problematické bolo jeho zaradenie v znení návrhu Nariadenia z roku 2004. Vtedy ešte nebolo jeho použitie obmedzené len na cezhraničné prípady. Prijatím nariadenia v znení z roku 2004 by nám vznikla v podstate unifikovaná právna úprava procesného práva s možnosťou použitia na všetky spory, teda aj na vnútroštátne. Táto úprava by sa už netýkala iba oblasti justičnej

spolupráce v občianskych veciach s dôsledkami na území iného štátu, ale aj na vlastnom území. Tým by už však nebola splnená jedna z podmienok, ktorú vyžaduje článok 65 ZES (teraz článok 81 ZFEÚ), o ktorý sa EÚ pri vydaní opierala.

Nariadenie v prijatej forme sa už obmedzuje len na cezhraničné spory, čím už nedochádza ku kolízii s článkom 65 ZES (teraz článok 81 ZFEÚ). Okrem odstraňovania prekážok dobrého fungovania občianskeho súdneho konania, v prípade nutnosti podporovania kompatibility noriem občianskeho práva procesného členských štátov (článok 65 písm. c) ZES, teraz článok 81 ods. 2 písm. f) ZFEÚ) obsahuje Nariadenie aj prvky, ktoré upravujú doručovanie súdnych písomností do cudziny a uznanie a výkon rozhodnutí v občianskych a obchodných veciach (článok 65 písm. a) odrážka prvá a tretia, teraz článok 81 ods. 2 písm. a) a b) ZFEÚ).

V.3 Vzťah k iným úijným úpravám

Nariadenie sa po prijatí nepohybuje vo vzduchoprázdne. Bolo dôležité, aby sa, podobne ako v pri národnej normotvorbe, zaradilo plne do už existujúceho právneho poriadku a pôsobilo funkčne a systémovo. Na nasledujúcich riadkoch by sme sa radi zaoberali jeho vzťahom k štyrom nariadeniam, ku ktorým je Nariadenie vo veľmi úzkom vzťahu.

Prvým nariadením, ktorého vzťah nás bude zaujímať bude **Nariadenie Brusel I bis**. Otázka jeho vzťahu k pôvodnému návrhu Nariadenia z roku 2004 bola nielen v zahraničí, ale aj v českých odborných kruhoch pomerne často diskutovanou.⁷⁹

V súčasnom Nariadení došlo k jasnému vymedzeniu, keď v článku 6 ods. 1 určuje, že príslušnosť pre aplikáciu (právomoc súdu) tohto Nariadenia bude určená plne v súlade s Nariadením Brusel I bis. Podľa nášho názoru túto otázku nebolo nutne explicitne upravovať, k rovnakej odpovedi pri určení právomoci by sme došli aj za použitia kolíznej normy s rovnakým obsahom ako v súčasnosti (článok 26 Nariadenia). Tá by nás odkázala na právnu úpravu členského štátu, kde bol podaný návrh na

---

⁷⁹ Za všetky vid' napr. Doležel, V. – Pavlova, B. EJP ve věcech civilních část XII.: Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 805/2004 ze dne 21. dubna 2004, kterým se zavádí evropský exekuční titul pro nesporné pohledávky; Návrh nařízení o evropském platebním rozkazu. Právní fórum, 2006, č. 1, s. 5.

začatie konania o európskom platobnom rozkaze, prirodzene iba za predpokladu, že táto otázka nie je upravená osobitne Nariadením (čo platí pre pôvodné znenie návrhu z roku 2004). Ako vieme súčasťou právnej úpravy členských štátov sú aj nariadenia EÚ, teda aj Nariadenie Brusel I bis, pomocou ktorého sa určí právomoc súdu.

Nariadenie tiež výslovne upravuje vzťah k **nariadeniu** Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1393/2007 zo dňa 13. 11. 2007 (ktoré nahrádza nariadenie Rady (ES) č. 1348/2000 zo dňa 29. 5. 2000) **o doručovaní súdnych a mimosúdnych písomností v občianskoprávných a obchodných veciach**. Deje sa tak v článku 27 Nariadenia. Podľa tohto článku nemá Nariadenie žiadny vplyv na uplatňovanie vyššie uvedeného nariadenia.

Predposledným dôležitým vzťahom, ktoré považujeme za vhodné spomenúť, je vzťah k **nariadeniu** Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 805/2004 zo dňa 21. 4. 2004 **o zavedení európskeho exekučného titulu** pre nesporné nároky. Na rozdiel od vyššie uvedených vzťahov nie je tento vzťah upravený v texte Nariadenia výslovne. Podľa pôvodného znenia návrhu Nariadenia splňal európsky platobný rozkaz podmienky pre potvrdenie za európsky exekučný titul, toto riešenie by bolo posunom oproti súčasnému stavu, no aj napriek tomu by sa s nutným ďalším úkonom zvýšil čas potrebný na získanie vykonateľného rozhodnutia.

Európska komisia sa už dlhšie zaoberala myšlienkou, či by nebolo vhodnejšie upustiť od uznania za európsky exekučný titul a samotný európsky platobný rozkaz by mohol byť vykonaný rovnako, ako keby už bol potvrdený za európsky exekučný titul.⁸⁰ Výkon by prebehol, akoby sa jednalo o vykonateľné rozhodnutie vydané v členskom štáte výkonu.

Presne touto cestou ide aj Nariadenie v článku 21 a nasl., ktorý kopíruje úpravu z nariadenia o zavedení európskeho exekučného titulu. Týmto Nariadenie plne zapadlo do existujúceho únijskeho systému, ktorý sa snaží postupne o odstránenie exequatórneho konania, v prvej a druhej fáze pre nesporné nároky a nároky s nízkou hodnotou sporu.

---

⁸⁰ Vid' napr. Brodec, J. Evropský exekuční titul a evropský platební rozkaz. Právnik, 2005, č. 9, s. 1037.

Od 10. 1. 2015 však program postupného odstránenia exequatórneho konania postúpil do tretej fázy. Vzhľadom na prijatie Nariadenia Brusel I bis medzičasom nariadenie o zavedení európskeho exekučného titulu stratilo z veľkej časti svoj význam vzhľadom na úpravu uznania a výkonu v Nariadení Brusel I bis. No aj tak si ponecháva svoj význam v oblastiach na ktoré sa Nariadenie Brusel I bis neuplatní.⁸¹

Posledným vzťahom, ktorým by sme sa radi zaoberali, je vzťah Nariadenia a **nariadenia** Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 zo dňa 11. 7. 2007, **ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu**. Pôvodne bola maximálna hodnota sporu podľa tohto nariadenia obmedzená do výšky 2.000 euro, od 14. 7. 2017 sa táto výška zvyšuje až na 5.000 euro.

Tieto dve nariadenia majú veľa spoločného a oboje zakladajú alternatívu k národným inštitútom uplatnenia nároku a po úspešnom absolvovaní procesu zabezpečia pre navrhovateľa vykonateľný titul v celej EÚ. Určitou limitáciou nariadenia ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu je maximálna výška nároku kde na druhej strane u Nariadenia nie je stanovená žiadna maximálna výška. Ako už uvedené vyššie (viď kapitola V.1), vzťah týchto nariadení je upravený od 14. 7. 2017 aj výslovne v Nariadení, keď toto umožňuje v prípade podania odporu na žiadosť navrhovateľa okrem začatia bežného súdneho konania aj postup podľa nariadenia ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu (článok 17 Nariadenia).

V.4 Vecná a osobná aplikácia

Pre celú unifikovanú právnu úpravu je jednou z kľúčových otázok vymedzenie vecnej a osobnej aplikácie normy. Zjednodušene formulované, aké subjekty by mali spadať pod aplikáciu tejto normy a na aký okruh sporov by sa mala použiť.

Vecná aplikácia je vymedzená, podobne ako v iných normách z tejto oblasti, pozitívne a negatívne. Nariadenie sa podľa jeho článku 2 použije v občianskoprávných a obchodných veciach v cezhraničných sporoch. Na

---

⁸¹ Posudok EP, op. cit. č. 77, s. 7.

druhú stranu je jeho aplikácia vylúčená vo veciach daňových, colných a správnych. Oproti návrhu z roku 2004 sa v Nariadení objavuje aj vylúčenie aplikácie vo veciach ohľadne zodpovednosti štátu za konanie alebo nečinnosť pri výkone štátnej moci.

Článok 2 ods. 2 Nariadenia pokračuje v negatívnom vymedzení, keď stanovuje, že sa Nariadenie neaplikuje na veci týkajúce sa:

- majetkových práv vyplývajúcich z manželského vzťahu, zo závetu a z dedenia;
- konkurzu, likvidácie insolventných spoločností, súdnych dohôd, vyrovnaní a im obdobných konaní;
- sociálneho zabezpečenia;
- pohľadávok vyplývajúcich z mimozmluvných záväzkov, ak neboli predmetom dohody medzi stranami alebo nedošlo k ich uznaniu alebo ak sa netýkajú splatných pohľadávok vyplývajúcich zo spoluvlastníctva.

Odsek 3 tohto článku Nariadenia už len upresňuje, že pod výrazom členský štát nebudeme zahŕňať Dánsko ktoré sa, ako už bolo vyššie uvedené, nezúčastňuje na unifikácii. V rámci legislatívneho procesu sa objavili aj snahy o obmedzenie maximálnej hodnoty sporu podľa vzoru niektorých národných úprav. Dokonca boli formulované požiadavky na rozšírenie vecnej aplikácie nariadenia aj na štáty Európskeho hospodárskeho priestoru.⁸²

V zmysle článku 4 Nariadenia sa Nariadenie uplatní iba na uspokojenie peňažných pohľadávok s určenou výškou, ktoré sú splatné najneskôr v čase podania návrhu na vydanie EPR. Nariadenie tak neumožňuje uplatniť pohľadávky, ktoré nadobudnú splatnosť po podaní návrhu na vydanie EPR.

Nariadenie v článku 3 upresňuje požiadavku cezhraničnosti sporu za pomoci bydliska alebo obvyklého pobytu sporových strán. O cezhraničný spor sa bude jednať iba vtedy, ak má aspoň jedna zo strán sporu bydlisko alebo obvyklý pobyt v inom štáte ako je členský štát v ktorom má sídlo súd, na ktorom bol podaný návrh. Toto bydlisko alebo pobyt sa, podľa

---

⁸² Stanovisko EHSV, op. cit. č. 68, s. 4.

odseku 2 tohto článku Nariadenia, určí pomocou už existujúcej únijnej úpravy obsiahnutej v článkoch 59 a 60 nariadenia Brusel I (teraz článkoch 62 a 63 Nariadenia Brusel I bis). Odsek 3 už len dodáva, že rozhodujúce pre posúdenie cezhraničnosti sporu je stav v čase podania návrhu na vydanie európskeho platobného rozkazu.

Dôležitým pre aplikáciu celého Nariadenia bolo presadenie zmeny oproti Uzneseniu EP, keď v Nariadení sa už v článku 3 ods. 1 neobjavuje požiadavka, že aspoň jedna zo strán sporu musí mať pobyt v inom členskom štáte, ale len v inom štáte. Tým došlo k podstatnému rozšíreniu osobnej aplikácie Nariadenia aj na prípady, keď má jedna alebo viaceré strany sporu pobyt mimo územie súdu pôvodu⁸³, no ani jedna zo strán v inom členskom štáte EÚ. Ako sme už vyššie uviedli, mnohé členské štáty, medzi nimi aj Česká republika, Francúzsko, neumožňujú použitie národných platobných rozkazov v prípadoch, keď má strana pobyt mimo územie štátu. Možnou aplikáciou Nariadenia na tieto spory vzniká alternatíva, ktorá uľahčí vymáhanie nesporných nárokov pri cezhraničných sporoch v tomto okruhu prípadov. Rozhodne ide o krok správnym smerom. Širšia osobná aplikácia Nariadenia zlepšuje konečný pozitívny efekt unifikovanej úpravy.

Keď sa pozrieme na finálne znenie Nariadenia vidíme, že štátom a orgánom EÚ sa podarilo dohodnúť na dostatočne širokom vymedzení vecnej a osobnej aplikácie, ktorý by nemala nijak negatívne ovplyvniť praktické použitie tohto Nariadenia. EÚ sa negatívnym vymedzením vecnej pôsobnosti vyhla problematickým oblastiam, kde sú rozdiely v rámci jednotlivých štátoch veľmi veľké a použitie európskeho platobného rozkazu by tak mohlo spôsobovať problémy.

Podľa Správy Komisie v rámci aplikácie Nariadenia dochádza v praxi k prípadom, keď veritelia, aby splnili požiadavku cezhraničného sporu v prípadoch, kde žiadne cezhraničné aspekty nefigurovali, za účelom možnosti uplatniť svoju pohľadávku v rámci konania o EPR, postúpili

---

⁸³ V zmysle definície článku 5 ods. 4 Nariadenia.

svoju pohľadávku inej zahraničnej spoločnosti, čo podľa Komisie dokazuje efektivitu konania.⁸⁴

V Posudku EP nachádzame v záveroch doporučené, aby Komisia zvážila sa znovu pokúsiť presadiť rozšírenie aplikácie EPR aj na čisto národné spory.⁸⁵ To by mohlo podľa článku 81 ZFEÚ viesť k zefektívneniu občianskeho súdneho konania predovšetkým v členských štátoch, kde nefungujú inštitúty podobné platobným rozkazom.

Ako už uvedené vyššie (viď kapitolu V.1), Európsky parlament v Správe o uplatňovaní európskeho konania o platobnom rozkaze⁸⁶ odporučil Komisii zvážiť zníženie výnimiek aplikácie Nariadenia, napr. v oblasti rodinného práva. S týmto záverom nemožno inak ako súhlasiť, v národných úpravách vidíme omnoho širšie uplatnenie platobných rozkazov aj v oblastiach mimozmluvných záväzkov a rodinného práva a vidíme tu tiež potenciál o tieto oblasti rozšíriť aj aplikáciu Nariadenia.

V.5 Úprava jednotlivých častí konania

Potom ako sme vymedzili základné ciele, priebeh legislatívneho procesu, vzťah k iným právnym úpravám, postavenie v rámci EMPS a šírku vecnej a osobnej aplikácie sa v tejto podkapitole pozrieme na finálne riešenie už nie všeobecných, ale jednotlivých otázok v Nariadení, ktoré nám spolu v širších súvislostiach dotvoria komplexnú úpravu konania.

V.5.a) Obligatórnosť vs. fakultatívnosť

Pri rozhodovaní, či použitie unifikovanej právnej úpravy bude dobrovoľné alebo povinné hral v konečnom hľadisku hlavnú rolu výber zvýhodnenia medzi veriteľom a dlžníkom.

Ak by sa EÚ priklonila k povinnému použitiu konania o európskom platobnom rozkaze, nezaoberajúc sa problémom znemožnenia použitia národnej úpravy platobných rozkazov, znamenalo by to pre veriteľa obmedzenie jeho dispozície pri vymáhaní pohľadávky. Nemohol by si sám vybrať, či chce alebo nechce použiť zjednotenú úpravu a toto konanie by

---

⁸⁴ Správa Komisie, op. cit. č. 74, s. 4.

⁸⁵ Posudok EP, op. cit. č. 77, s. 31.

⁸⁶ Správa EP o uplatňovaní európskeho konania o platobnom rozkaze 2016, op. cit. 78.

tak tvorilo povinný prvý stupeň vymáhania. Výhody by to prinieslo jednak štátu, ktorému by sa odľahčilo zaťaženie jeho justície a na druhej strane aj dlžníkovi, ktorý by v prípade prehry musel uhradiť podstatne nižšie súdne trovy a náhrady.

Na druhej strane, pri fakultatívnom použití úpravy, by mohol veriteľ sám zhodnotiť, čo je pre neho výhodnejšie, či využije národnú úpravu, európsku úpravu alebo klasický súdny spor. Podľa nášho názoru je vhodnejšie nechať rozhodnutie na samotného veriteľa a neobmedzovať mu prístup k riadnemu súdnemu konaniu. Zásah do práva veriteľa by bol neprimeraný výhodám, ktoré by plynuli z povinného použitia európskej úpravy.

V rámci Nariadenia sa EÚ rozhodla ísť cestou fakultatívneho konania, keď v článku 1 ods. 2 Nariadenia stanovila voľnosť navrhovateľovi pri výbere cesty na uplatnenie svojho nároku.

V.5.b) 1 stupňové konanie vs. 2 stupňové

Pri odpovedi na otázku, či bude konanie len jednostupňové alebo dvojstupňové riešime v podstate otázku inú, konkrétne, koľkokrát dáme dlžníkovi možnosť brániť sa voči rozhodnutie predtým ako nadobudne právoplatnosť a vykonateľnosť. Postačí jedenkrát, alebo dvakrát absentujúce vyjadrenie, resp. odbor? Od tejto odpovede sa odvíja aj celková dĺžka a trovy konania, ktoré sú dôležitým faktorom.

Zo začiatku Komisia v návrhu z roku 2004 navrhla dvojstupňové konanie. Považovala za vhodnejšie uprednostniť posilnenie postavenia dlžníka pred rýchlosťou celého sporu. Po pozmeňovacích návrhoch EP, ktorý v svojom uznesení preferuje jednostupňové konanie a ako odpoveď na námietky o oslabení postavenia dlžníka navrhuje vylepšiť doručovanie európskeho platobného rozkazu, aby bola na maximálnu mieru zvýšená pravdepodobnosť jeho doručenia dlžníkovi, ktorý sa tak môže brániť voči vydaniu konečného rozhodnutia. Ďalej navrhoval zrozumiteľnejšie formulovanie poučenia o jeho právach a následkoch nepodania odporu v samotnom texte rozkazu, aby bolo aj menej „skúsenému“ dlžníkovi zrejmé jeho postavenie a možné následky jeho nečinnosti.

Keď sa pozrieme na celé konanie, vidíme z článku 12 ods. 1 Nariadenia, že vydanie európskeho platobného rozkazu nasleduje hneď po podaní návrhu bez ďalšieho medzistupňa a článok 16 Nariadenia dáva odporcovi možnosť podať odpor, či inú riadnu námietku len raz. Nariadenie tak ide cestou jednostupňového konania.

V.5.c) Príslušnosť (právomoc) ku konaniu

Z hľadiska EMPS je logické, aby sa úprava právomoci v Nariadení plne riadila Nariadením Brusel I bis, aby o platobnom rozkaze rozhodoval súd krajiny, ktorý je príslušný aj pre prípadné hlavné súdne pojednávanie. Konanie o platobnom rozkaze môže tak plynúť prejsť v prípade odporu do štandardného súdneho konania alebo Európskeho konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu (podľa nariadenia č. 861/2007 zo dňa 11. 7. 2007), nie je nutný pohyb spisu v rámci EÚ a podobne.

Nariadenie v článku 6 ods. 2 stanovuje výnimku z aplikácie Nariadenia Brusel I bis keď stanovuje, že ak sa pohľadávka týka zmluvy uzavretej osobou - spotrebiteľom na účel, ktorý sa môže považovať za patriaci do oblasti mimo jej predmetu alebo výkonu povolania, a ak je odporca spotrebiteľom, majú právomoc len súdy v členskom štáte, v ktorom má odporca bydlisko v zmysle článku 62 Nariadenia Brusel I bis. Nariadenie teda rozširuje právomoc súdu bydliska spotrebiteľa vo veciach spotrebiteľských zmlúv nad rámec Nariadenia Brusel I bis v prospech spotrebiteľa. Hlavnú výhodu v tom vidíme pre spotrebiteľa v tom, že toto ustanovenie zabezpečí, že dostane EPR v jazyku, ktorému rozumie, vzhľadom na fakt, že sa EPR doručuje v jednom z oficiálnych jazykov súdu, ktorý ho vydal, bez ohľadu na to kam a komu bude doručený, k tomu viac v kapitole V.5.k) tejto práce.

Štátom by však mala byť ponechaná možnosť určiť v rámci svojho súdneho systému príslušný súd alebo súdy. Ako sme už uviedli, v niektorých krajinách máme špecializované súdy a v iných agendu platobných rozkazov vedie každý všeobecný súd. Bolo by vhodné, aby európsky platobný rozkaz zapadol už do existujúceho národného systému.

Z tých istých príčin by mala národná úprava tiež rozhodnúť, či pre vydanie európskeho platobného rozkazu bude príslušný sudca, vyšší súdny

úradník alebo iná osoba. V niektorých krajinách (Nemecko), prebieha dokonca celé vydanie platobného rozkazu plne automatizovane, iba pod dohľadom vyššieho súdneho úradníka, ktorý môže kedykoľvek do procesu zasiahnuť. V Nariadení je preto dôležité, že povolilo použitie automatického spracovania a vydanie rozkazu vyšším súdnym úradníkom, ďalej je tiež dôležité, že v rámci konania nepodlieha návrh na vydanie európskeho platobného rozkazu materiálnej, ale len formálnej kontrole (k tomu bližšie v kapitole V.5.e) a V.6).

Nariadenie predstavuje kompromis medzi existujúcimi systémami a členské štáty si môžu sami určiť, kto v rámci súdu a ktorý súd bude príslušný pre toto konanie. Úvodné ustanovenie v č. 16 *in fine* Nariadenia stanovuje, že prieskum návrhu nemusí vykonávať sudca. Podľa článku 8 Nariadenia je možné takisto prieskum návrhu uskutočniť automatizovaným postupom. Členské štáty sú povinné podľa článku 29 Nariadenia oznámiť Komisii informácie o právomoci súdov, postupoch preskúmania a komunikačných prostriedkoch akceptovaných na účely konania o európskom platobnom rozkaze. Komisia tieto informácie, podľa odseku 2 tohto článku, uverejní v Úradnom vestníku EÚ a inými primeranými prostriedkami, čo aj učinila. Informácie sú k dispozícii na Európskom portáli elektronickej justície. Portál obsahuje jednak prehľad zverejnených informácií za jednotlivé členské štáty, vrátane informácií o súdnych poplatkoch a ďalej interaktívny formulár, ktorý zadaním členského štátu, druhu kompetencie a mesta prípadu PSČ určí príslušný súd a zobrazí ďalšie kontaktné informácie.⁸⁷ Navrhovateľ tak má na jednom mieste všetky informácie, ktoré potrebuje vedieť pred podaním návrhu na začatie konania.

Posudok EP v tejto súvislosti vzhľadom na nízke povedomie o EPR a o Európskom portáli elektronickej justície navrhuje, aby internetové stránky súdov obsahovali odkaz na tento portál a odkazovali tiež na návody a ďalšie informácie potrebné pre účastníkov konania o EPR, čím

---

⁸⁷ Európsky portál elektronickej justície [citované 27. 5. 2017], dostupné z https://e-justice.europa.eu/content_european_payment_order-353-sk.do.

by sa zvýšila informovanosť účastníkov, no znížila zároveň aj chybovosť návrhov na vydanie EPR v rámci konania.⁸⁸

Vo vzťahu k tejto práci sa pozrieme na oznámenia Českej republiky a Nemecka a ďalej na oznámenia členských štátov v súvislosti s automatizáciou prípadne centralizáciou konania a podobne.

Česká republika oznámila Komisii, že na konanie o EPR budú príslušné okresné sudy a nebude tak v otázke príslušnosti žiadny rozdiel vo vzťahu k národnej úprave platobných rozkazov (s výnimkou príslušnosti krajských súdov pre vydanie zmenkového (šekového) platobného rozkazu). Podobne aj súdom príslušným na prieskumné konanie je súd, ktorý vydal EPR.

Z oznámenia Nemecka je možné dovodiť, že miestne príslušným súdom pre celé Nemecko je iba jeden súd, a to Okresný súd Berlín-Wedding. Tento istý súd je príslušný aj pre prieskumné konanie s výnimkou pracovnoprávných vecí, kde je príslušný bežný príslušný súd.

Podobne ako Nemecko, ešte ďalších päť členských štátov sa rozhodlo centralizovať príslušnosť a určiť tak iba jeden súd príslušným pre konanie o EPR, a to konkrétne: i) Fínsko u Okresného súdu Helsinky, ii) Chorvátsko u Obchodného súdu Záhreb, iii) Portugalsko u Okresného súdu v Porte (centrálne inštancia, 1. úsek pre občianske veci), iv) Švédsko u Úradu pre výkon súdnych rozhodnutí a v) Rakúsko u Okresného súdu pre obchodné veci Viedeň.

Podľa nášho názoru aj ostatné členské štáty by mali zvážiť centralizáciu konania o EPR len na jeden príslušný súd, či iný orgán. Centralizácia určite uľahčuje implementáciu elektronického spracovania keď znižuje finančné náklady na technické vybavenie. Centralizáciu umožňuje aj špecializáciu sudcov, či iných súdnych zamestnancov vo veci EPR a umožňuje tak zvýšiť efektívnosť, aj keby nedochádzalo k automatickému spracovaniu EPR. Zvýšená efektívnosť spracovateľov v konečnom dôsledku znižuje aj finančné náklady konania pre členské štáty. Nemecko a Rakúsko, ktoré majú špecializované sudy a automatické spracovanie EPR spracovávajú, ako už uvedené vyššie, dve tretiny

---

⁸⁸ Posudok EP, op. cit. č. 77, s. 17.

všetkých EPR vydaných v EÚ (teda viac ako 8.000 ročne), čo by bolo bez týchto opatrení veľmi ťažké.

Z hľadiska právomoci je zaujímavé aj oznámenie Maďarska, orgánom oprávneným pre vydanie EPR sú občianskoprávni notári, pričom má každý z nich právomoc vydávať EPR na celom území Maďarska. Príslušnými orgánmi pre prieskumné konanie sú už v Maďarsku súdy.

Ako už bolo uvedené vyššie, právomoc pre konanie o EPR určuje Nariadenie Brusel I bis a Nariadenie tak až na svoj článok 6 ods. 2 neobsahuje špeciálne ustanovenie o právomoci. Niektorí autori toto riešenie nepovažujú sa šťastné vzhľadom na komplikovanosť úpravy a navrhujú výlučnú právomoc pre súdy v bydlisku odporcu, či navrhovateľa upravenú priamo v Nariadení.⁸⁹ Iní autori neodporúčajú takéto štiepenie a trvajú na tom, že úprava právomoci pre oblasť občianskych a obchodných vecí má byť zachovaná v Nariadení Brusel I bis.⁹⁰ S týmto názorom sa stotožňujeme.

Vo veci príslušnosti podľa Nariadenia v Českej republike rozhodoval Najvyšší správny súd Českej republiky (ďalej len NSS) záporný kompetenčný spor podľa zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodovaní niektorých kompetenčných sporov. Jednalo sa o kompetenčný spor medzi Českým telekomunikačným úradom a Okresným súdom v Tepliciach⁹¹, kde NSS konštatoval, že súdom podľa článku 6 Nariadenia sa podľa článku 5 Nariadenia rozumie akýkoľvek orgán v členskom štáte, ktorý je príslušný ku konaniu o EPR alebo k akýmkoľvek iným súvisiacim záležitostiam. Ďalej NSS konštatuje, že podľa článku 29 ods. 1 písm. a) Nariadenia boli členské štáty povinné Komisii oznámiť súdy, ktoré majú právomoc vydávať EPR. V prípade Českej republiky bolo oznámené, že pre určenie príslušných súdov pre vydávanie EPR v Českej republike sa použije všeobecná právna úprava príslušnosti v občianskoprávných veciach

---

⁸⁹ Vid' napr. Kreße, B. Das Europäische Mahnverfahren. *Europäisches Wirtschafts- und Steuerrecht (EWS)*, 2008, č. 12, s. 517.

⁹⁰ Napr. Einhaus, D. Qual der Wahl: Europäisches oder internationales deutsches Mahnverfahren? *IPRax*, 2008, č. 4, s. 323-330.

⁹¹ Uznesenie Najvyššieho správneho súdu zo dňa 11. 6. 2012, čj. Konf 44/2011 - 13, č. 2744/2013 Sb. NSS, www.nssoud.cz.

obsiahnutá v OSŘ. NSS dodáva, že vecná príslušnosť je upravená v § 9 až § 12 a miestna príslušnosť v § 84 až § 89a OSŘ. NSS tak rozhodol, že súdom príslušným pre rozhodovanie o vydaní EPR v danej veci je Okresný súd v Tepliciach.

V.5.d) Obsahové nároky na návrh

V konaní o európskom platobnom rozkaze by už veriteľ vedel u ktorého súdu má podať návrh, akým spôsobom ho môže podať, no zatiaľ sme ešte neuviedli, čo musí obsahovať nárok na iniciovanie konania.

Obsahové náležitosti obsahuje článok 7 Nariadenia. Návrh môže byť podaný iba na štandardnom formulári, ktorý tvorí prílohu Nariadenia.

Obsah návrhu je stanovený nasledovne:

- mená a adresy strán, event. zástupcov, označenie príslušného súdu;
- výška pohľadávky vrátane príslušenstva;
- úrokovú sadzbu, obdobie úročenie, prípadne odpovedajúci zákonný úrok;
- dôvod podania návrhu;
- opis dôkazov na podporu nároku (viď časť V.5.e);
- základ pre určenie súdnej právomoci a cezhraničnosti sporu.

Okrem povinného vyhlásenia navrhovateľa, že všetky v návrhu uvedené informácie odpovedajú skutočnosti (článok 7 odsek 3 Nariadenia), obsahuje návrh v článku 7 odseku 4 Nariadenia veta druhá (v znení účinnom od 14. 7. 2017) aj možnosť navrhovateľa v dodatku návrhu priložiť oznámenie súdu, že v prípade podania odporu nesúhlasí s pokračovaním konania vo forme riadneho súdneho konania prípadne Európskeho konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu ustanoveného v nariadení (ES) č. 861/2007 zo dňa 11. 7. 2007 v zmysle článku 17 ods. 1 písm. a) a b) Nariadenia. Toto oznámenie môže urobiť aj dodatočne, a to až do vydania EPR.

Okrem tohto menej obvyklého oznámenia, môže navrhovateľ predovšetkým podľa článku 7 odseku 4 Nariadenia veta prvá (v znení účinnom od 14. 7. 2017) oznámiť súdu, ktoré z konaní uvedených v článku 17 ods. 1 písm. a) alebo b) Nariadenia žiada uplatniť v prípade svojej

pohľadávky v následnom občianskom súdnom konaní v prípade, že odporca podá odpor proti EPR. Teda vybrať si buď i) riadne súdne konanie (akékoľvek príslušné vnútroštátne občianske súdne konanie, článok 17 ods. 1 písm. b) Nariadenia) alebo ii) konanie v súlade s pravidlami Európskeho konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu ustanoveného v nariadení (ES) č. 861/2007 zo dňa 11. 7. 2007, ak je uplatniteľné (článok 17 ods. 1 písm. a) Nariadenia).

Návrh je možné podať v papierovej podobe, tam kde to umožňuje národná právna úprava, aj v podobe elektronickej (článok 7 odsek 5 Nariadenia).

Jednotlivé obsahové náležitosti neboli predmetom zmien ani diskusií o podobe Nariadenia. Výnimku tvorilo len dokazovanie nároku, čím sa budeme spolu s prieskumom návrhu zaoberať v nasledujúcej časti.

V súčasnosti umožňuje Európsky portál elektronickej justície⁹² interaktívne on-line vyplnenie návrhu na vydanie EPR a ďalších formulárov v súvislosti s Nariadením⁹³. Tento formulár podáva okamžitú spätnú väzbu a vie identifikovať veľkú časť často sa objavujúcich chýb a umožňuje tak znížiť počet návrhov na vydanie EPR (a ďalších formulárov v konaní), ktoré obsahujú chyby a musia byť na žiadosť súdu doplnené alebo opravené.

Potrebu zníženia chybovosti dokladajú aj veľmi vysoké percento návrhov na vydanie EPR, ktoré musia súdy vrátiť na doplnenie alebo opravu, napr. v Nemecku až 85 % návrhov na vydanie EPR obsahuje chyby, v Holandsku až 80 %, v Švédsku viac ako 90 %.⁹⁴

SDEÚ vo veci Iwona Szyrocka/ SiGer Technologie GmbH zo dňa 13. 12. 2012⁹⁵ rozhodol, že článok 7 Nariadenia sa má vykladať tak, že tento článok vyčerpávajúcim spôsobom upravuje všetky požiadavky, ktoré musí spĺňať návrh na vydanie EPR, teda vnútroštátne právo členského štátu nemôže stanoviť ďalšie požiadavky na návrh na vydanie EPR nad

---

⁹² Dostupný z <https://e-justice.europa.eu/home.do?plang=sk&action=home> [citované 22. 5. 2017].

⁹³ Interaktívne formuláre EPR dostupné z https://e-justice.europa.eu/content_european_payment_order_forms-156-sk.do?clang=sk [citované 16. 5. 2017].

⁹⁴ Posudok EP, op. cit. č. 77, s. 13.

⁹⁵ Vec C-215/11 Iwona Szyrocka/ SiGer Technologie GmbH (2012) z 13. 12. 2012.

rámec Nariadenia. Ďalej konštatoval, že súd členského štátu je však v zmysle článku 25 Nariadenia oprávnený určiť výšku súdneho poplatku v súlade s Nariadením (viď stať trovy konanie nižšie). Súdny dvor ďalej rozhodol, že článok 4 a článok 7 ods. 2 písm. c) Nariadenia umožňujú, aby navrhovateľ v návrhu na vydanie EPR požadoval úroky počítané od dátumu splatnosti do zaplatenia istiny. Vzhľadom na to, že formulár v prílohe V Nariadenia s takýmto postupom plne nepočíta, je vnútroštátny súd podľa SDEÚ oprávnený zvoliť si konkrétne spôsoby vyplnenia tlačiva EPR za predpokladu, že vyplnené tlačivo umožní odporcovi odlíšiť bez akýchkoľvek pochybností rozhodnutie, podľa ktorého má zaplatiť úroky počítané do zaplatenia istiny a takisto jasne určiť úrokovú sadzbu, ako aj dátum, od ktorého sa požadujú úroky. SDEÚ tak extenzívne vyložil Nariadenie a umožnil uplatnenie úrokov z omeškania až do zaplatenia. V tejto súvislosti by bolo vhodné, aby sa primeraným spôsobom pri najbližšej príležitosti upravil formulár v prílohe V Nariadenia.

V.5.e) Rozsah dokazovania

Pri otázke podoby dokázania nároku panovala dlho nezhoda. Na jednej strane bol názor, že navrhovateľ by mal dokázať dôvod návrhu a dôkazy na podporu nároku všetkými dostupnými dôkazmi, akoby sa jednalo a riadne súdne konanie. Tým by došlo k zbytočnému zaťažovaniu súdu, ktorý by musel zaoberať každým z predkladaných dokumentov. Táto možnosť by prinajmenšom sťažila použitie automatického spracovania návrhov.

Na strane druhej stála predstava, že platobný rozkaz má informovať dlžníka iba o dôvode a výške nároku bez nutného dôkazu. Ak dlžník nepokladá dôvod a výšku za správnu má možnosť podať odpor a v riadnom súdnom konaní bude mať plne k dispozícii dôkazový materiál protistrany, ktorá už svoj nárok bude musieť oprieť o listinné a iné použiteľné dôkazy. Spracovanie takéhoto návrhu a tým aj celé konanie o európskom platobnom rozkaze je nesporne kratšie ako pri priložení relevantných dôkazov k návrhu.

Nariadenie ide strednou cestou, keď požaduje v článku 7 ods. 2 písm. d) a e), uvedenie dôvodu návrhu a okolností tvoriace základ pohľadávky,

ako aj opis dôkazov na podporu nároku. Tým je celý návrh pre dlžníka viac informatívny a vie presnejšie určiť dôvod vzniku pohľadávky a predbežne získať prehľad o dôkazoch navrhovateľa. Takto môže podstatne lepšie odhadnúť, či je v tomto prípade vhodné podať odpor, alebo nie. Vzhľadom na neprítomnosť listinných dôkazov nestojí nič v ceste automatickému spracovaniu návrhov. Kompromis sa zdá byť, ako z finančného, tak časového hľadiska veľmi vhodný.

S rozsahom dokazovania úzko súvisí aj rozsah prieskumu nároku. Materiálna kontrola nároku pri zvolenom dokazovaní v návrhu nie je vzhľadom na absentujúce písomné a iné dôkazy možná. Podobne ako vo väčšine členských štátov, volí Nariadenie v článku 8 len formálny prieskum náležitostí návrhu a hodnotenie opodstatnenosti a prípustnosti nároku. Prieskum sa uskutočňuje striktne iba z informácií v návrhu uvedených.

V prípade zistenia formálnych nezrovnalostí dostáva navrhovateľ možnosť, podľa článkov 9 a 10 Nariadenia, doplniť a opraviť návrh, event. návrh zmeniť.

Ak túto možnosť nevyužije a jeho návrh naďalej nespĺňa povinné náležitosti, tak súd jeho návrh zamietne, a to za podmienok a spôsobom v článku 11 ods. 1 Nariadenia uvedenom. Proti zamietnutiu nie je možné podať odvolanie a ani iný opravný prostriedok (odsek 2), zamietnutím tiež nevzniká prekážka veci rozhodnutej (*res iudicata*) a návrh je možné podať znovu alebo za použitia iného prípustného konania (odsek 3).

V.5.f) Obsahové nároky na rozhodnutie

Ak sú podmienky článku 8 Nariadenia splnené, tak podľa článku 12 Nariadenia súd vydá európsky platobný rozkaz spravidla do 30 dní od podania návrhu, za použitia formulára v prílohe Nariadenia. Okrem tohto formulára dostáva odporca aj kópiu formulára návrhu.

Z hľadiska hájenia práv odporcu je dôležité, aby odporca z rozhodnutia jasne videl, že bolo proti nemu začaté konanie, a že sa musí brániť, aby zabránil vzniku vykonateľného rozhodnutia. Takisto je podstatné, aby nárok v rozkaze uvedený bol dostatočne presne identifikovateľný.

Európsky platobný rozkaz neobsahuje žiadne odôvodnenie, obsahuje výslovné poučenie o možnostiach odporcu. Ten môže jednak sumu uvedenú v rozkaze uhradiť navrhovateľovi alebo podať odpor v stanovenej lehote (článok 12 odsek 3 Nariadenia).

Ďalej obsahuje poučenie, že rozkaz vznikol na základe informácií od navrhovateľa a tieto neboli súdom overené. Popis následkov a ďalšieho priebehu konania v prípade podania alebo nepodania odporu sú tiež povinnou súčasťou rozkazu (článok 12 ods. 4 Nariadenia).

Ako môžeme vidieť, rozkaz obsahuje všetky nutné informácie pre odporcu, na základe ktorých vie identifikovať, aké konanie bolo začaté, aké sú možnosti jeho ďalšieho postupu a aké následky bude mať jeho konanie resp. nekonanie.

Ako už uvedené vyššie, vydanie EPR pri splnení všetkých podmienok by malo nasledovať obvykle do 30 dní (článok 12 ods. 1 Nariadenia), no ako vidno zo Správy Komisie, rýchlosť vydania je v členských štátoch veľmi rôzna. Najrýchlejšie sú súdy v Malte, kde vydanie trvá iba jeden týždeň, nasleduje Belgicko a Írsko s dvoma týždňami, Nemecko s priemerne dvoma až troma týždňami a Bulharsko s Litvou s 30 dňami. Ďalšie členské štáty už sú mimo 30 dňovej lehoty, keď vydanie EPR trvá priemerne v Grécku a Luxemburgu jeden až dva mesiace, dva mesiace vo Francúzsku a Fínsku. Až štyri mesiace trvá priemerne vydanie v Rakúsku, Českej republike, Cypre, Estónsku, Poľsku, Holandsku, Portugalsku, Švédsku a Slovinsku. Na konci rebríčka figuruje Maďarsko so šiestimi mesiacmi, Španielsko s ôsmimi mesiacmi a Slovensko s veľmi dlhými až deviatimi mesiacmi.⁹⁶

V Správe Komisie sa podľa nášho názoru správne uvádza, že dlhšie ako 30 dňové vydanie EPR nie je ospravedlniteľné vzhľadom na fakt, že Nariadenie nevyžaduje skúmanie dôkazov ani vypočutie, či vyjadrenie procesných strán. Neskorým vydaním EPR sa môže, podľa slov Komisie, ohroziť hlavný účel Nariadenia, čo môže v konečnom dôsledku viesť k ekonomickým problémom veriteľov. Komisia v svojej správe dodáva, že systematické porušovanie 30 dňovej lehoty by mohlo byť považované za

---

⁹⁶ Správa Komisie, op. cit. č. 74, s. 7.

poručenie Nariadenia. Komisia dúfa, že elektronické spracovanie pomôže znížiť túto lehotu na požadovaný štandard.

Otázne je, či by členské štáty v rámci revízie Nariadenia súhlasili so zmenou jeho znenia v článku 12 ods. 1 veta prvá, kde by sa požiadavka na vydanie EPR čo najskôr a obvykle od 30 dní od podania návrhu mohla nahradiť formuláciou „čo najskôr, no najneskôr do 30 dní od podania návrhu“. Posudok EP túto možnosť považuje za veľmi nepravdepodobnú vzhľadom na fakultatívnu povahu konania o EPR, no doporučuje aspoň diskusiu s členskými štátmi ako zabezpečiť vydanie EPR do 30 dní od podania návrhu na jeho vydanie napr. zavedením sankcií pre súdy, ktoré túto lehotu nesplňujú.⁹⁷

V.5.g) Doručovanie

Príslušný súd splnil už všetky svoje povinnosti z článku 12 Nariadenia, okrem odseku 5, ktorý mu určuje zabezpečiť, aby bol rozkaz doručený odporcovi v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi a úpravou v Nariadení.

Vhodná úprava doručenia pri cezhraničných sporoch je veľmi dôležitá. Bolo by neprípustné, z pohľadu ochrany dlžníka, keby mohlo byť platne doručené bez toho, aby sme mohli, s pravdepodobnosťou blízkej istote skonštatovať, že európsky platobný rozkaz skončil v rukách odporcu a zároveň mu bolo poskytnuté dostatok času na podanie odporu. Ak by sa platobný rozkaz vôbec nedostal do rúk odporcu, tak by v podstate stratil jedinú možnosť ako odvrátiť vznik právoplatného a vykonateľného rozhodnutia (neberúc v úvahu článok 20 Nariadenia, preskúmanie vo výnimočných prípadoch).

Preto došlo k podstatným zmenám oproti návrhu z roku 2004. Návrh v starom znení otázku doručenia vôbec neupravoval, táto otázka bola v zmysle kolíznej normy v článku ex 15 plne podriadená národnej úprave a veľmi všeobecnému nariadeniu Rady (ES) č. 1348/2000 zo dňa 29. 5. 2000 o doručovaní súdnych a mimosúdnych písomností v občianskych a obchodných veciach v členských štátoch (v súčasnosti už

---

⁹⁷ Posudok EP, op. cit. č. 77, s. 18

nahradenému nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1393/2007 zo dňa 13. 11. 2007 o doručovaní písomností).

Nariadenie ide ďalej, keď požaduje, aby bolo spravidla doručené podľa článku 13 Nariadenia, teda s potvrdením o prevzatí odporcom. Doručiť sa má v súlade s vnútroštátnymi predpismi štátu do ktorého sa doručuje nasledujúcimi štyrmi spôsobmi:

- osobné doručenie s doručenkou podpísanou a datovanou odporcom;
- osobné doručenie s doručenkou podpísanou doručujúcou osobu, ktorá vyznačí prijatie alebo odmietnutie prijatia s dátumom;
- doručenie poštou spolu s datovaným potvrdením o prijatí;
- doručenie elektronickými a im podobnými prostriedkami, ktoré odporca podpísal a odoslal spať.

Nariadenie pripúšťa v článku 14 aj doručenie spôsobmi, kde už absentuje potvrdenie odporcu o prijatí. Podmienkou pre takéto doručenie je však s určitosťou známa adresa odporcu. Platobný rozkaz sa tak doručuje v súlade s vnútroštátnymi predpismi štátu do ktorého sa má doručiť odporcovi napríklad osobným doručením osobám, ktoré s ním žijú v spoločnej domácnosti alebo dokonca do poštovej schránky odporcu a ďalšie.

Finálne sa podľa článku 15 Nariadenia postupuje analogicky podľa článkov 13 a 14 Nariadenia aj pri doručení zástupcovi odporcu.

Na tomto mieste si dovoľujeme vyjadriť jednu výhradu k Nariadeniu.

Možnosť platne doručiť platobný rozkaz podľa článku 14 ods. 1 písm. c), d), e) Nariadenia, teda iba do poštovej schránky alebo bežnou poštou bez akéhokoľvek potvrdenia o prevzatí, považujeme za veľmi nevhodné. Zástanci tohto spôsobu tohto doručenia by pravdepodobne argumentovali faktom, že pri tomto spôsobe doručenia musí mať súd k dispozícii adresu odporcu, ktorá je s určitosťou známa a že odporca má možnosť využiť mimoriadneho prostriedku podľa článku 20 Nariadenia – preskúmanie vo výnimočných prípadoch. To je síce pravda, no bez toho, aby sme mali k dispozícii potvrdenie o prevzatí od odporcu, nemôžeme s dostatočnou pravdepodobnosťou konštatovať doručenie. Prieskum vo výnimočných

prípadoch, ku ktorému sa v tejto práci ešte dostaneme, má povahu „mimoriadneho“ opravného prostriedku a mal by sa použiť len pre výnimočné prípady. **Považujeme výhody plynúce z doručenia do schránky odporcu alebo bez akéhokoľvek potvrdenia prijatia za nedostačujúce, ktoré nekompenzujú nevýhody z toho plynúce.**

SDEÚ v spojených veciach *eco cosmetics GmbH & Co. KG/Virginii Laetitii Barbare Dupuy a Raiffeisenbank St. Georgen reg. Gen. mbH/Tetyane Bonchyková* zo dňa 4. 9. 2014⁹⁸ rozhodol, že články 16 až 20 Nariadenia sa neuplatnia, ak sa preukáže, že EPR nebol doručený spôsobom, ktorý je v súlade s minimálnymi požiadavkami stanovenými v článkoch 13 až 16 Nariadenia. Pokiaľ sa táto nezrovnalosť objaví až po vyhlásení vykonateľnosti EPR, musí mať odporca možnosť nahlásiť túto nezrovnalosť, ktorá v prípade, že je riadne preukázaná, musí spôsobiť neplatnosť tohto vyhlásenia vykonateľnosti. Súdny dvor jasne stanovuje v svojom rozhodnutí, že sa v tomto prípade nepostupuje primerane podľa článku 20 Nariadenia (vzhľadom na nesplnenie podmienok uplatnenia), ani podľa iného ustanovenia Nariadenia, ale daný postup musí umožniť vnútroštátne právo, ktoré upravuje Nariadením neupravené procesné otázky v súlade s článkom 26 Nariadenia. V Správe Komisie v súvislosti s týmto rozhodnutím Komisia navrhuje, aby bola táto otázka upravená v Nariadení a nebola ponechaná na vnútroštátne právo, pričom inšpiráciu je možné hľadať v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 zo dňa 11. 7. 2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu v znení posledných zmien⁹⁹.

V Správe Komisie boli v rámci doručovania identifikované obavy z vysokých nákladov cezhraničného doručovania písomností, ktoré sú nepochybne vyššie ako v prípade národného doručovania.¹⁰⁰ Komisia konštatuje, že pomôcť by mohlo elektronické doručovanie dokumentov, no toto zatiaľ v praxi nefunguje, ako z technických, no aj legislatívnych dôvodov (elektronické doručovanie súdu procesnej strane napr.

---

⁹⁸ Spojená vec C 119/13 *eco cosmetics GmbH & Co. KG/Virginii Laetitii Barbare Dupuy a C 120/13 Raiffeisenbank St. Georgen reg. Gen. mbH/Tetyane Bonchyková* (2014) z 4. 9. 2014.

⁹⁹ Správa Komisie, op. cit. č. 74, s. 9.

¹⁰⁰ *Ibidem*, s. 8.

neumožňuje ani len teoreticky nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1393/2007 zo dňa 13. 11. 2007 o doručovaní súdnych a mimosúdnych písomností v občianskoprávných a obchodných veciach). Veríme však, že táto legislatívna prekážka bude odstránená pri ďalšej revízii tohto nariadenia.

Posudok EP v otázke doručovania upozorňuje tiež na riziká doručovania bez potvrdenia odporcu o doručení predovšetkým v prípade keď bude EPR doručený do schránky odporcu. V menších podnikoch, či u fyzických osôb sa môže stať, že osoby oprávnené kontrolovať obsah schránky sú dlhšie obdobie mimo domov či prácu, predovšetkým v období letných prázdnin (typicky v Taliansku obdobie augusta, či prvý týždeň júla v Českej republike, alebo v prípade právnických osôb obdobie Vianoc a Nového roku). Existuje preto riziko, že navrhovateľ s pohľadávkou, ktorá je pochybná alebo u ktorej očakáva vysoké riziko podania odporu zo strany odporcu si naplánuje podanie návrhu na vydanie EPR tak, aby po zahrnutí priemernej doby pre spracovanie a vydanie EPR bol EPR doručený práve v období, keď je veľká šanca, že EPR doručený do schránky bude objavený neskôr alebo až po uplynutí lehoty na podanie odporu. Týmto sa obmedzuje právo odporcov na odpor, prípadne o toto právo úplne prídu.¹⁰¹ Istý druh ochrany poskytuje preskúmanie EPR vo výnimočných prípadoch v článku 20 Nariadenia, viď nasledujúcu podkapitolu.

Otázkou ostáva, či by pri najbližšej revízii Nariadenia nemala byť úprava doručovania podľa Nariadenia viac unifikovaná. No vzhľadom na veľké rozdiely v doručovaní, napr. medzi kontinentálnymi právnym systémom a právnym systémom zvykového práva je možné vychádzať z odporu členských štátov k takejto unifikácii.

V.5.h) Odpor a mimoriadne opravné prostriedky

Odporcovi už bol úspešne doručený európsky platobný rozkaz. Otázka pre túto časť podkapitoly znie: Ako a dokedy môže odporca platne podať odpor?

---

¹⁰¹ Posudok EP, op. cit. č. 77, s. 20.

Odpoveď na otázku nachádzame z časti v článku 16 odsek 2 Nariadenia. Podľa neho má odporca na podanie odporu 30 dní od doručenia platobného rozkazu. V návrhu z roku 2004 bola táto lehota stanovená na tri týždne. No vzhľadom na zjednodušenie procesu a zavedenie jednostupňového konania pokladala EÚ za vhodnejšie dobu pre odpor predĺžiť. Počítanie času a lehôt sa podľa úvodného ustanovenia č. 28 nebude riadiť vnútroštátnym právom, ale nariadením Rady (ES) č. 1182/71 zo dňa 3. 6. 1971, ktorým sa stanovujú pravidlá pre lehoty, dátumy a termíny.

Na ešte nezodpovedanú časť otázky použijeme tiež článok 16, no jeho odsek 1, 3, 4 a 5 Nariadenia. Odporca má podať odpor na priloženom formulári, ktorý sa doručuje spolu s európskym platobným rozkazom. V odpore odporca uvedie, že namieta proti nároku. Dôvody prečo namieta uviesť nemusí. Odpor musí byť podpísaný odporcom, prípadne jeho zástupcom. Podpis môže byť nahradený aj elektronickým podpisom (odsek 5).

V súlade s úvodným ustanovením č. 23 veta druhá Nariadenia by mali súdy zobrať do úvahy aj akúkoľvek písomnú formu odporu, ak je jednoznačne vyjadrený.¹⁰² Prakticky ale možno odporučiť, pre vylúčenie akéhokoľvek rizika, použitie formulára F Nariadenia.¹⁰³ Táto úprava kompenzuje uľahčenú situáciu veriteľa, ktorý nemusel predniesť dôkazy a používa konanie, ktoré je podstatne rýchlejšie. Postavenie odporcu je zvýhodnené tak, že môže veľmi ľahko odvrátiť negatívne následky európskeho platobného rozkazu podaním neodôvodneného a dôkazmi nepodloženého odporu aj za nepoužitia priloženého formulára.

SDEÚ vo veci Goldbet Sportwetten GmbH./ Massimo Sperindeo zo dňa 13. 6. 2013¹⁰⁴ rozhodol, že článok 6 v spojení s článkom 17

---

¹⁰² K tomu bližšie napr. Smolík, P. Řízení o vydání evropského platebního rozkazu. Právní fórum, 2009, č. 12, s. 518-528.

¹⁰³ Rauscher, T. a kol. Europäisches Zivilprozess- und Kollisionsrecht. Kommentar. EuZPR/EuIPR. Band II. EG-VollstrTitelVO, EG-MahnVO, EG-BagatelVO, EU-KPfVO, HProrogÜbk 2005, EG-ZustVO 2007, EG-BewVO, EG-InsVO. 4. neu bearbeitete Auflage. Köln: Dr. Otto Schmidt KG, 2015, ISBN 978-3-504-47203-0, s. 327.

¹⁰⁴ Vec C 144/12 Goldbet Sportwetten GmbH./ Massimo Sperindeo (2013) z 13. 6. 2013.

Nariadenia nie je možné vykladať tak, že odpor proti EPR, v ktorom nie je namietaný nedostatok právomoci súdu členského štátu pôvodu, sa považuje za zúčastnenie sa na konaní v zmysle článku 24 nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 zo dňa 22. 12. 2000 o právomoci a o uznávaní rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (teraz článok 26 ods. 1 Nariadenia Brusel I bis) bez ohľadu na to, či žalovaný v odpore uviedol alebo neuviedol dôvody týkajúce sa merita veci. To znamená, že žalovaný má po podaní odporu naďalej možnosť v riadnom konaní namietat miestnu nepríslušnosť súdu.

Oproti pôvodnému návrhu dáva Nariadenie možnosť preskúmania vo výnimočných prípadoch podľa článku 20 Nariadenia. Podľa neho môže príslušný súd, ktorý vydal platobný rozkaz, ho aj vyhlásiť za neplatný v Nariadením upravených prípadoch po uplynutí lehoty v článku 16 ods. 2. Nariadenie spomína tri prípady:

- platobný rozkaz bol doručený podľa článku 14 Nariadenia a kumulatívne sa nedoručilo v čase dostatočnom na prípravu procesnej obrany;
- bez svojho zavinenia nemohol odporca namietat proti nároku z dôvodu vyššej moci alebo mimoriadnych okolností;
- ak bol platobný rozkaz jednoznačne vydaný v rozpore s Nariadením alebo pre iné výnimočné okolnosti.

Oporca touto úpravou vo výnimočných prípadoch získava poslednú „záchrannú brzdu“, ktorá sa dá odvodiť z Nariadenia, a ktorá mu umožňuje odvrátiť platný rozkaz pred jeho účinkami.

SDEÚ vo veci Novontech-Zala kft./ Logicdata Electronic & Software Entwicklungs GmbH zo dňa 21. 3. 2013¹⁰⁵ rozhodol, že nedodržanie lehoty na podanie odporu proti EPR z dôvodu chyby zástupcu odporcu spočívajúcej v nesprávnom výpočte a zápise lehoty na podanie odporu do kalendára lehôt, neodôvodňuje preskúmanie tohto platobného rozkazu, keďže takéto nedodržanie lehoty nepredstavuje ani mimoriadne okolnosti v zmysle článku 20 ods. 1 písm. b) Nariadenia, ani výnimočné okolnosti v

---

¹⁰⁵ Vec C-324/12 Novontech-Zala kft./ Logicdata Electronic & Software Entwicklungs GmbH (2013) z 21. 3. 2013.

zmysle odseku 2 toho istého článku. SDEÚ tak pomohol vysvetliť použité pojmy v Nariadení, konkrétne pojem mimoriadne okolnosti a výnimočné okolnosti v zmysle článku 20 Nariadenia.

Ďalej SDEÚ vo veci Thomas Cook Belgium NV/Thurner Hotel GmbH zo dňa 22. 10. 2015¹⁰⁶ rozhodol, že odporca, ktorému bol riadne doručený EPR voči ktorému nepodal riadne a včas odpor, nemôže žiadať o prieskum EPR podľa článku 20 Nariadenia s tvrdením, že súd pôvodu sa chybné vyhlásil za príslušný na základe údajne nepravdivých informácií poskytnutých navrhovateľom v tlačive návrhu na vydanie tohto EPR. Súdny dvor konštatuje, že EPR sa vydáva na základe informácií uvedených v návrhu a samotné EPR obsahuje poučenie, ktoré upozorňuje odporcu, že EPR bol vydaná len na základe informácií od navrhovateľa. Odporca tak má možnosť voči EPR podať odpor, ak si myslí, že súd, ktorý vydal EPR nebol na jeho vydanie medzinárodnú právomoc. Prieskum v článku 20 Nariadenia ako aj akýkoľvek iný prieskum EPR je treba teda vykladať reštriktívne.

Podľa Správy Komisie neboli zaznamenané žiadne problémy s odpormi v rámci konania o EPR. Veľmi zaujímavé sú však údaje o počte odporov v rámci konania, keď v Rakúsku je podaný odpor len v štyroch percentách prípadov, vo Francúzsku a Nemecku priemerne v 16 % prípadov a veľmi vysokých 50 % v Grécku.¹⁰⁷ Veľký rozdiel v pomere odporov medzi členskými štátmi môže súvisieť s tým, či existuje v členskom štáte konanie podobne konaniu o EPR, v prípade existencie podobného konania sa javí byť percento odporov menšie, v prípade jeho neexistencie často prekračuje 50 %.¹⁰⁸

Posudok EP navrhuje úpravu článku 20 ods. 1 písm. a) (ii) Nariadenia, kde by sa veta „doručenie sa bez zavinenia na jeho strane neuskutočnilo v primeranom čase na prípravu jeho obhajoby“ doplnila o časť „alebo takým spôsobom, aby si mohol zabezpečiť obhajobu“ po vzore článku 18 ods. 1 písm. a) revidovaného nariadenia (ES) č. 861/2007 zo

---

¹⁰⁶ Vec C-245/14 Thomas Cook Belgium NV/Thurner Hotel GmbH (2015) z 22. 10. 2015.

¹⁰⁷ Správa Komisie, op. cit. č. 74, s. 9.

¹⁰⁸ Správa EP o uplatňovaní európskeho konania o platobnom rozkaze 2016, op. cit. č. 78, s. 7.

dňa 11. 7. 2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu.¹⁰⁹ Otázkou je, či by táto navrhovaná zmena poskytla pomoc, vzhľadom na fakt, že doručenie do schránky je výslovne prípustné podľa Nariadenia.

V.5.i) Konanie po podaní odporu

Odporca v zmysle článku 16 Nariadenia podal platne odpor voči platobnému rozkazu. Podľa článku 17 ods. 1 Nariadenia (v znení účinnom od 14. 7. 2017) pokračuje konanie na príslušnom súde členského štátu pôvodu v súlade s i) pravidlami riadneho občianskeho súdneho konania alebo ii) Európskeho konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu ustanoveného v nariadení (ES) č. 861/2007 zo dňa 11. 7. 2007, ak sa uplatní, pričom voľba medzi týmito konaniami je na navrhovateľovi. Výnimku tvorí len výslovne prehlásenie navrhovateľa podľa článku 7 ods. 4 v spojení s článkom 17 ods. 1 a 2 Nariadenia (v znení účinnom od 14. 7. 2017), keď si navrhovateľ nepraje pokračovanie občianskeho súdneho konania ako riadneho konania v zmysle článku 17 Nariadenia, v tomto prípade riadne konanie a podaním odporu celé konanie končí.

To znamená, že pokiaľ navrhovateľ výslovne nepožiadal, aby k pokračovaniu príslušného vnútroštátneho občianskeho súdneho konania v prípade podania odporu odporcom nedošlo, prípadne uviedol, že žiada aby konanie pokračovalo v súlade s pravidlami Európskeho konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu ustanoveného v nariadení (ES) č. 861/2007 zo dňa 11. 7. 2007, a toto konanie sa neuplatní z dôvodu, že uplatnená pohľadávka nepatrí do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia, konanie pokračuje príslušným vnútroštátnym občianskym súdnym konaním v súlade s článkom 17 ods. 2 Nariadenia.

Nariadenie v článku 17 ods. 3 výslovne stanovuje, že uplatnenie pohľadávky prostredníctvom EPR nesmie navrhovateľa podľa vnútroštátneho práva členského štátu v žiadnom prípade ovplyvniť jeho postavenie v nasledujúcom občianskom súdnom konaní.

Odsek 4 zveruje upravenie prechodu na riadne konanie národným úpravám. Teda aj osud pôvodného platobného rozkazu ostáva vecou

---

¹⁰⁹ Posudok EP, op. cit. č. 77, s. 23.

národného práva. Úvodné ustanovenie Nariadenia č. 24 veta prvá hovorí, že podanie odporu by malo automaticky viesť k pokračovaniu v riadnom súdnom konaní, bez nutnosti iniciatívy zo strany navrhovateľa.

Odsek 5 upravuje ešte povinnosť oznámiť navrhovateľovi skutočnosť, že odporca podal odpor a takisto akýkoľvek prechod na riadne občianske súdne konanie, či iné konanie v zmysle článku 17 ods. 1 Nariadenia.

SDEÚ vo veci Flight Refund Ltd/Deutsche Lufthansa AG zo dňa 10. 3. 2016¹¹⁰ rozhodol, že za okolností, za akých má súd rozhodnúť v konaní, akým je konanie v spore vo veci samej, týkajúcom sa určenia miestne príslušného súdu členského štátu pôvodu európskeho platobného rozkazu a posúdiť za uvedených okolností medzinárodnú právomoc súdov tohto členského štátu rozhodnúť v sporovom konaní o pohľadávke, na základe ktorej bol vydaný takýto platobný rozkaz, proti ktorému odporca podal odpor v lehote stanovenej na tento účel sa v Nariadení neupravené procesné otázky riadia v zmysle článku 26 Nariadenia vnútroštátnym právom. Ak vnútroštátny súd rozhodne o svojej medzinárodnej právomoci, ukladá mu Nariadenie určiť alebo označiť miestne a vecne príslušný súd na rozhodnutie v tomto konaní po podaní odporu voči EPR. Pokiaľ však vnútroštátny súd stanoví, že medzinárodná právomoc nie je daná, nie je tento súd povinný analogicky s článkom 20 Nariadenia preskúmať *ex offio* tento EPR. To znamená, že po podaní odporu vnútroštátny súd v riadnom súdnom konaní skúma svoju medzinárodnú právomoc v konaní podľa vnútroštátneho procesného práva (vrátane aplikovateľných noriem EMPS) a určí takisto miestne a vecne príslušný súd na riadne súdne konanie. Tento súd však nie je povinný z úradne povinnosti po zistení svojej neprávomoci preskúmať EPR analogicky podľa článku 20 Nariadenia.

V.5.j) Prehlásenie o vykonateľnosti a výkon EPR

Odporca v stanovenej lehote odpor nepodal, ani pohľadávku neuhradil, čo ďalej? V tejto časti podkapitoly nás bude zaujímať ako nám vznikne vykonateľné rozhodnutie.

Celé konanie o európskom platobnom rozkaze by ostalo iba na pol cesty, keby nebola zabezpečená aj možnosť ho vykonať. Všetky

---

¹¹⁰ Vec C 94/14 Flight Refund Ltd/Deutsche Lufthansa AG (2016) z 10. 3. 2016.

urýchlenia a uľahčenia by stratili zmysel, keby navrhovateľ držal v ruke právoplatné a vykonateľné rozhodnutie členského štátu A a výkon v členskom štáte B by ho stál viac času a úsilia ako dosiahnutie tohto rozhodnutia.

Úvahy v tejto oblasti sme už začali v kapitole V.3, kde nás, okrem iného, zaujímal vzťah k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 805/2004 zo dňa 21. 4. 2004 o zavedení európskeho exekučného titulu pre nesporné nároky a Nariadeniu Brusel I bis. Zopakujeme veľmi stručne, že pôvodný návrh počítal iba s následným možným potvrdením európskeho platobného rozkazu, za splnenia podmienok, za európsky exekučný titul, ktorý by sa vykonal vo všetkých členských štátoch akoby sa jednalo o národné rozhodnutie štátu výkonu. No o vydanie tohto potvrdenia je treba žiadať u súdu pôvodu rozhodnutia a toto potvrdenie stojí nielen peniaze, ale aj čas, ktorý je dôležitý, ak nie jeden z najdôležitejších faktorov.

Nariadenie sa uberá ešte ďalej. Jeho článok 18 nám hovorí, že ak odporca nedodá v lehote odpor, tak súd automaticky a bezodkladne vyhlási európsky platobný rozkaz za vykonateľný, za použitia formulára, ktorý tvorí prílohu Nariadenia. Tento formulár je doručený navrhovateľovi. Navrhovateľ sa tak k európskemu exekučnému titulu dostáva, na rozdiel od pôvodného návrhu, plne automaticky, bez toho, aby musel o niečo žiadať, alebo platiť nejaký ďalší súdny poplatok.

Navrhovateľ má už v ruke právoplatné a vykonateľné rozhodnutie, no ako má postupovať, ak je nutný jeho výkon?

Odpoveď nachádzame v článkoch 19, 21, 22 a 23 Nariadenia. Ako sme už uviedli vyššie, v časti výkonu preberá návrh takmer doslovne úpravu výkonu rozhodnutia z nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 805/2004 zo dňa 21. 4. 2004, ktorým sa vytvára európsky exekučný titul pre nesporné nároky.

Článok 19 Nariadenia veľmi jasne hovorí, že „európsky platobný rozkaz, ktorý sa stal vykonateľným v členskom štáte pôvodu, sa uzná a vykoná v iných členských štátoch bez toho, aby bolo potrebné vyhlásenie o vykonateľnosti a bez akejkoľvek možnosti podať námietky proti jeho uznaniu“. Vidíme výslovné vylúčenie exequatórneho konania

(vydania doložky vykonateľnosti), ktoré poznáme z nariadenia Brusel I pred účinnosťou Nariadenia Brusel I bis.

Samotnú úpravu postupu pri výkone, ako pre navrhovateľa, tak pre vykonávajúci štát nachádzame v článku 21 Nariadenia, kde Nariadenie necháva úpravu výkonu právu členského štátu výkonu (v otázkach neupravených Nariadením). Vykonateľný platobný rozkaz sa musí vykonať rovnako, ako ktorékoľvek iné rozhodnutie v členskom štáte výkonu.

Odsek 2 stanovuje doklady potrebné pre vykonanie v inom členskom štáte, ktoré musí navrhovateľ predložiť. Na vykonanie postačuje predloženie kópie vykonateľného európskeho platobného rozkazu a podľa potreby aj jeho prekladu do úradného jazyka členského štátu výkonu.

Veľmi dôležité pre vykonanie platobného rozkazu bude taxatívne vymedzenie dôvodov pre odmietnutie výkonu v článku 22 Nariadenia. Národné právne úpravy budú musieť plne rešpektovať v tejto oblasti dikciu Nariadenia, ktorá nepripúšťa iné dôvody na odmietnutie, ako v ňom uvedené. Odsek 3 nedovoľuje za žiadnych okolností prieskum vykonateľného rozhodnutia z hľadiska jeho podstaty.

Odmietnuť výkon bude možné jednak na návrh odporcu, ak je európsky platobný rozkaz nezlučiteľný so skorším rozhodnutím v členskom alebo treťom štáte, ak:

- skoršie rozhodnutie sa týkalo rovnakých strán a vyplývalo z rovnakých dôvodov; a súčasne
- splňa podmienky na uznanie v členskom štáte výkonu; a zároveň
- touto nezlučiteľnosťou nebolo možné namietat' v súdnom konaní.

Druhým a posledným riadnym dôvodom pre odmietnutie výkonu bude typológia prípadov, kde odporca uhradí plnú sumu vyplývajúcu z platobného rozkazu navrhovateľovi.

Za pozornosť stojí, že Nariadenie neumožňuje odmietnutie výkonu EPR z dôvodu zjavného rozporu s verejným poriadkom, ako umožňuje článok 45 ods. 1 písm. a) Nariadenia Brusel I bis.¹¹¹

---

¹¹¹ Pauknerová 2013, op. cit. 22, s. 245, marg. č. 662.

Posledný, pre túto časť podkapitoly dôležitým, bude článok 23 Nariadenia, ktorý upravuje prerušenie a obmedzenie výkonu platobného rozkazu. Prerušiť a prípadne obmedziť výkon bude možné len za veľmi reštriktívnych podmienok, čo je, podľa nášho názoru, veľmi vhodné. Jedná sa iba o prípady, kde došlo zo strany odporcu o žiadosť o prieskum platobného rozkazu v súlade s článkom 20 Nariadenia. Pre tieto prípady môže súd príslušný pre výkon i) obmedziť výkon na ochranné opatrenia, ii) podmieniť výkon poskytnutím vhodnej zábezpeky alebo iii) za výnimočných okolností výkon pozastaviť.

Zmenenú úpravu výkonu v Nariadení považujeme za veľmi vhodnú. V súčasnom znení sa tak Nariadenie dostáva veľmi dôležitú výhodu oproti národným úpravám platobných rozkazov – rozkaz je vykonateľný bez ďalšej nutnej aktivity zo strany navrhovateľa a za Nariadením modifikovaných podmienok v príslušnej národnej úprave členského štátu výkonu. Na tom nič nemení ani zrušenie exequatórneho konania vo vybraných prípadoch v už účinnom Nariadení Brusel I bis.

Aj české súdy už mali možnosť rozhodovať o námietkach voči výkonu EPR podľa Nariadenia. Konkrétne, rozhodoval Krajský súd v Českých Budejoviciach o odvolaní proti uzneseniu Okresného súdu v Písku o nariadení exekúcie¹¹². V odvolaní sa povinný domáhal zrušenia nariadenia exekúcie s odôvodnením, že mu EPR nebol riadne doručený a ďalej tiež namietal výšku pohľadávky uvedenú v EPR. Povinný ďalej oznámil, že sa bude domáhať prieskumu EPR v súlade s článkom 20 Nariadenia. Krajský súd vo veci rozhodol, že podľa článku 22 Nariadenia nie je v žiadnom prípade súd v členskom štáte výkonu EPR oprávnený preskúmať vo veci samej. Súd výkonu je viazaný prehlásením vykonateľnosti EPR podľa Nariadenia za použitia formulára G. Súd uzatvára, že povinný má svoju námietku nedostatku doručenia smerovať na súd pôvodu v zmysle článku 20 Nariadenia.

V Správe Komisie sa uvádza, že v praxi neboli zaznamenané žiadne problémy s výkonom EPR s výnimkou nedostatku transparentnosti aktív dlžníkov na účely výkonu v cezhraničnom kontexte. Tu Komisia

---

¹¹² Uznesenie Krajského súdu v Českých Budejoviciach, KSJICCB 5 Co 740/2013 z 19. 4. 2013.

konštatuje, že tento problém sa netýka len výkonu EPR, ale všetkých prípadov cezhraničného výkonu v EÚ¹¹³.

V.5.k) Právne zastúpenie, jazyk, trovy konania

Otázka povinného alebo dobrovoľného zastúpenia, nie je v jednotlivých členských štátoch, ako sme už vyššie ukázali, vyriešená jednotne. EÚ sa rozhodla ísť od počiatku najliberálnejšou cestou, keď zastúpenie ako pre navrhovateľa, tak aj pre odporcu nie je povinné (článok 24, ex 13 Nariadenia).

S týmto riešením súhlasíme, v štátoch, kde je povinné zastúpenie, ktoré je u platobných rozkazoch súčasťou právnej kultúry, je možné očakávať, že aj pre konanie o európskom platobnom rozkaze sa nechajú subjekty zastúpiť právnikom. Tak kde povinnosť v súčasnosti nie je, bude rozhodnutie, tak ako doteraz, záležať na voľnom uvážení účastníka konania.

V akom jazyku je potrebné použiť a vyplniť formulár na iniciovanie konania? V akom jazyku bude príslušný súd zasielať európsky platobný rozkaz? Môže brať ohľad na preferovaný jazyk jednotlivých strán?

V pôvodnom návrhu boli tieto otázky plne podriadené národnej a doterajšej unifikovanej únijnej právnej úprave. Čo je vzhľadom na 24 oficiálnych jazykov v EÚ rozumné a v súčasnosti štandardné riešenie. Strana, ktorá uzaviera zmluvu so stranou z iného členského štátu musí počítať s tým, že prípadné súdne konanie, bude za normálnych okolností prebiehať spravidla v oficiálnom jazyku (jednom z oficiálnych jazykov) štátu miesta konania sporu.

Finálny text Nariadenia mení toto pravidlo len v tom smere, že členské štáty, pre prípad výkonu európskeho platobného rozkazu, môžu oznámiť Komisii, že prijímajú predložené doklady aj v inom než úradnom jazyku. Oznámenie týchto akceptovaných jazykov upravuje článok 29 Nariadenia.

Väčšina členských štátov len Komisii oznámila, že bude akceptovať iba svoje úradné jazyky, a to konkrétne Belgicko, Bulharsko, Cyprus, Česká republika, Holandsko, Chorvátsko, Írsko, Litva, Lotyšsko,

---

¹¹³ Správa Komisie, op. cit. č. 74, s. 10.

Luxemburg, Grécko, Maďarsko, Malta, Nemecko, Poľsko, Portugalsko, Rakúsko, Rumunsko, Slovensko, Slovinsko, Spojené Kráľovstvo, Španielsko a Taliansko. Podľa Českej národnej správy v rámci projektu Zjednodušenie vymáhania dlhov v EÚ umožňuje Česká republika podanie návrhu na vydanie EPR okrem českého jazyka, aj v jazyku slovenskom a anglickom¹¹⁴.

Fínsko, Estónsko a Švédsko oznámili, že okrem svojich úradných jazykov budú akceptovať aj dokumenty v anglickom jazyku (pričom angličtina nie je úradným jazykom). Najďalej v svojom oznámení išlo Francúzsko, keď akceptuje dokumenty v angličtine, francúzštine, nemčine, španielčine a taliančine.¹¹⁵

Všeobecne je možné konštatovať, že čím je väčší počet jazykov v ktorých dokumenty členský štát v prípade výkonu európskeho platobného rozkazu prijíma, tým sa pre veriteľov znižujú náklady na preklad, prípadne úradne overený preklad. Je možné len uvítať francúzsky prístup, no ale aj prístup členských štátov, ktoré akceptujú aspoň dokumenty navyše aj v anglickom jazyku. Je trochu prekvapením, že v členských štátoch, kde je znalosť anglického jazyka veľmi rozšírená aj na úrovni súdov, napr. v Holandsku, Nemecku a Rakúsku, dokumenty v angličtine nie sú akceptované. Podobne aj Komisia v Správe Komisie doporučuje, aby členské štáty akceptovali návrhy na vydanie EPR aspoň v jednom ďalšom jazyku okrem svojich úradných jazykov.¹¹⁶

Členské štáty by sa mali zamyslieť, či by sa nemali inšpirovať Francúzskom a rozšíriť zoznam akceptovaných jazykov aspoň o najrozšírenejšie v ich obchodnom styku.

Takisto pre tento druh konania charakteristické používanie štandardizovaných formulárov vplýva nielen na prehľadnosť, rýchlosť, ale uľahčuje aj preklad relevantných dokumentov pre konanie a komunikáciu všetkých zúčastnených strán. Takisto štruktúra formulárov, fakt, že sú

---

¹¹⁴ Lavický, P. Simplification of debt collection in the EU, Czech National report. [citované 27. 5. 2017] dostupné z http://www.acj.si/images/Projekt_1/Project_Results/Czech.pdf, s. 18.

¹¹⁵ Pre podrobnosti o akceptovaných jazykoch vid' oznámenia členských štátov k Nariadeniu [citované 22. 5. 2017] dostupné z https://e-justice.europa.eu/content_european_payment_order-353-sk.do?init=true.

¹¹⁶ Správa Komisie, op. cit. č. 74, s. 6.

preložené do všetkých úradných jazykov EÚ a vyplňovanie prevažnej väčšiny údajov vybraním kódu, zadaním konkrétneho často číselného údaju znižuje vo veľkej miere nutnosť prekladu pri ich vyplňaní, prípadne pri porozumení ich obsahu pri ich doručení.

No na druhej strane je pohľad dlžníka, ktorému bude doručený EPR v jazyku, ktorému nerozumie a mohlo by dôjsť k prehliadnutiu dôležitosti tejto písomnosti vrátane jej vážnych právnych dôsledkov.¹¹⁷ Tento problém by mohol byť reálny pre spotrebiteľa alebo malého podnikateľa. Veľké korporácie sa s cudzojazyčným dokumentom bezpochyby vysporiadajú. Ako už uvedené vyššie, ten, kto uzatvára v medzinárodnom styku zmluvu s voľbou cudzieho práva s príslušnosťou cudzieho súdu musí počítať aj s možnosťou litigácie, ktorá prirodzene bude prebiehať v oficiálnom jazyku súdu. Nariadenie toto riziko pre spotrebiteľa rieši výslovne, keď, ako uvedené vyššie v kapitole V.5.c), v článku 6 ods. 2 určuje, že ak je zo zmluvy uzatvorenej so spotrebiteľom žalovaný spotrebiteľ, právomoc má len súd v ktorom má spotrebiteľ bydlisko. Toto zabezpečí, že spotrebiteľ spravidla EPR obdrží od svojho domáceho súdu a v jazyku ktorému rozumie. Za úvahu stojí, či by aspoň EPR, ktorý obdrží odporca, teda Príloha 5 Nariadenia nemala **obsahovať aspoň krátke upozornenie vo všetkých oficiálnych jazykoch EÚ informujúcu odporcu aspoň v krátkosti o dôležitosti dokumentu a jeho následkoch**, podobne ako tomu je vo výzve k prihláseniu pohľadávky podľa článku 55 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 2015/848 z 20. 5. 2015 o insolvenčnom konaní.¹¹⁸

Poslednou otázkou, ktorou uzavrieme podkapitolu, v ktorej sa zaoberáme úpravou jednotlivých otázok v konaní o európskom platobnom rozkaze bude otázka súdnych trov konania.

EÚ necháva určenie trov konania na národné právne poriadky, no zároveň stanovuje veľmi významnú podmienku, ktorou by malo byť zatraktívnenie použitia konania o európskom platobnom rozkaze. Podľa

---

¹¹⁷ Vid' napr. Kreße 2008, op. cit. č. 89, s. 515.

¹¹⁸ Podobný záver naznačuje aj Einhaus, D. Erste Erfahrungen mit dem Europäischen Zahlungsbefehl. Europäische Zeitschrift für Wirtschaftsrecht (EuZW), č. 22, s. 868.

článku 25 ods. 1 Nariadenia v znení účinnom do 13. 7. 2017 nesmeli spoločné trovy konania o európskom platobnom rozkaze a riadneho občianskeho súdneho konania, ktoré nasleduje po podaní odporu voči európskom platobnému rozkazu v členskom štáte, prekročiť trovy riadneho občianskeho súdneho konania bez predchádzajúceho konania o európskom platobnom rozkaze v tomto členskom štáte.

Od 14. 7. 2017 došlo k zmene znenia tohto ustanovenia, keď v znení nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/2421 zo dňa 16. 12. 2015 v súvislosti so zmenami v článku 17 Nariadenia upresňuje, že pokiaľ sú v členskom štáte súdne poplatky v občianskom súdnom konaní v zmysle článku 7 ods. 1 písm. a) (t.j. Európskeho konania vo veciach s nízkou hodnotou sporu ustanoveného v nariadení (ES) č. 861/2007 zo dňa 11. 7. 2007, ak je uplatniteľné) alebo b) (t.j. akéhokoľvek príslušného vnútroštátneho občianskeho súdneho konania) Nariadenia, ktoré je uplatniteľné rovnaké alebo vyššie ako poplatky v európskom konaní o platobnom rozkaze, celkové súdne poplatky v európskom konaní o platobnom rozkaze a v občianskom súdnom konaní, ktoré nasleduje v prípade podania odporu v súlade s článkom 17 ods. 1 Nariadenia, nesmú prekročiť poplatky v takomto konaní bez predchádzajúceho európskeho konania o platobnom rozkaze v tomto členskom štáte. Pokiaľ sú súdne poplatky pre vyššie uvedené konanie, ktoré nasleduje v prípade podania odporu nižšie ako poplatky v európskom konaní o platobnom rozkaze, tak členský štát nie je oprávnený účtovať žiadne dodatočné súdne poplatky.

Touto úpravou je pre navrhovateľa využitie konania o európskom platobnom rozkaze ešte atraktívnejšie, okrem mnohých výhod pre neho z konania plynúce, dochádza zároveň aj k odbremeneniu súdnej sústavy v dotknutom štáte, čo je možné komplexne hodnotiť, ako veľmi pozitívne.

V prípade zastúpenia navrhovateľa advokátom v konaní o vydaní EPR, sa aj otázka nákladov právneho zastúpenia, ktoré si navrhovateľ

môže uplatniť v rámci konania o EPR riadi v súlade s článkom 26 Nariadenia národným právom.¹¹⁹

Zo Správy Komisie vyplýva, že ohľade výšky súdnych poplatkov v rámci konania o EPR bolo namietané, že chýba transparentnosť o výške súdnych poplatkov pre potencionálnych navrhovateľov.¹²⁰ Za účelom odstránenia tejto námietky boli už všetky súdne poplatky zverejnené na stránke Európskeho portálu elektronickej justície.¹²¹

Posudok EP upozorňuje na sťažnosti občanov na veľké rozdiely vo výške súdny poplatkov v jednotlivých členských štátoch.¹²² Chýbajúca harmonizácia poplatkov za vydanie EPR by tak mohla negatívne ovplyvniť používanie EPR v členských štátoch.

Z hľadiska potrieb našej práce sa pozrieme ešte na výšku súdneho poplatku na vydanie EPR v Českej republike a Nemecku.

Súdne poplatky v Českej republike za vydanie EPR sú rovnaké ako súdny poplatok za vydanie národného českého platobného rozkazu, ale aj za bežné súdne konanie. Ich výška sa odvíja od výšky uplatňovanej pohľadávky bez príslušenstva a zjednodušene možno skonštatovať, že činia vo väčšine prípadov 5 % zo žalovanej čiastky. Zákonodarca nerozhodol o zvýhodnení súdneho poplatku (stavením nižšieho súdneho poplatku) ako v prípade českého elektronického platobného rozkazu (pre podrobnosti viď VI.2).

V Nemecku je výška súdneho poplatku za vydanie EPR rovnaká ako súdny poplatok za vydanie národného platobného rozkazu, teda vo výške polovičného poplatku, nie však menej ako EUR 32, pričom výška poplatku je odstupňovaná podľa výšky žalovanej pohľadávky bez príslušenstva a je zjednodušene konštatovane približne šesť násobne nižšia ako súdny poplatok za bežné súdne konanie (pre podrobnosti viď VII.2).

---

¹¹⁹ Pre podrobnosti viď napr. Sedlačko, F. „Náhrada trov“ konania o európskom platobnom rozkaze. bulletin slovenskej advokácie, 2012, č. 10, s. 6-7.

¹²⁰ Správa Komisie, op. cit. č. 74, s. 8.

¹²¹ Viď https://e-justice.europa.eu/content_court_fees_concerning_european_payment_order_procedure-305-sk.do [citovane 26. 5. 2017].

¹²² Posudok EP, op. cit. č. 77, s. 26.

V.6 Možnosť automatického spracovania

S otázkou možnosti automatického spracovania podaní sme sa už zaoberali priebežne v predchádzajúcich kapitolách a podkapitolách tejto kapitoly. Nariadenie sa snaží vychádzať členským štátom maximálne v ústrety a povoľuje v článku 8 prieskum a spracovanie návrhu automatizovaným postupom. Podobný záver plynie aj z úvodného ustanovenia č. 11 Nariadenia, kde má ako použitie štandardných formulárov uľahčiť komunikáciu súdov a strán, no zároveň umožniť automatické spracovanie údajov.

Automatické spracovanie nie je obligatórne, rozhodnutie je plne ponechané na členské štáty a je možné predpokladať, že členské štáty sa rozhodnú, či a v akej šírke automatizáciu použijú, na základe súčasných systémov pre spracovanie pri ich národných platobných rozkazoch.

Na druhej strane by mohla táto úprava podnietiť automatizáciu spracovania platobných rozkazov v štátoch, kde sa používa v menšej miere, alebo takmer vôbec. Dúfame, že česká justícia sa inšpiruje v susedných krajinách a začne v dohľadnej dobe plne využívať automatizáciu, ktorá by mohla podstatne skrátiť dobu potrebnú na vydanie platobného rozkazu. Ako už uvedené vyššie, v nedávnej dobe sa rozhodlo automatické spracovanie platobných rozkazov zaviesť Slovensko spolu s centralizáciou konania na centrálnom súde, a to od 1. 2. 2017 (účinnosťou zákona č. 307/2016 Z.z. o upomínacom konaní).

Pre budúcnosť, okrem možnosti interaktívneho vyplňovania návrhu na vydanie európskeho platobného rozkazu a získania informácií o konaní, by mal automatické spracovanie európskych platobných rozkazov uľahčiť aj Európsky portál elektronickej justície¹²³. Jeho potenciál doteraz nie je plne využitý a po inšpiráciu nie je nutné chodiť ďaleko (napr. automatické spracovanie v Nemecku a Rakúsku). Bolo by určite vhodné napr. prepojiť interaktívny formulár vyplnený na tomto portáli so systémami pre automatické spracovanie európskych platobných rozkazov v členských

---

¹²³ Európsky portál elektronickej justície [citované 22. 5. 2017], dostupný z <https://e-justice.europa.eu/home.do?plang=sk&action=home> [citované 22. 5. 2017].

štátoch, aby sa návrhy takto vyplnené už nemuseli dodatočne digitalizovať (napr. identifikácia čiarovým kódom, číslom podania a pod.).

V Správe Komisie vidíme pilotný projekt za účasti Českej republiky, Nemecka, Estónska, Francúzska, Litvy, Rakúska, Slovinska, Slovenskej republiky, Fínska, Švédska, Spojeného Kráľovstva a Cyprusu, ktorý by mal umožniť odosielanie a prijímanie dokumentov v rámci konania o EPR.¹²⁴

Nemecký súd výlučne príslušný pre konanie EPR pre celé Nemecko - Okresný súd Berlín-Wedding už v súčasnej dobe umožňuje navrhovateľom s vysokým počtom podaní za použitia špecializovaného softwaru podanie elektronickou formou.¹²⁵ Elektronické podanie samozrejme uľahčuje aj automatické spracovanie návrhu na vydanie EPR a ďalšie postupy v rámci konania.

Podobne aj v Rakúsku výlučne príslušný Okresný súd pre obchodné veci Viedeň umožňuje už teraz elektronické podania cez WebERV – internetový elektronický právny styk za použitia špeciálneho softwaru a použitia predávajúceho miesta.¹²⁶ Opäť elektronické podanie pomáha Rakúsku automatické spracovanie v rámci konania o EPR.

Aj Česká republika umožňuje komunikáciu v rámci konania o EPR viesť elektronicky, vrátane návrhu na vydanie EPR. Potrebný je však zaručený elektronický podpis. Elektronické podanie však nijakým spôsobom nepomáha v elektronickom spracovaní EPR vzhľadom na absenciu akéhokoľvek elektronického spracovania v Českej republike.

V Posudku EP je navyše navrhované, aby sa zvažilo v rámci revízie Nariadenia pridať indikatívne termíny pre zavedenie technológie pre elektronické spracovanie EPR priamo v Nariadení podobne ako v Smernici

---

¹²⁴ Správa Komisie, op. cit. č. 74, s. 6.

¹²⁵ Vid' webová stránka Okresného súdu Berlín-Wedding, časť podania [citované 27. 5. 2017], dostupné z <https://www.berlin.de/gerichte/amtsgericht-wedding/das-gericht/zustaendigkeiten/mahngericht/artikel.418729.php>.

¹²⁶ Pre podrobnosti vid' webová stránka Ediktsdatei der österreichischen Justiz [citované 27. 5. 2017], dostupné z <http://www.edikte.justiz.gv.at/edikte/km/kmhlp05.nsf/all/erv>.

Európskeho parlamentu a Rady 2014/55/EÚ zo dňa 16. 4. 2014 o elektronickej fakturácii vo verejnom obstarávaní.¹²⁷

Záverom je možné dodať, že podľa údajov v Správe Komisie jasne vidno, že v členských štátoch v ktorých funguje konanie o EPR veľmi efektívne, za použitia automatického spracovania a centralizovaných súdov je využitie EPR veľmi významné.

---

¹²⁷ Posudok EP, op. cit. č. 77, s. 17.

VI. Platobný rozkaz v českom práve

VI.1 História, úprava

Platobný rozkaz má svoje pevné miesto v občianskom súdnom poriadku. Už od svojho vzniku OSŘ upravovalo tento inštitút. Časom bola právna úprava doplnená aj o elektronický platobný rozkaz ako špeciálny druh formulárom iniciovaného konania o vydaní platobného rozkazu.

Platnú právnu úpravu nájdeme v ustanoveniach §§ 172 až 175 OSŘ. Paragrafy 172 až 174 OSŘ upravujú samotný platobný rozkaz. V nasledujúcom § 174a OSŘ nájdeme úpravu elektronického platobného rozkazu. Ustanovenie § 174b OSŘ v krátkosti obsahuje implementačnú úpravu EPR (k tomu bližšie ďalej v kapitole VIII.1). Posledným paragrafom je § 175 OSŘ, ktorý upravuje zmenkový (šekový) platobný rozkaz.

História platobného rozkazu siaha na území Českej republiky do roku 1873, keď ešte v dobách Rakúsko - Uhorska dňa 1. 10. 1873 nadobudol účinnosť zákon o konaní upomínacom č. 67/1873 R.z. zo dňa 27. 4. 1873. Základné parametre konania boli veľmi podobné súčasnej úprave, vyžadovala sa napr. znalosť pobytu žalovaného a vyžadovalo sa doručenie do vlastných rúk žalovaného, lehota na odpor bola 14-dňová, odporom rozkaz k plateniu stráca moci. Výška pohľadávky bez príslušenstva bola obmedzená na 200 zlatých, pričom rozkaz k plateniu bol vykonateľný do šiestich mesiacov od doručenia rozkazu. Recepčnou normou tento zákon platil aj v novovzniknutej Československej republike.

Tento zákon bol nahradený s účinnosťou ku dňu 1. 1. 1951 zákonom č. 142/1950 Sb. o konaní vo veciach občianskoprávných (občiansky súdny poriadok) zo dňa 25. 10. 1950. Právna úprava rozkazného konania bola podobná jeho predchodcovi, limit pre pohľadávku činil 20.000 Kčs, lehota na podanie odporu bola 15 dní. Tento zákon bol od 1. 4. 1964 nahradený OSŘ. Až kým sa OSŘ dostal do súčasnej podoby bol aj v oblasti platobného rozkazu niekoľkokrát novelizovaný. Počiatočný limit pohľadávky vo výške 1.000 Kčs bol postupne zvýšený na 5.000 Kčs a neskôr zrušený úplne. Opäť konanie nie je diametrálne odlišné. Právnu

úpravu doplnil v nedávnej dobe od 1. 7. 2008 elektronický platobný rozkaz (k nemu viac nižšie).

VI.2 Použitie, pojem, povaha

Český **platobný rozkaz** (ďalej tiež ČPR, §§ 172 až 174 OSŘ) je inštitútom českého práva, ktorý slúži na súdne vymáhanie peňažných pohľadávok zjednodušeným súdnym konaním bez vypočutia žalovaného. Žalovaný má voči platobnému rozkazu možnosť podať do 15 dní od jeho doručenia odpor, ktorý platobný rozkaz zruší alebo zaplatiť dlžnú sumu spolu s trovami konania v rovnakej lehote. Nepodaním odporu vydaný platobný rozkaz nadobúda silu právoplatného a vykonateľného súdneho rozhodnutia.

ČPR nie je možné použiť na prípady keď nie je známy pobyt žalovaného a v prípadoch keď sa má doručiť do cudziny (§ 172 ods. 2 OSŘ). OSŘ ďalej neumožňuje vydať platobný rozkaz iba na časť žalovaného nároku. Zaujímavou sa javí možnosť zažalovať ešte nesplatnú pohľadávku, keď podľa § 154 ods. 1 OSŘ postačuje, keď bude pohľadávka splatná v čase vydania ČPR.

Súdny poplatok za vydanie ČPR je rovnaký ako za bežné súdne konanie, t.j. do žalovanej čiastky 20.000 Kč 1.000 Kč, pre čiastku 20.000 Kč až 40.000.000 Kč 5 % a pri žalovanej čiastke nad 40 mil. Kč 2 mil. Kč plus 1 % z čiastky nad 40 mil. Kč do 250 mil. Kč (čiastka nad 250 mil. Kč sa už nezohľadňuje pre výpočet súdneho poplatku).

U **elektronického platobného rozkazu** (ďalej tiež ČEPR, § 174a OSŘ) sa jedná o špeciálny druh ČPR. Na rozdiel od ČPR je ČEPR obmedzený maximálnou výškou pohľadávky, a to čiastkou 1.000.000 Kč. Ďalej špecifikum tohto inštitútu je, že návrh na jeho vydanie musí byť podaný žalobcom na elektronickom formulári v stanovenej forme a podpísanom kvalifikovaným elektronickým podpisom. Nespornou výhodou ČEPR sú nižšie súdne poplatky. Pri zavedení tohto inštitútu boli súdne poplatky iba 2 % žalovanej čiastky (najmenej 300 Kč), v súčasnej dobe boli síce zvýšené, sú 400 Kč pri žalovanej čiastke do 10.000 Kč, 800 Kč pri žalovanej čiastke 10.000 až 20.000 Kč a 4 % pri žalovanej čiastke nad

20.000 Kč. Sú stále však nižšie ako poplatky za štandardné súdne konanie resp. vydanie ČPR (viď vyššie pre podrobnosti).

Zmenkový (šekový) platobný rozkaz (§ 175 OSŘ) je platobným rozkazom v prípade pohľadávky vyplývajúcej zo zmenky alebo šeku. K návrhu je potrebné doložiť originál zmenky alebo šeku, prípadné ďalšie dokumenty nutné k uplatneniu práva. Pokiaľ súd nemá pochybnosti o ich pravosti vydá platobný rozkaz v ktorom uloží žalovanému zaplatiť požadovanú čiastku a náklady konania do 15 dní od jeho doručenia alebo v tej istej lehote podal námietky voči tomuto platobnému rozkazu. Lehota na zaplataenie a podanie námietok bolo predĺžená novelou OSŘ s účinnosťou od 1. 1. 2013 z 3 na 8 dní (zákon č. 404/2012 Sb.) a s účinnosťou od 1. 5. 2013 (zákon č. 45/2013 Sb.) na 15 dní vzhľadom na kritiku extrémne krátkej lehoty podporenej aj nálezom Ústavného súdu ČR. Na rozdiel od bežného platobného rozkazu je možné zmenkový (šekový) platobný rozkaz doručiť aj do cudziny. Náhradné doručenie je vylúčené. Námietky na rozdiel bežného odporu proti platobnom rozkaze nemajú za následok zrušenie zmenkového (šekového) platobného rozkazu, podľa § 175 ods. 4 OSŘ súd nariadi pojednávanie o námietkach. Na neskôr vznesené námietky sa už neprihliada. Výsledkom tohto pojednávania je rozsudok, ktorý buď zmenkový (šekový) platobný rozkaz zruší (prípadne čiastočne) alebo ho ponechá v platnosti. Podobne ako bežný platobný rozkaz, zmenkový (šekový) platobný rozkaz nadobúda právnej moci v prípade nepodanie námietok, ich stiahnutiu alebo ponechaním rozkazu v platnosti po prerokovaní námietok.

Vzhľadom na účel tejto práce v ďalších podkapitolách tejto kapitoly sa budeme zaoberať iba českým bežným a elektronickým platobným rozkazom (vzhľadom na mimozmluvnú povahu záväzku a neaplikovateľnosť EPR na túto oblasť).

VI.3 Vecná a osobná aplikácia, príslušnosť

ČPR môže nájsť svoje uplatnenie na akúkoľvek žalobu v ktorej žalobca požaduje od žalovaného zaplataenie peňažnej čiastky. Z hľadiska osobnej aplikácie sa uplatní v konaní v ktorom majú procesné strany procesnú spôsobilosť. Ďalej sa vyžaduje, aby bol známy pobyt žalovaného

a doručovanie platobného rozkazu žalovanému v rámci Českej republiky. Použitie ČPR je tak veľmi široké a uplatní sa nielen na zmluvné záväzky, ale aj na deliktné, z oblasti rodinného práva, dedičského práva, insolvenčného práva a podobne.

Podľa § 9 ods. 1 OSŘ je vecne príslušným súdom pre konanie o ČPR spravidla okresný súd. V niektorých výnimočných prípadoch je daná príslušnosť krajského súdu (§ 9 ods. 2 OSŘ).

Miestne príslušným súdom je predovšetkým všeobecný súd žalovaného (§ 85 ods. 1 OSŘ). Ďalšie alternatívne miestne príslušné súdy určuje § 87 OSŘ. Nie je vylúčené v niektorých konaniach o ČPR, že sa uplatní výlučná miestna príslušnosť súdu podľa § 88 OSŘ.

VI.4 Konanie

VI.4.a) Obsahové nároky na návrh, prieskum, vydanie

ČPR nevyžaduje na svoje vydanie výslovnú žiadosť žalobcu (§ 172 ods. 1 OSŘ). Je plne na úvahe súdu, či ČPR vydá alebo nie. V prípade ČEPR sa už na jeho vydanie vyžaduje vyslovená žiadosť žalobcu prostredníctvom predpísaného formulára (§ 174a OSŘ).

Vzhľadom na vyššie uvedené, musí návrh splňovať základné náležitosti návrhu na začatie konania, z podania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho činí, ktorej veci sa týka, čo sleduje, musí byť podpísané a datované so špecifikami pre elektronické podanie (§ 42 ods. 4 OSŘ). Ďalej musí obsahovať identifikačné údaje účastníkov, opísanie rozhodujúcich skutočností, označenie dôkazov a cieľ návrhu (§ 79 ods. 1 OSŘ). Podanie sa podáva v počte rovnopisov odpovedajúcemu počtu účastníkov plus jeden rovnopis pre súd.

OSŘ u ČEPR vyžaduje navyše aj výslovné uvedenie dátumu narodenia, ak je žalovaným fyzická osoba, u fyzickej osoby podnikateľa a právnickej osoby aj ich identifikačné číslo.

Paragraf 79 ods. 2 OSŘ stanovuje povinnosť žalobcu pripojiť k žalobe písomné dôkazy, ktorých sa domáha.

České právo nevyžaduje povinné zastúpenie ani žalovaného a ani žalobcu advokátom.

V právnej praxi sa preto návrh na vydanie platobného rozkazu vôbec neodlišuje od bežnej žaloby, čo uľahčuje prípadné následné bežné súdne konanie po podaní odporu. Bežnou súčasťou návrhu býva spravidla aj predžalobná výzva podľa § 142a OSŘ, ktorá je vyžadovaná, aby bolo možné žalobcovi v prípade úspechu v konaní priznať náhradu nákladov konania.

Súd po obdržaní návrhu skúma, či sú splnené podmienky konania. V rámci prieskumu návrhu na vydanie platobného rozkazu skúma, či uplatnené právo v žalobe vyplýva zo skutočností uvedených žalobcom (§ 172 ods. 1 OSŘ).

V prípade úspešnosti prieskumu súd posudzuje, či v danej veci vydá platobný rozkaz. Pokiaľ platobný rozkaz nevydá, musí nariadiť konanie vo veci. Pokiaľ súd platobný rozkaz vydá, má súd možnosť podľa § 114b OSŘ žalovaného spolu s platobným rozkazom uznesením uložiť, aby sa k platobnému rozkazu písomne vyjadril, a aby v prípade, že nárok uplatnený v platobnom rozkaze z celej časti neuzná, v svojom vyjadrení popísal rozhodujúce skutočnosti na ktorých stavia svoju obranu a k vyjadreniu pripojil listinné dôkazy, ktorých sa dovoľáva, prípadne označil dôkazy k preukázaniu svojich tvrdení. Toto právo súd v praxi často používa. V prípade podania odporu a nepodania požadovaného vyjadrenia sa otvára súdu vec ukončiť vo veci samej rozsudkom pre uznanie (§ 153a ods. 3 OSŘ).

Prieskum a vydanie ČEPR sa od ČPR nijako nelíši. Rozdiely sú len administratívne - technického charakteru.

VI.4.b) Doručovanie

Platobný rozkaz sa doručuje ako žalobcovi, tak žalovanému. V prípade žalovaného OSŘ vyžaduje doručenie do vlastných rúk žalovaného, náhradné doručenie je vylúčené (§ 173 ods. 1 v spojení s § 49 OSŘ). Na zrušenie platobného rozkazu postačuje, ak nie je doručený čo by len jednému zo žalovaných (§ 173 ods. 2 OSŘ).

VI.4.c) Odpor

Ako už uvedené vyššie, žalovaný má od doručenia platobného rozkazu 15 dní na podanie odporu (§ 172 ods. 1 OSŘ). Lehota začína bežať deň

nasledujúci po doručení platobného rozkazu (§ 57 ods. 1 OSŘ). Podobne ako pri iných lehotách, ak koniec lehoty pripadá na sobotu, nedeľu alebo sviatok končí lehota nasledujúci pracovný deň (§ 57 ods. 2 OSŘ). Lehota je procesnej povahy a postačí, pokiaľ je posledným dňom lehoty učený úkon a podaný poštou k preprave (§ 57 ods. 3 OSŘ).

Na samotný odpor sa uplatnia bežné požiadavky ako na každé procesné podanie, t.j. náležitosti podľa § 42 ods. 4 v spojení s § 79 ods. 1 OSŘ, predovšetkým tiež musí byť identifikovaný platobný rozkaz voči ktorému odpor smeruje. Samotný odpor nevyžaduje žiadne odôvodnenie, z podania musí byť jasné, že účelom podania je podať odpor voči platobnému rozkazu.

Vzhľadom na poučenia a prípadne výzvy v samotnom platobnom rozkaze alebo doručené spolu s platobným rozkazom žalovaný spravidla v lehote 30 dní od doručenia platobného rozkazu musí podať písomné vyjadrenie k žalovanému nároku.

OSŘ v prípade, ak žalovaný nárok nespochybňuje, no namieta len výšku nákladov konania, dáva možnosť podať odvolanie len voči nákladom konania, čiže nie formou odporu voči celému platobnému rozkazu.

VI.4.d) Konanie po podaní odporu

V súlade s § 174 ods. 2 OSŘ sa v prípade podania odporu, i len jedným zo žalovaných ruší platobný rozkaz v plnom rozsahu a súd bez ďalšieho nariadi pojednávanie. Toto sa deje bez návrhu procesných strán. Žalobca nemá možnosť automatické pokračovanie konania ovplyvniť mimo možnosti vziať späť žalobu.

VI.4.e) Výkon

Výkon právoplatného a vykonateľného ČPR a ČEPR prebieha v ČR bez väčších prekážok. Žalobca si po uplynutí primeranej lehoty po skončení možnosti podania odporu musí zabezpečiť doložku právnej moci na platobný rozkaz ako u každého iného rozsudku vo veci samej. V prípade ČEPR je možné získať doložku právoplatnosti elektronicky na diaľku (<https://infodokument.justice.cz/index.html>). Ďalší výkon už prebieha bežne.

V prípade výkonu platobného rozkazu sa už postupuje v súlade s právom EÚ a medzinárodným právom súkromným. V rámci EÚ výkonu platobného rozkazu pomáha nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 805/2004 zo dňa 21. 4. 2004, ktorým sa vytvára európsky exekučný titul pre nesporné nároky a Nariadenie Brusel I bis.

VI.4.f) Automatické spracovanie

Automatické spracovanie sa v súčasnej dobe v Českej republike nepoužíva. Pri spracovaní ČEPR dochádza k použitiu elektronických technológií vo väčšom rozsahu (návrh dochádza na súd v elektronickej forme), no samotné spracovanie návrhu nie je automatické, či automatizované. Výhodou ČEPR je možnosť zistenia stavu konania elektronicky na diaľku bez potreby kontaktovať súd (viď <https://infodokument.justice.cz/index.html>).

VII. Platobný rozkaz v nemeckom práve

VII.1 História, úprava

Platobný rozkaz má nezastupiteľné miesto v nemeckom civilnom procesnom práve. Platnú právnu úpravu nájdeme v §§ 688 až 703d nemeckého občianskeho súdneho poriadku, *Zivilprozessordnung* (ďalej len ZPO).

Paragraf 688 ZPO upravuje prípustnosť konania, nasledujúci § 689 ZPO príslušnosť pre vydanie a pre automatické spracovanie. Nároky na návrh na vydanie platobného rozkazu nájdeme v § 690 ZPO, ktorý je nasledovaný úpravou odmietnutia návrhu v § 691 ZPO. Paragraf 692 ZPO upravuje obsahové nároky na platobný rozkaz. Úpravu doručenia platobného rozkazu v § 693 ZPO, dopĺňa úprava v § 694 ZPO a oznámení o odpore v § 695 ZPO. V nasledujúcom § 696 ZPO nájdeme úpravu konania po podaní odporu. Úpravu konkretizuje § 697 ZPO, ktorý upravuje začatie sporného konania. Paragraf 699 ZPO upravuje vykonávací rozkaz (*Vollstreckungsbescheid*), § 700 ZPO námietky voči nemu a § 701 ZPO prípady zániku účinkov vykonávacieho rozkazu. Špecifiká konania pre dokumentový, zmenkový a šekový platobný rozkaz upravuje § 703a ZPO. Ďalšie novo doplnené paragrafy upravujú špeciálnu úpravu pre automatické spracovanie a s tým súvisiace formuláre (§§ 703b a 703c ZPO). Posledné ustanovenie upravujúce platobný rozkaz v nemeckom práve, § 703d ZPO, upravuje špecifiká konania pre žalovaných, ktorý nemajú v Nemecku všeobecný súd.

Za predchodcu platobného rozkazu sa v Nemecku pokladá mandátny proces rímsko-kanonického práva a pruské konanie o pohľadávkach s nízkou hodnotou sporu nasledované konaním o titule v Hanoverskom kráľovstve. Prvé návrhy platobného konania pre celé Nemecko sa objavujú v návrhoch z roku 1866 ako jednostupňové a v roku 1870 ako dvojstupňové. V rámci ZPO už od počiatku (vtedy ešte označované staronemecky ako CPO), teda odo dňa 1. 10. 1879, zákon obsahoval úpravu platobného rozkazu (siedma kniha, §§ 628 až 643 ZPO v pôvodnom znení). Pôvodný návrh ministerstva spravodlivosti z roku 1871 počítal s

jednostupňovým konaním, no schválené znenie už obsahovalo dvojstupňové konanie. Toto konanie až do dnešnej podoby zaznamenalo radu zmien, ktoré na istý čas dokonca zaviedli obligatórne konanie o platobnom rozkaze (nariadenie Spolkovej rady k odľahčeniu súdov zo dňa 9. 9. 1915). Až do roku 1982 sa platobný rozkaz označoval ako „*Zahlungsbefehl*“ (platobný rozkaz), ktorý bol nahradený súčasným „*Mahnbescheid*“ (upomínací rozkaz).¹²⁸

VII.2 Použitie, pojem, povaha

Nemecký platobný rozkaz (ďalej tiež NPR) je inštitútom nemeckého práva, ktorý slúži na súdne vymáhanie peňažných pohľadávok zjednodušeným súdnym konaním bez vypočutia žalovaného. Žalovaný má voči platobnému rozkazu možnosť podať odpor, ktorý platobný rozkaz zruší alebo zaplatiť dlžnú sumu spolu s trovami konania v lehote dvoch týždňov. V prípade nepodania odporu môže byť na základe platobného rozkazu vydaný vykonávací rozkaz, ktorý má rovnaké účinky ako za predbežne vykonateľný prehlásený rozsudok z omeškania.

NPR nie je možné použiť na prípady spotrebiteľských úverových zmlúv podľa §§ 491 až 508 nemeckého občianskeho zákonníka pokiaľ ich uvedená efektívna úroková sadzba prevyšuje základnú sadzbu podľa § 247 nemeckého občianskeho zákonníka o viac ako 12 percentuálnych bodov (§ 688 ods. 2 bod 1 ZPO). Ďalej zákon neumožňuje použitie NPR, ak je uplatnenie nároku voči dlžníkovi podmienené ešte neposkytnutým protiplnením veriteľa (§ 688 ods. 2 bod 2 ZPO). V neposlednej rade sa NPR neuplatní, ak by mal byť platobný rozkaz doručovaný verejnou vyhláškou (§ 688 ods. 2 bod 3 ZPO).

Zákon ďalej výslovne stanovuje, že použitie NPR v prípade doručovania platobného rozkazu do zahraničia je prípustné, len ak to pripúšťa uznávací a vykonávací prevádzací zákon (*Anerkennungs- und Vollstreckungsausführungsgesetz - AVAG*), ktorý reguluje vzťah predovšetkým v rámci EÚ a v súvislosti so zmluvami v oblasti

---

¹²⁸ Pre podrobnosti k histórii vid' Helmreich, H. Erscheinungsformen des Mahnverfahrens im deutschsprachigen Rechtskreis unter besonderer Berücksichtigung des Mahnverfahrens in der Zivilprozessordnung und seiner Vorgängermodelle. Köln: C. Heymanns, 1995, ISBN 3452230309.

medzinárodného práva súkromného, ktorými je Nemecko viazané (§ 688 ods. 3 ZPO).

Súdny poplatok za vydanie NPR je vo výške polovičného poplatku, nie však menej než EUR 32. Súdny poplatok za bežné súdne konanie je vo výške trojnásobku poplatku. Výška súdneho poplatku za vydanie NPR je tak šesťnásobne nižšia. Výška súdneho poplatku je odstupňovaná podľa výšky žalovanej pohľadávky bez príslušenstva (§ 34 v spojení s prílohou 1 časť č. 1100 a 1210 zákona o súdnych poplatkoch - *Gerichtsgesetz, GKG*).

Pre zjednotenie terminológie, aj v prípade Nemecka použijeme termín platobný rozkaz a konanie o platobnom rozkaze, aj keď správny preklad pojmu *Mahnbescheid* by mal byť upomínací rozkaz a v prípade *Mahnverfahren* upomínacie konanie.

VII.3 Vecná a osobná aplikácia, príslušnosť

NPR môže nájsť svoje uplatnenie na akúkoľvek žalobu v ktorej žalobca požaduje od žalovaného zaplatať peňažnej čiastky a výslovne požiada o vydanie platobného rozkazu. Z hľadiska osobnej aplikácie sa uplatní v konaní v ktorom majú procesné strany procesnú spôsobilosť. Výnimky z aplikácie NPR popísané v predchádzajúcej podkapitole jeho aplikáciu príliš nelimitujú. Jeho uplatnenie je veľmi široké, a to nielen v zmluvnej oblasti, ale aj v oblasti deliktneho, rodinného, dedičského práva.

Vecne príslušným súdom pre konanie o NPR je okresný súd (*Amtsgericht*, § 689 ods. 1 ZPO). Miestne príslušným súdom je výlučne všeobecný súd žalobcu (ak nie je určená iná výlučná príslušnosť napr. v prípade sporov z pracovného pomeru alebo vlastníctva bytov), v prípade, ak žalobca nemá v Nemecku svoj všeobecný súd, je miestne príslušný Okresný súd Wedding v Berlíne (§ 689 ods. 2 ZPO).

ZPO v § 689 ods. 3 umožňuje výslovne, aby bolo pre viacero okresov stanovený iba jeden miestne príslušný súd pre všetky konania o NPR alebo len pre konanie spracovávané automaticky za účelom zvýšenia efektivity konania. V praxi vzhľadom na automatické spracovanie platobných rozkazov išli spolkové krajiny Nemecka ešte ďalej a vytvorili

centrálne súdy pre platobné rozkazy pre celú spolkovú krajinu. V niektorých prípadoch aj pre viaceré spolkové krajiny spolu. V súčasnej dobe tak na 16 spolkových krajín Nemecka pripadá 12 centrálnych súdov pre platobné rozkazy.¹²⁹

VII.4 Konanie

VII.4.a) Obsahové nároky na návrh, prieskum, vydanie vrátane vykonávacieho rozkazu

NPR vyžaduje na svoje vydanie výslovnú žiadosť žalobcu (§ 688 ods. 1 ZPO). V tomto konaní sa v extenzívnej miere používajú formuláre. Spolkové ministerstvo spravodlivosti a ochrany spotrebiteľa využilo svoje zákonné oprávnenie podľa § 703c ods. 1 veta 2 ZPO a vydalo formuláre pre NPR, a to už v roku 1978.¹³⁰

Okrem povinnosti použiť formuláre, pre určité skupiny navrhovateľov, zákon stanovuje povinnosť použiť formulár, ktorý je v strojovo čitateľnom formáte a umožňuje tak bezproblémové automatické spracovanie počítačom. Táto povinnosť platí v prípade, ak je NPR podaný advokátom alebo tzv. registrovanými inkasnými poskytovateľmi služieb (§ 690 ods. 3 veta 2 ZPO).

Samotné formuláre obsahujú formulár pre návrh na vydanie NPR, návrh na vydanie vykonávacieho rozkazu, pre návrh na opätovné doručenie platobného rozkazu a vykonávacieho rozkazu. Ďalej sú predpísané aj formuláre pre súdy, konkrétne formulár pre platobný rozkaz a vykonávací rozkaz. K dispozícii je aj formulár pre odpor, no jeho použitie nie je predpísané.¹³¹

V súčasnosti nemecké právo umožňuje podanie NPR okrem i) klasického podania na ručne podpísanom formulári, aj ii) vyplnením interaktívneho formulára a podpísaním zaručeným elektronickým podpisom, ktorý už počas vyplnenia poskytuje spätnú väzbu k zadaným údajom, ďalej iii) návrhom s čiarovým kódom, ktorý je vyplnený na

---

¹²⁹ Pre podrobnosti vid' webové stránky automatického súdneho platobného rozkazu [citované 10. 5. 2017], dostupné z <http://www.mahngerichte.de/mahngerichte/index.htm>.

¹³⁰ Pre podrobnosti vid' webové stránky automatického súdneho platobného rozkazu [citované 10. 5. 2017], dostupné z <http://www.mahngerichte.de/verfahren/antragstellung/zulaessigevorgdrucke.htm>.

¹³¹ Ibidem.

počítači a obsahuje čiarový kód, ktorý umožňuje súdu za jeho použitia veľmi rýchle načítanie zadaných údajov, no vyžaduje jeho vytlačenie a podpis, v iv) neposlednej rade pre veľké advokátske kancelárie, alebo profesionálnych poskytovateľov inkasných služieb umožňuje nemecké právo aj za použitia špeciálneho softwaru a zaručeného elektronického podpisu aj priame podanie na server súdu a automatické doručovanie správ zo súdu v jeho súvislosti.¹³²

Zákon všeobecne požaduje, aby návrh na vydanie NPR obsahoval: i) označenie procesných strán a ich prípadných zástupcov, ii) označenie súdu, iii) opis nároku jednotlivo pre každú z pohľadávok vrátane prípadného úroku z omeškania a nákladov spojených s uplatnením nároku, v prípade spotrebiteľských úverových zmlúv podľa §§ 491 až 508 nemeckého občianskeho zákonníka aj dátum uzatvorenia zmluvy a príslušného úroku, iv) vyhlásenie, že nárok nie je závislý na protiplnení prípadne, že protiplnenie bolo poskytnuté, v) označenie súdu, ktorý bude príslušný pre riadne súdne konanie a vi) vlastnoručný podpis žalobcu prípadne jeho zákonom prípustnú náhradu - napr. zaručený elektronický podpis (§ 690 ods. 1 ZPO).

Formulár na vydanie NPR výslovne umožňuje žalobcovi uviesť, že v prípade podania odporu žiada o začatie bežného súdneho konania.

K návrhu sa neprikladajú žiadne dôkazy a ani sa nemusia výslovne uviesť. Nepriamo však dochádza k opisu základných dôkazov prostredníctvom špecifikácie nároku, napr. špecifikáciou zmluvy, čísla faktúry a podobne. Časť nároku sa špecifikuje iba uvedeným čísla zo zoznamu druhu nárokov.

Nemecké právo nevyžaduje povinné zastúpenie ani žalovaného a ani žalobcu advokátom.

Spracovanie a prieskum NPR prebiehajú plne automaticky za použitia výpočtovej techniky. Systém skúma, či sú splnené podmienky na vydanie platobného rozkazu. Pokiaľ zadané údaje nezodpovedajú prípustným dopredu nastaveným hodnotám, software automaticky po prípadnom

---

¹³² Pre podrobnosti viď webové stránky automatického súdneho platobného rozkazu [citované 10. 5. 2017], dostupné z <http://www.mahngerichte.de/verfahren/antragstellung/einreichungsart.htm>.

posúdení vyšším súdnym úradníkom zašle výzvu na opravu návrhu¹³³, prípadne pre dôvody uvedené v § 691 ods. 1 ZPO návrh na vydanie NPR zamietne. K výzve na opravu návrhu je pripojený formulár, ktorý sa použije pre opravu návrhu.

Pokiaľ návrh na vydanie NPR splňuje všetky zákonom predpísané náležitosti súd po prieskume vydá platobný rozkaz.

Podľa § 692 ods. 1 ZPO platobný rozkaz obsahuje: i) údaje z návrhu na vydanie NPR (§ 690 ods. 1 ZPO), ii) informáciu, že súd neskúmal oprávnenosť nároku žalobcu, iii) výzvu, aby žalovaný v lehote dvoch týždňov od doručenia platobného rozkazu uhradil žalovanú pohľadávku vrátane príslušenstva a nákladov konania alebo oznámil súdu, či a v akom rozsahu odporuje uplatnený nárok, iv) informáciu, že na základe platobného rozkazu je možné vydať vykonávací rozkaz, ktorý je možné vykonať, pokiaľ žalovaný v stanovenej lehote nepodá odpor, v) informáciu, že odpor je možné podať na priloženom formulári, ktorý je dostupný takisto na akomkoľvek okresnom súde a vi) oznámenie, na ktorý súd bude vec postúpená v prípade podania odporu s informáciou, že súd má právo posúdiť svoju príslušnosť. Podľa § 692 ods. 2 ZPO platobný rozkaz nevyžaduje k svojej platnosti podpis, postačuje pečiatka súdu alebo elektronický podpis.

Špecifikom nemeckého práva je, že aj keď žalovaný proti NPR nepodá odpor, samotný platobný rozkaz sa nestáva exekučným titulom. Žalobca po notifikácii o doručení platobného rozkazu a uplynutí lehoty na podanie odporu musí súd požiadať o vydanie vykonávacieho rozkazu na základe platobného rozkazu za použitia predpísaného formulára (§ 699 ZPO). Vo formulári, okrem iného uvedie, či a v akom rozsahu žalovaný splnil uplatnený nárok. Takto musí učiniť do šiestich mesiacov od doručenia platobného rozkazu, inak stráca platobný rozkaz právne účinky (§ 701 ZPO). Obsahovo je vykonávací rozkaz veľmi podobný platobnému

---

¹³³ Die maschinelle Bearbeitung der gerichtlichen Mahnverfahren, verzia 07/2014, s. 26 [citované 10. 5. 2017], dostupné z http://www.mahngerichte.de/download/Script/download.php?f=Broschuere_2014.pdf.

rozkazu, no navyše obsahuje aj náklady na vydanie vykonávacieho rozkazu a upravené poučenia.¹³⁴

VII.4.b) Doručovanie

Platobný rozkaz sa doručí žalovanému. Doručovanie je možné poštou alebo súdnym úradníkom (§ 168 ZPO). Doručenie je možné tiež uložením do poštovej schránky alebo na pošte. Doručenie verejnou vyhláškou je vylúčené. Žalobca obdrží po doručení platobného rozkazu informáciu o tejto skutočnosti (§ 693 ods. 2 ZPO) spolu s formulárom na vydanie vykonávacieho rozkazu na základe platobného rozkazu proti ktorému nebol podaný odpor.

Zákon umožňuje rovnaké doručenie aj pre vykonávací rozkaz. Navyše však zákon pripúšťa, aby doručenie zabezpečil sám žalobca typicky prostredníctvom súdneho vykonávateľa, ktorý môže doručenie spojiť so začatím výkonu vykonávacieho rozkazu (§ 699 ods. 4 ZPO).

VII.4.c) Odpor a námietky

Nemecké právo umožňuje žalovanému namietat' v rámci konania o NPR celkom dvakrát, jednak podať odpor proti platobnému rozkazu (*Widerspruch*) a neskôr podať námietky voči vykonávaciemu rozkazu vydanému na základe platobného rozkazu (*Einspruch*).

Ako už uvedené vyššie, žalovaný má od doručenia platobného rozkazu dva týždne na podanie **odporu** (§ 692 ods. 1 bod 3 ZPO). Zákon výslovne stanovuje, že aj odpor podaný po uplynutí dvojtýždenej lehoty na jeho podanie sa považuje za odpor, pokiaľ ešte nebol vydaný vykonávací rozkaz (§ 694 ods. 1 ZPO). Omeškaný odpor sa považuje za námietky voči vykonávaciemu rozkazu (§ 694 ods. 2 ZPO).

Odpor je možno podať ako na k platobnému rozkazu priloženom formulári, tak i voľnou formou. Odpor by mal všeobecne obsahovať súd ktorému je adresovaný, procesné strany, identifikáciu platobného rozkazu voči ktorému smeruje a uvedenie v akom rozsahu ho popiera a podpis žalovaného. Jeho odôvodnenie nie je potrebné.

Aj v prípade, ak žalovaný namieta len výšku nákladov konania, je potrebné aby podal odpor.

---

¹³⁴ Ibidem, s. 47.

O podaní odporu je žalobca informovaný (§ 695 ZPO).

Námietky voči vykonávaciemu rozkazu môže žalovaný podať podobne ako v prípade odporu v lehote dvoch týždňov od jeho doručenia (§ 700 v spojení s § 338 a nasl. ZPO). Pre námietky nie je zavedený žiaden formulár. Pre ich náležitosti môžeme odkázať na náležitosti odporu.

V prípade doručovania platobného rozkazu do členských štátov EÚ a ďalších vybraných štátov sa lehota na podanie odporu predlžuje podľa § 32 ods. 3 uznávacieho a vykonávacieho prevádzacieho zákona (*Anerkennungs- und Vollstreckungsausführungsgesetz - AVAG*) na jeden mesiac. Podobne sa lehota predlžuje aj pre podanie námietok voči vykonávaciemu rozkazu.¹³⁵

VII.4.d) Konanie po podaní odporu a námietok

V prípade podania odporu proti platobnému rozkazu nie je automaticky začaté bežné sporné súdne konanie, deje sa tak len na návrh aspoň jednej zo strán sporu. (§ 696 ods. 1 ZPO) Spor sa postúpi na súd uvedený v návrhu na vydanie platobného rozkazu alebo na súd na ktorom sa zhodnú strany sporu. Ako už uvedené vyššie, žalobca už v návrhu na vydanie NPR môže uviesť, že v prípade podania odporu proti platobnému rozkazu žiada začatie bežného súdneho konania. Súd, na ktorý bola vec postúpená, vyzve žalobcu, aby v lehote dvoch týždňov doručil súdu riadnu žalobu (§ 697 ods. 1 ZPO).

V prípade podania námietok, súd automaticky postúpi vec súdu, súd je určený podobne ako v prípade konania po podaní odporu. Na postup súdu po podaní námietok sa vo veľkej miere primerane použijú ustanovenia o konaní po podaní odporu (§ 700 ods. 3 ZPO).

V prípade začatia bežného sporného súdneho konania súd vyzve žalobcu, aby doplatil rozdiel v súdnom poplatku.

VII.4.e) Výkon

Ako už uvedené vyššie, samotný platobný rozkaz, aj keď voči nemu nebol podaný odpor nie je spôsobilý byť vykonateľným titulom. Vykonateľný je až vykonávací rozkaz, ktorý sa vydáva až na návrh žalobcu na základe platobného rozkazu voči ktorému nebol podaný odpor.

---

¹³⁵ Schimrick M. Das Europäische Mahnverfahren. Neue Justiz, 2008, č. 11, s. 494.

Aj napriek tomu, že voči vykonávaciemu rozkazu môže žalovaný uplatniť námietky a tak potencionálne zrušiť samotný rozkaz ako taký, už vydaný vykonávací rozkaz pred uplynutím lehoty na podanie námietok je predbežne vykonateľný ako za predbežne vykonateľný prehlásený rozsudok z omeškania (§ 700 ods. 1 ZPO). Súdny vykonávateľ tak môže začať samotný výkon rozhodnutia. Výkon vykonávacieho rozkazu môže pokračovať až do rozhodnutia o námietkach voči nemu. V praxi sa preto často stáva, že žalovaní spolu s námietkami podávajú na príslušný súd aj návrh na dočasné zastavenie výkonu vykonávacieho rozkazu (§ 719, 707 v spojení s § 700 ods. 1 ZPO).

Vykonávací rozkaz voči ktorému neboli podané námietky má rovnaké účinky ako právoplatný a vykonateľný rozsudok vo veci samej.

VII.4.f) Automatické spracovanie

Ako sme mohli vidieť v predchádzajúcich častiach tejto kapitoly, NPR v praxi extenzívne používa automatické spracovanie návrhov. Automaticky sa spracúvajú okrem elektronických aj písomné návrhy, ktoré sú digitalizované. Systém funguje v rámci konania veľmi autonómne, len v ojedinelých prípadoch je potrebný zásah vyššieho súdneho úradníka. Konanie je takisto plne formulárové.¹³⁶

Dôležitú úlohu pri automatickom spracovávaní NPR hrala aj špecializácia a koncentrácia z bežných okresných súdov na centrálné súdy pre platobné rozkazy, ktoré, ako už bolo uvedené, majú na starosti NPR z celej spolkovej krajiny, v niektorých prípadoch aj pre viaceré spolkové krajiny. Tým došlo aj k zníženiu finančnej náročnosti na implementáciu projektu a došlo k zefektívneniu konania.

---

¹³⁶ Pre podrobnosti vid' Die maschinelle Bearbeitung der gerichtlichen Mahnverfahren, op. cit. č. 133, s. 5.

VIII. Implementácia EPR do právnych poriadkov Českej republiky a Nemecka

VIII.1 Česká republika

Aj napriek tomu, že Nariadenie necháva veľa priestoru pre národnú úpravu, keď nerieši niektoré oblasti do detailu, prípadne ponecháva národnému zákonodarcovi manévrovací priestor, český zákonodarca zvolil cestu minimálnej implementácie a v OSŘ sa zákonom č. 7/2009 Sb., zákonom, ktorým sa mení zákon č. 99/1963 Sb., občiansky súdny poriadok, v znení neskorších predpisov, a ďalšie súvisiace zákony, EPR objavuje len v §§ 114b, 174b a 202 ods. 1 písm. 1) OSŘ.

Paragraf 114b OSŘ umožňuje súdu v konaní o veci o ktorej bolo rozhodnuté, okrem iného, EPR vyzvať žalovaného, aby v stanovenej lehote, ktorá nesmie byť kratšia ako 30 dní, ktorá sa v prípade EPR začína počítať od uplynutia lehoty na podanie odporu, podal písomné vyjadrenie k žalobe a aby opísal rozhodujúce skutočnosti na ktorých stavia svoju obranu a k tomuto vyjadreniu pripojil listinné dôkazy, ktorých sa dovoľáva. V ods. 5 tohto ustanovenia spojuje nepodanie vyjadrenia s fikciou, že nárok uplatnený v žalobe žalovaný uznáva. O tomto dôsledku OSŘ vyžaduje poučenie žalovaného.

Úprava § 174b OSŘ predstavuje hlavnú časť úpravy EPR v českom práve. Tu zákon požaduje doručenie EPR do vlastných rúk žalovaného, pričom je náhradné doručenie vylúčené. Ďalej upravuje, že k príslušným súdom pre prieskum EPR je príslušný súd, ktorý EPR vydal. V poslednom rade zákon už len dodáva, že uznesenie súdu, ktorým bolo vyhovené návrhu na prieskum EPR sa doručí všetkým účastníkom konania o EPR.

V ustanovení 202 ods. 1 písm. 1) OSŘ zákon vylučuje prípustnosť odvolania proti uzneseniu, ktorým bolo vyhovené návrhu na prieskum EPR.

V implementácii v Českej republike v OSŘ nikde nenachádzame odpoveď na otázku, čo sa deje so zvyšnou časťou pohľadávky, pokiaľ súd vydá EPR len v časti návrhu. Článok 10 ods. 2 veta druhá Nariadenia výslovne odkazuje na vnútroštátne právo. Českému súdu tak ostáva veľký

priestor na interpretáciu, či sa prikloní skôr k riešeniu, že súhlasom podľa článku 10 ods. 2 veta prvá Nariadenia súhlasil navrhovateľ s tým, že ohľadne zvyšnej časti pohľadávky akékoľvek konanie nebude pokračovať, alebo v tejto časti otvorí riadne súdne konanie.¹³⁷

VIII.2 Nemecko

Na druhej strane Nemecko zvolilo omnoho detailnejšiu implementáciu EPR. Úpravu EPR nájdeme v §§ 1087 až 1096 ZPO.

Paragraf 1087 ZPO stanovuje, že na rozdiel od českej úpravy, kde príslušným súdom pre vydanie EPR je miestne príslušný okresný súd, v Nemecku je jediným miestne príslušným súdom Okresný súd Wedding v Berlíne. Toto riešenie umožňuje vysokú špecializáciu súdu.

V ďalšom ustanovení - § 1088 ZPO - zákon v jeho prvom odseku špecifikuje, že súd môže určiť, že samotný návrh na vydanie EPR a odpor môžu byť podané len vo forme, ktorá umožňuje automatické spracovanie počítačom. Druhý odsek tohto ustanovenia stanovuje, že Senát Spolkového štátu Berlín môže nariadením určiť, ktoré nepotrebuje súhlas Spolkovej rady, moment od ktorého bude zavedené automatické spracovanie EPR. Toto poverenie je možné nariadením preniesť na Správu senátu pre oblasť spravodlivosti Spolkového štátu Berlín. Podľa dostupných informácií v súčasnosti ešte nie je automatické spracovanie, na rozdiel od NPR, zavedené, je však už možné podať návrh na začatie konania elektronicky.¹³⁸

V ustanovení § 1089 ZPO zákonodarca stanovil, že aj EPR sa bude rovnako doručovať ako NPR. Verejné doručenie je podobne ako u NPR vylúčené. Zákon ďalej len zdôrazňuje, že v prípade doručovania do iného členského štátu EÚ sa použije nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1393/2007 zo dňa 13. 11. 2007 o doručovaní súdnych a mimosúdnych písomností v občianskych a obchodných veciach v členských štátoch a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 1348/2000.

---

¹³⁷ K tomu bližšie napr. Králová, M. Nařízení (ES) o evropském platebním rozkazu. Bulletin advokacie, 2007, č. 3, s. 71-72.

¹³⁸ Webové stránka portálu Berlin.de - Možnosti podania návrhu na vydanie EPR [citované 11. 4. 2017], dostupné z <http://www.berlin.de/gerichte/amtsgericht-wedding/das-gericht/zustaendigkeiten/mahngericht/artikel.418729.php>.

Ustanovenie § 1090 ZPO reguluje konanie po podaní odporu, keď hovorí, že v prípade podania odporu je navrhovateľ vyzvaný, aby označil príslušný súd, pričom mu je na odpoveď stanovená primeraná lehota a je poučený, že zvolený súd je oprávnený preskúmať svoju príslušnosť. V odseku 2 daného ustanovenia je upravené postúpenie veci z Okresného súdu Wedding v Berlíne na navrhovateľom označený súd. Nasledujúci § 1091 ZPO upravuje, že na konanie po podaní odporu sa primerane použijú ustanovenia o začatí bežného konania (§ 697 ZPO).

Paragraf 1092 ZPO upravuje prieskum EPR vo výnimočných prípadoch. Stanovuje, že o prieskume podľa článku 20 ods. 1 a 2 Nariadenia sa rozhoduje uznesením proti ktorému nie je prípustný opravný prostriedok. Navrhovateľ je povinný dôveryhodne odôvodniť svoj návrh. Zrušením EPR končí aj konanie podľa Nariadenia. Konanie nemá vplyv na uplynutie lehoty na podanie odporu podľa článku 16 ods. 2 Nariadenia.

V nasledujúcom § 1093 ZPO zákon zdôrazňuje, že EPR vydaný v súlade s Nariadením a prehlásený za vykonateľný v zmysle Nariadenia nevyžaduje žiadnu doložku vykonateľnosti. Paragraf 1094 ZPO upravuje, že prípadný preklad EPR v rámci výkonu v Nemecku podľa článku 21 ods. 2 písm. b) Nariadenia vyžaduje úradne overený preklad do nemčiny oprávnenou osobu z EÚ.

V ustanovení § 1095 ZPO zákon stanovuje, že v prípade prieskumu EPR podľa článku 20 Nariadenia je súd ktorý rozhoduje o prieskume na návrh oprávnený prebiehajúci výkon EPR dočasne prerušiť (primerané použitie § 707 ZPO). Námietky v rámci výkonu rozhodnutia proti samotnému nároku sú podľa § 1095 ods. 2 ZPO možné len pokiaľ vznikli po doručení EPR a pokiaľ ich už nie je možné uplatniť podľa článku 16 Nariadenia (podanie odporu).

V poslednom vykonávacom ustanovení, v § 1096 ZPO, zákonodarca určuje primerané použitie príslušných ustanovení ZPO pre prípady článku 22 ods. 1 a 2 a článku 23 Nariadenia.

Stručne je možné zhodnotiť, že nemecký zákonodarca implementoval Nariadenie podstatne detailnejšie a jasne stanovuje ako sa bude postupovať v jednotlivých prípadoch, keď Nariadenie necháva úpravu na členskom štáte. Česká právna úprava necháva viac priestoru súdu na

interpretáciu, čo môže byť na úkor právnej istoty a jednoty aplikácie práva.

IX. Porovnanie EPR, ČPR a NPR, prehľad zistených zhodných a rozdielnych znakov spolu s prihliadnutím k iným európskym inštitútom

IX.1 Zistené zhodné znaky

U všetkých platobných rozkazov je možné zhodne tvrdiť, že ich použitie je fakultatívne, žalobca nie je povinný ich použiť na získanie vykonateľného titulu. Žalobca je naďalej oprávnený podať klasickú žalobu na plnenie.

Všetky platobné rozkazy umožňujú podanie elektronickou formou (aj keď napr. u EPR ho nie vždy národné systémy umožňujú). Zhodným znakom je, že získanie platobného rozkazu je rýchlejšie ako podanie bežnej žaloby na plnenie. Vo všetkých nami skúmaných platobných rozkazoch je podanie odporu alebo iných námietok bez súdny poplatkov pre žalovaného. V žiadnom z platobných rozkazov nie je vyžadované zastúpenie advokátom.

Výška súdneho poplatku za konanie o EPR je v Českej republike rovnaká ako v prípade bežného súdneho konania a konania o ČPR (no vyššia ako za konanie o ČEPR). V Nemecku je výška súdneho poplatku rovnaká ako za konanie o NPR (a približne šesť násobne nižšia ako za bežné súdne konanie).

Vo všetkých konaniach o vydaní platobných rozkazov riadne a včas podaný odpor má za následok zrušenie platobného rozkazu. Okrem ČEPR, ktorý je obmedzený maximálnou výškou pohľadávky 1 mil. Kč, využitie platobných rozkazov nie je obmedzené maximálnou výškou pohľadávky.

Platobné rozkazy sú vydávané bez pojednávania, z veľkej časti sa v konaní používajú formuláre (v ČR iba u ČEPR), čo celý proces zrýchľuje, umožňujú zavedenie automatického spracovania a takisto použitie interaktívnych formulárov, ktorý ešte pred odoslaním návrhu na vydanie platobných rozkazov hlásia chybu pri vyplnení formulára a umožňujú ju opraviť. U všetkých platobných rozkazov je žalovaný extenzívne poučený a inštitúte, svojich právach a následkoch jeho konania prípadne nekonania vo veci.

Vo všetkých prípadoch je výsledkom konaní o vydaní platobných rozkazov vykonateľné rozhodnutie.

Vzťahom EPR a iných úijných úprav sme sa venovali v kapitole V.3 tejto práce. Identifikovali sme paralely medzi EPR a nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 805/2004 zo dňa 21. 4. 2004, ktorým sa vytvára európsky exekučný titul pre nesporné nároky, keď článok 21 Nariadenia v podstate kopíruje úpravu z nariadenia o zavedení európskeho exekučného titulu, čo umožňuje, aby konanie o EPR viedlo k vykonateľnému titulu v celej EÚ bez nutnosti ďalších konaní, žiadostí, či osvedčení podľa iných úijných právnych predpisov. Podobne sme paralely identifikovali medzi EPR a nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 zo dňa 11. 7. 2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu, kde obe európske konania zakladajú alternatívu k národným inštitútom uplatnenia nároku a ich výsledkom je vykonateľný titul v celej EÚ.

IX.2 Zistené rozdielne znaky

Použitie EPR je obmedzené celou radou výnimiek, predovšetkým vylúčením mimozmluvných záväzkov, zmeniek, šekov a záväzkov z oblasti rodinného práva. ČPR a NPR je možné použiť na širšiu paletu nárokov, vrátane deliktov, nárokov z oblasti dedičského práva a insolvenčného práva. ČPR (s výnimkou zmenkového a šekového platobného rozkazu) nie je možné doručiť do cudziny, NPR a EPR toto umožňujú.

EPR vyžaduje na svoju aplikáciu cezhraničnosť sporu.

ČPR vyžaduje pripojenie dôkazov, ktorých sa žalobca domáha k návrhu na vydanie platobného rozkazu, NPR a EPR pripojenie dôkazov nepožadujú.

EPR a ČPR implementovali jednostupňové konanie, NPR používa dvojstupňové konanie, kde sa najprv vydá platobný rozkaz a na jeho základe v prípade nepodania odporu neskôr vykonávací rozkaz.

ČPR neumožňuje automatické vyznačenie doložky vykonateľnosti na platobnom rozkaze, ČEPR umožňuje získanie doložky on-line, konania o

EPR a NPR umožňujú získanie vykonateľného rozhodnutia automaticky v rámci konania.

Lehoty na podanie odporu sa rôznia, EPR a NPR pri doručovaní do cudziny počítajú s lehotou 30 dní, NPR pri národnom doručení a ČPR stanovujú 15 dňovú lehotu na podanie odporu.

EPR umožňuje čiastočné vydanie platobného rozkazu, teda nie pre všetky nároky uvedené v návrhu na vydanie EPR, ČPR a NPR toto neumožňujú.

V prípade EPR nenasleduje v prípade podania odporu automaticky bežné súdne konanie, ak to uvedie žalobca výslovne v návrhu, u NPR dochádza k začatiu bežného súdneho konania len na návrh akejkoľvek procesnej strany, u ČPR je iniciované bežné súdne konanie automaticky.

Konanie o EPR umožňuje spravidla najrýchlejšie získanie exekučného titulu s platnosťou takmer pre celú EÚ vzhľadom na to, že na rozdiel od ČPR a NPR už žalovaný nemusí postupovať následne podľa Nariadenia Brusel I bis alebo nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 805/2004 zo dňa 21. 4. 2004, ktorým sa vytvára európsky exekučný titul pre nesporné nároky.

ČPR je možné vydať aj bez výslovného návrhu žalobcu, EPR a NPR vyžadujú výslovný návrh. EPR a NPR umožňujú automatické spracovanie, ČPR vzhľadom na rozsah prieskumu pred vydaním ČPR automatické spracovanie neumožňuje.

EPR obsahuje výslovnú úpravu opravy chýb v návrhu, NPR výslovnú úpravu neobsahuje, no v praxi opravu umožňuje, u ČPR v prípade chýb v návrhu súd automaticky otvára bežné súdne konanie.

Český súd nemá výslovnú povinnosť vydať ČPR aj keď sú splnené podmienky na jeho vydanie, u EPR a NPR pri splnení podmienok na vydanie nie je možnosť platobný rozkaz nevydať.

EPR a NPR neumožňujú iný opravný prostriedok proti nákladom konania ako odpor, u ČPR zákon umožňuje odvolanie iba voči nákladom konania.

EPR neobsahuje úpravu, ktorá by umožňovala žalobcovi podať opravný prostriedok proti nevydaniu EPR, ČPR a NPR opravné prostriedky pripúšťajú.

Z hľadiska rozdielov, ktoré sme identifikovali medzi EPR a inými úijnými úpravami v kapitole V.3 tejto práce by sme radi predovšetkým zopakovali, že Nariadenie nijak neobmedzuje výšku nároku ohľadne ktorého je možné vydať EPR. Na druhej strane nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 zo dňa 11. 7. 2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu obmedzovalo do 14. 7. 2017 maximálnu hodnotu sporu na 2.000 eur, od 14. 7. 2017 je obmedzenie nastavené na 5.000 eur.

X. Záver

Hlavným cieľom tejto rigorózneho práce bolo detailne popísať Nariadenie, ktorým sa zavádza európske konanie o platobnom rozkaze a porovnať jeho hlavné znaky s porovnateľnými inštitútmi v práve európskom, českom a nemeckom, predovšetkým zvýrazniť ich paralely a rozdiely.

Rigorózna práca po úvode nasledovala kapitolou, ktorá vymedzila základné pojmy dôležité pre túto prácu, ako EMPS, unifikácia EMPS, európsky platobný rozkaz a národné platobné rozkazy. V nasledujúcej kapitole sme odôvodnili unifikáciu EMPS, krátko predstavili jednotlivé unifikačné nástroje, t.j. nariadenie, subsidiárnu zmluvu a rigidnú smernicu a krátko predstavili historický vývoj EMPS až do dnes so zameraním na vývoj právomocí na poli EMPS. Ďalej sme stručne zanalyzovali výhody a nevýhody jednotlivých unifikačných foriem na základe dopredu definovaných kritérií. Ako v historickej, tak porovnávacej časti sme ukázali postupnú tendenciu upúšťať od unifikácie prostredníctvom subsidiárnych zmlúv a postupný posun smerom k aktom sekundárneho európskeho práva.

Subsidiárne zmluvy mali svoje nezastupiteľné postavenie pred rozšírením kompetencií EÚ aj na vydávanie sekundárnych újnych aktov. Nástroj bol charakterizovaný širokým okruhom unifikujúcich subjektov a možnosťou unifikácie kolíznych noriem s účinkom *erga omnes*. Nevýhodou subsidiárnych zmlúv bol dlhý proces príprav až po účinnosť, komplikovaná novelizácia a nutnosť zjednávania interpretačných protokolov. Jednotnosť unifikovanej úpravy je veľmi slabá.

Smernice, ako nie typický unifikačný nástroj majú dlhší čas prípravy po účinnosť ako nariadenia. Jednotnosť unifikovanej regulácie záleží v tomto prípade veľmi na vhodnej formulácii textu smernice a náležitom transponovaní. V účinkoch a otázke interpretácie môžeme dosiahnuť podobné výsledky ako u nariadení.

Nariadenia sa nám pri porovnaní z ostatnými nástrojmi javia ako najvhodnejší unifikačný nástroj. Najrýchlejší proces prípravy a najvyššia jednotnosť úpravy jednoznačne favorizujú ich použitie.

Podarilo sa nám teda potvrdiť hypotézu, že EÚ použila v súčasnosti najlepší unifikačný nástroj na prijatie konania o európskom platobnom rozkaze.

V nasledujúcej kapitole sme krátko predstavili porovnávacie kritériá na základe ktorých sme porovnávali EPR, NPR a ČPR. Tieto kritériá boli zvolené s ohľadom na typické znaky inštitútov platobných rozkazov a faktory dôležité pre použitie inštitútu, jeho úspešnosť a hľadanie kompromisu medzi spravodlivosťou, rýchlosťou konania, ekonomickou efektívnosťou a nájdenia rovnováhy medzi právami veriteľa a dlžníka.

Potom ako sme si stanovili porovnávacie kritériá, pristúpili sme v ďalšej kapitole ku analýze Nariadenia, t.j. konania o EPR. V prvej časti kapitoly nás zaujímali dôvody prijatia úpravy a ciele Nariadenia. Konštatovali sme, že v rámci EÚ existujú veľmi veľké rozdiely medzi národnými úpravami platobných rozkazov. V niektorých krajinách takéto konanie národné poriadky vôbec nepoznajú. Konanie o európskom platobnom rozkaze si kladie za cieľ ponúknuť alternatívu k národným platobným rozkazom. Proces vydania je podstatne jednoduchší oproti riadnemu občianskemu konaniu a niektorým národným úpravám platobných rozkazov. So zjednodušením konania je spojené aj odľahčenie súdnej sústavy. Formulácia tohto fakultatívneho celoúnijného nástroja musela byť natoľko vhodná, aby nenarušovala existujúce národné úpravy. Práca pokračuje praktickým príkladom na ktorom demonštrujeme výhody unifikovanej úpravy: jednoduchšie a rýchlejšie konanie v cezhraničných sporoch pri nesporných pohľadávkach, zníženie nákladov, voľný pohyb vydaných európskych platobných rozkazov v rámci EÚ vďaka zjednodušeniu výkonu bez exequatórneho konania, či žiadosti o špeciálne osvedčenie.

Po stanovení hlavných definičných znakov Nariadenia a predstavení komplikovanej histórie priebehu legislatívneho procesu prijatia Nariadenia sme zamerali našu pozornosť na povahu Nariadenia z hľadiska EMPS a národného práva.

Konštatujeme, že Nariadenie využíva vhodnú unifikačnú formu – nariadenie. Upozorňujeme na dôležitú kolíznu normu v článku 26 Nariadenia, ktorá necháva na národných úpravách otázku konania Nariadením neupravené. Zaradujeme ho do systému európskeho justičného priestoru ako súčasť európskeho medzinárodného práva procesného vzhľadom na zistené prvky, akými sú doručovanie súdnych písomností do cudziny a uznanie a výkon rozhodnutí v občianskych a obchodných veciach.

Túto podkapitolu sme zakončili prehľadom zmien Nariadenia, ktoré reagovali predovšetkým na rozširovanie EÚ a s tým spojené úpravy hlavne formulárov v prílohách Nariadenia. Zmeny účinné od júla 2017 prinášajú aj zmeny vo vzťahu k nariadeniu č. 861/2007 zo dňa 11. 7. 2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou. Našej pozornosti tiež neunikla Správa Komisie a Posudok EP, ktoré po takmer siedmi rokoch účinnosti Nariadenia hodnotia jeho efektivitu, či splnilo očakávania a zaoberajú sa potrebou jeho prípadných zmien. Veľmi prekvapujúce je, že zo Správy Komisie vyplýva, že až dve tretiny návrhov na vydanie EPR sú vydávané v Rakúsku a Nemecku, v krajinách s centralizovaným spracovaním návrhov a vysokou automatizáciou ich spracovania. Veľmi nelichotivým faktom je, že vo veľkej časti členských štátov dochádza k vydaniu EPR podstatne neskôr ako v Nariadení uvedených 30 dňoch. Kvalite Správy Komisie tiež nepomáha nízka kvalita vstupných dát od členských štátov.

V ďalšej časti podkapitoly podrobujeme analýze vecnú a osobnú aplikáciu Nariadenia. Poukazujeme na prísne obmedzenie na cezhraničné spory, na negatívne a pozitívne vymedzenie aplikácie. Dôležitou je aj neúčast' Dánska na unifikovanej úprave. Ako veľmi zaujímavá sa nám javí zmena v osobnej aplikácii, keď oproti pôvodnému návrhu, ktorý stanovoval požiadavku bydliska v členskom štáte, je v Nariadení len požiadavka bydliska v inom štáte. Touto zmenou sa použitie Nariadenia pozitívne rozšírilo aj na iné spory, ktoré doteraz nemohli profitovať z výhod tejto úpravy.

Nasledujúca časť sleduje vzťah Nariadenia k iným úijným unifikovaným úpravám. Prichádzame k záveru, že návrh sa správa

systemovo a nie je v konflikte so žiadnou z úprav. Naopak, úpravu mnohých otázok necháva na tieto úpravy (Nariadenie Brusel I bis), prípadne preberá takmer bez zmeny ich súčasti (nariadenie o zavedení európskeho exekučného titulu). Nariadenie sa tak stalo plnohodnotnou súčasťou systému noriem EMPS a kombináciou výhod jednotlivých úprav je unifikácia ešte efektívnejšia a pozitíva z nej plynúce ešte výraznejšie. Nariadenie v svojej úprave úplne upúšťa od exequatórneho konania a umožňuje konaním získať právoplatné a vykonateľné rozhodnutie, ktoré je vo všetkých členských štátoch vykonateľné akoby sa jednalo o vykonateľné rozhodnutie vydané v členskom štáte výkonu.

Národné právne úpravy ostávajú prijatím návrhom nedotknuté, veriteľ si môže vybrať sám, či svoju pohľadávku uplatní využitím národnej alebo unifikovanej úpravy.

Ďalšia podkapitola sa už zameriavala na celý systém konania, kde sme sprevádzali veriteľa od zistenia príslušnosti ku konaniu až po získanie vykonateľného európskeho platobného rozkazu a jeho prípadný výkon.

Ukázali sme, že pre konanie je charakteristická jednostupňovosť, fakultatívnosť, možnosť zapojenia vyšších súdnych úradníkov a automatického spracovania návrhu. Zaoberali sme sa tiež oznámeniami jednotlivých členských štátov ohľadom automatizácie a centralizácie konania, kde sme konštatovali vhodnosť centralizácie spracovanie EPR. Našej pozornosti neunikol ani kompetenčný spor rozhodovaný NSS v roku 2012 v Českej republike. Pokračovali sme obsahovými nárokmi na návrh a kompromisnou formuláciou rozsahu dokazovania a prieskumu pred vydaním platobného rozkazu. Tu konštatujeme existenciu len formálneho, nie materiálneho prieskumu a nutnosťou dôkazy len popísať, nie priložiť. Z návrhu má byť zrejma výška pohľadávky, jej príslušenstvo a tiež dôvody vzniku. Popisujeme aj judikatúru SDEÚ umožňujúcu Nariadením požadovať úroky z omeškania až do zaplatenia pohľadávky. Formulár Nariadenia pre podanie návrhu na vydanie EPR však do dnešného dňa tento judikát nereflektuje.

Po prieskume návrhu sa zoberáme náležitosťami samotného rozhodnutia, kde vyzdvihujeme dôležitosť náležitého informovania

odporcu o jeho postavení, práвах a následkoch jeho nečinnosti. Na tomto mieste sa opäť zamýšľame nad nedodržaním „obvyklej“ 30 dňovej lehoty na vydanie EPR vo veľkej časti členských štátov a následkami s tým spojenými.

Ako najviac problematická sa v našej práci ukazuje byť úprava doručenia, ktorá hrá v tomto konaní nezastupiteľnú úlohu. Navrhujeme zmenu Nariadenia, kde by doručenie len do schránky odporcu prípadne bez akéhokoľvek potvrdenia prijatia bolo možné použiť len v prípadoch výnimočných, keď doručenie spôsobom, ktorý zabezpečuje úplnú istotu doručenia, nie je možné.

Krátko sa tiež pristavuje pri judikáte SDEÚ ohľadne chyby v doručení EPR, ktorá je zistená až pri jeho výkone. Tu súdny dvor odkazuje na národné právo a neumožňuje analogické použitie článku 20 Nariadenia. Všimame si tiež nedostatky v elektronickom doručovaní EPR a popísanú prax v Posudku EP, ktorá v súvislosti s doručovaním upozorňuje na riziká v prípade doručovania v období prázdnin a sviatkov.

V ďalšej časti podkapitoly poukazujeme na neformálne náležitosti odporu bez nutnosti jeho odôvodnenia v lehote do 30 dní od doručenia. Popisujeme tiež rozhodnutie SDEÚ, ktoré garantuje právo žalovaného namietat' miestnu nepríslušnosť súdu aj keď tak neučinil v odpore. V ďalšom judikáte SDEÚ súdny dvor judikoval, že chyba zástupcu odporcu pri výpočte lehoty na podanie odporu nepredstavuje mimoriadnu okolnosť ani výnimočné okolnosti v zmysle článku 20 Nariadenia. V poradí treťom rozhodnutí SDEÚ v tejto časti súdny dvor konštatoval, že článok 20 Nariadenia neumožňuje prieskum v prípade tvrdenia odporcu, že súd, ktorý vydal EPR sa chybné prehlásil za príslušný ku konaniu. SDEÚ odkazuje na použitie odporu ako vhodného nástroja v takomto prípade. V závere podkapitoly si všimame aj veľmi rozdielny podiel odporov v jednotlivých členských štátoch EÚ.

Nasledujúca časť charakterizuje následné konanie po podaní odporu. Tu si všimame rozhodnutie SDEÚ v ktorom súdny dvor rozhodol, že ak po podaní odporu súd v riadnom súdnom konaní skonštatuje chýbajúcu právomoc ku konaniu a určí v súlade s vnútroštátnym právom miestne a

vecne príslušný súd na riadne súdne konanie, tento súd nie je povinný preskúmať EPR analogicky podľa článku 20 Nariadenia.

Vykonateľnosť európskeho platobného rozkazu stanovuje príslušný súd automaticky, bez nutnosti podať žiadosť. Celkový čas konania až po výkon sa tak skraca. V rámci výkonu poukazujeme opäť na výhody z úpravy plynúce, ktoré vedú k rýchlejšiemu výkonu rozhodnutia. Poukazujeme aj na možné dôvody odmietnutia výkonu, ktoré sú stanovené taxatívne. V tejto podkapitole predstavujeme aj rozhodnutie českého krajského súdu, ktorý v svojom rozhodnutí aplikoval Nariadenie v súvislosti s námietkami povinného v rámci výkonu rozhodnutia. Súd tu správne odmietol prieskum EPR vydaného súdom iného členského štátu v rámci jeho výkonu.

V ďalších častiach podkapitoly sme upriamili našu pozornosť na problematiku fakultatívneho právneho zastúpenia v konaní, jazyku dokumentov, možného automatického spracovania návrhov a súdnych trov konania. V týchto častiach poukazujeme na úpravu a jej možno dopady na konanie. Navrhujeme členským štátom rozšíriť akceptované jazyky a poukazujeme na výhody formulárov z hľadiska jazyka, no aj na nevýhody neprekladania EPR do jazyka odporcu. Navrhujeme, aby formulár na vydanie EPR obsahoval krátke poučenie o dôležitosti dokumentu a následkov po vzore formulárov z oblasti nariadenia o insolvenčnom konaní vo všetkých oficiálnych jazykoch EÚ. V práci tiež skúmame výšku súdneho poplatku za vydanie EPR v Českej republike a Nemecku. Zamýšľame sa tiež nad výhodami automatického spracovania EPR a potreby jeho rozšírenia.

Po analýze Nariadenia musíme konštatovať veľký pokrok oproti návrhu z roku 2004. Nariadenie prezentuje konanie, ktoré je podrobnejšie a koherentnejšie. Veriteľovi sa jeho použitím dostáva do rúk konanie, ktoré uľahčí jeho postup vedúci k úhrade jeho pohľadávky. Považujeme za dôležité prehodnotiť súčasnú formuláciu podmienok riadneho doručenia platobného rozkazu, ktorý by sa mohol stať slabým článkom tejto v skutku podarenej unifikačnej právnej úpravy. Navrhujeme zvážiť aj zmeny vo formulároch Nariadenia. V Nariadení jasne vidieť aj odstránenie exequatórneho konania.

Nasledovala kapitola v ktorej bližšie predstavujeme český platobný rozkaz, kde po predstavení právnej úpravy a jej histórie pristupujeme podobne ako pri EPR k popisu inštitútu na základe definovaných kritérií. Všímame si limity ČPR z hľadiska nemožnosti doručovania do zahraničia a rozdiely medzi ČPR a ČEPR. Tiež nás zaujali rozdiely pri návrhu na vydanie platobného rozkazu a úroveň doloženia dôkazov k návrhu. Neprekvapuje nás veľmi nízka úroveň automatického spracovania platobných rozkazov v Českej republike.

Ďalšia kapitola podobným spôsobom popisovala nemecký platobný rozkaz. Štruktúra a hĺbka popisu bola veľmi podobná s českou úpravou. Všímame si veľmi veľkú efektivitu z hľadiska centralizácie konania a extenzívneho použitia automatického spracovania platobných rozkazov v Nemecku. Zaujala nás možnosť doručovať NPR v niektorých prípadoch aj do zahraničia. Zaujímavou sa javí byť aj dvojstupňovosť konania.

Z hľadiska cieľov práce sme v nasledujúcej kapitole stručne popísali implementačnú právnu úpravu Nariadenia do právnych poriadkov Českej republiky a Nemecka. Poukázali sme na diametrálne rozdielny prístup zákonodarcu k implementácii, kde česká úprava je veľmi kusá, nechávajúca veľký priestor súdom pre interpretáciu a na druhej strane nemecká, ktorá prekvapuje svojou detailnosťou.

Veľmi dôležitou kapitolou, ktorá predchádza záveru tejto práce je kapitola, ktorá sumarizuje zistené zhodné a rozdielne znaky medzi EPR, ČPR a NPR s prihliadnutím k európskym inštitútom. Podarilo sa nám identifikovať celú radu zhodných znakov platobných rozkazov - ich povahu, rýchlosť konania, účinky odporu/námietok. Tiež hodnotíme zhodné znaky s európskymi inštitútmi. Nie je možné prehliadnuť ani rozdielne znaky platobných rozkazov z hľadiska ich aplikácie (cezhraničnosť, rozsah nárokov), rozdielne nároky na návrh na vydanie, rôzne lehoty na podanie odporu, rýchlosti konania až po získanie vykonateľného rozhodnutia v celej EÚ. Zaujímavý je aj rozdielny prístup namietania nesprávnych nákladov konania v platobnom rozkaze.

XI. Résumé

The main objective of this rigorous thesis was to describe the Regulation creating a European order for payment procedure (Regulation) in detail and compare its main features with comparable institutes in European, Czech and German law, especially highlighting their parallels and differences.

The rigorous thesis was after the Introduction followed by a chapter defining the basic terms important to this work, such as European international private law (E IPL), its unification, European order for payment and national payment orders. In the following chapter, we justified the unification of E IPL, briefly presented the individual unifying instruments, i.e. the regulation, subsidiary agreement or rigid directive, and briefly presented the historical development of E IPL up to today with a focus on the development of competences in the field of E IPL. We also briefly analysed the advantages and disadvantages of the unifying instruments based on previously defined criteria. In both, the historical and comparative sections, we have shown a gradual tendency to abandon the unification through subsidiary agreements and a gradual shift towards instruments of the secondary European law.

We have therefore succeeded in confirming the hypothesis that the EU has not used the best available unifying instrument for the European order for payment procedure.

In the following chapter we briefly presented the comparative criteria on the basis of which we compared the European payment order (EPO), Czech payment order (CPO) and German payment order (GPO). These criteria have been chosen in view of the typical features of payment order institutes and the factors relevant to the use of the institute, its success and the search for a compromise between justice, speed of procedure, economic efficiency and a balance between the rights of the creditor and the debtor.

After setting the comparative criteria, in the next chapter we analysed the Regulation, i.e. the EPO procedure. In the first part of the chapter we

were interested in the reasoning behind the adoption of the Regulation and its objectives. We have shown big differences between the national payment orders within the EU. In some member states there is no such procedure. It was important that the Regulation will not interfere with the national regulation. On a practical example we showed the benefits of the unified regulation.

Following the definition of the main features of the Regulation and the presentation of the complicated history of its legislative process, we focused our attention on the nature of the Regulation in EIPPL and national law. Further, we summarised the amendments of the Regulation including the one effective in July 2017. We also paid our attention to the EU Commission report and European Parliament opinion regarding the EPO.

In the next part of the subchapter, we undertook the analysis of the substantive and personal application of the Regulation. This subchapter is followed by another which focused on the relationship between the Regulation and other EU unified regulations. The next subchapter focused on the whole system of the proceedings, where we accompanied the creditor from the finding of the jurisdiction to the proceedings up to obtaining an enforceable EPO and its enforcement, if any. We concluded that the Regulation made a big development since the 2004 proposal. The EPO proceeding is detailed and more coherent. The creditor is given a strong instrument to collect its unpaid receivables. As risky we see the regulation on service of the EPO.

The following chapter dealt with the CPO. After the introduction of the regulation and its history we described in a similar way as the EPO based on the defined criteria. In a similar way, the GPO is described and analysed in the next chapter. This chapter was followed by another one which focused on the implementation of the Regulation into the legal system in the Czech Republic and Germany where we shown different approaches in this process.

A very important part, which precedes the Summary and Resumé of this work, summarises the identified identical and different features found between the EPO, CPO and GPO taking into account the European institutes. We have managed to identify a whole range of identical

features of payment orders as: their nature, speed of procedure, the effects of objections on them. We also evaluated the similarities with the European institutes. It was also not possible to overlook the different features of payment orders in terms of their application (cross-border requirements or exclusions, range of claims), different requirements on proposals for issue, different time limits for lodging of the opposition against the payment orders, speed of proceedings up to obtaining an enforceable decision throughout the EU.

XII. Použitá literatura

XII.1 Knižné pramene

- 1.** Búrca, de G. – Craig, P. EU law: text, cases and materials. 5th edition. Oxford: Oxford University Press, 2015, ISBN 978-0-19-871492-7
- 2.** Herdegen, M. Europarecht. 6. überarbeitete und erweiterte Auflage. München: C. H. Beck, 2004, ISBN 3406525350
- 3.** Fiala P. – Pitrová M. Evropská Unie. 2. dopl. a aktualiz. vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2009, ISBN 978-80-7325-180-2
- 4.** Janků, L. – Janků, M. Právo EU po Lisabonské smlouvě. 2. vydání. Ostrava: key Publishing s.r.o., 2015, ISBN 978-80-7418-245-7
- 5.** Kučera, Z. – Pauknerová M. – Růžička K. a kol. Mezinárodní právo soukromé. 8. opr. a dopl. vyd. Brno: Doplněk, 2015, ISBN 978-80-7239-321-3
- 6.** Křepelka, F. – Skřivánková, K. – Bacho, D. Právo Evropské unie: multimediální učební text pro studenty bakalářských programů. 3. přeprac. a rozš. vyd. Brno: Masarykova Univerzita, 2010, ISBN 978-80-210-5275-8
- 7.** Pauknerová, M. Evropské mezinárodní právo soukromé. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, ISBN 978-80-7400-504-6
- 8.** Rauscher, T. a kol. Europäisches Zivilprozess- und Kollisionsrecht. Kommentar. EuZPR/EuIPR. Band II. EG-VollstrTitelVO, EG-MahnVO, EG-BagatelVO, EU-KPfVO, HProrogÜbk 2005, EG-ZustVO 2007, EG-BewVO, EG-InsVO. 4. neu bearbeitete Auflage. Köln: Dr. Otto Schmidt KG, 2015, ISBN 978-3-504-47203-0
- 9.** Rozehnalová, N. – Týč, V. – Novotná, M. Evropské mezinárodní právo soukromé. Brno: Masarykova Univerzita, 1998, ISBN 80-210-1867-4
- 10.** Rozehnalová, N. – Týč, V. Evropský justiční prostor (v civilních otázkách). Brno: Masarykova Univerzita, 2003, ISBN 80-210-3054-2

- 11.** Rozehnalová, N. a kol. Mezinárodní právo soukromé Evropské unie (Nařízení Řím I, Nařízení Řím II, Nařízení Brusel I). Praha: Wolters Kluwer ČR, 2013, 978-80-7478-016-5
- 12.** Šlosarčík, I. Politický a právní rámec evropské integrace. 3. aktualiz. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2010, ISBN 978-80-7357-471-0
- 13.** Tichý, L. a kol. Evropské právo. 5. přeprac. vyd. Praha: C. H. Beck, 2014, ISBN 978-80-7400-546-6
- 14.** Tomášek, M., Týč, V. a kol. Právo Evropské unie. 2. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2017, ISBN 978-80-7502-184-7
- 15.** Týč, V. a kol. Lexikon – Právo Evropské unie. Ostrava: Sagit, 2004, ISBN 80-7208-428-3
- 16.** Týč, V. Základy práva Evropské unie pro ekonomy. 5. aktualizované a doplněné vydání. Praha: Linde, 2006, ISBN 80-7201-631-8

XII.2 Časopisy a zborníky

- 1.** Beaumont, P.R. The Brussels Convention Becomes a Regulation, in Reform and Development of Private International Law: Essays in Honour of Sir Peter North, edited by J Fawcett, 2002, Oxford Press, ISBN 0199250081, s. 12–15
- 2.** Basedow, J. The Communitarization of the Conflict of Laws under the Treaty of Amsterdam. *Common Market Law Review*, 37/2000, s. 695–696
- 3.** Brodec, J. Evropský exekuční titul a evropský platební rozkaz. *Právník*, 2005, č. 9, s. 1025-1039
- 4.** Doležel, V. – Pavlova, B. EJP ve věcech civilních část XII.: Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 805/2004 ze dne 21. dubna 2004, kterým se zavádí evropský exekuční titul pro nesporné pohledávky; Návrh nařízení o evropském platebním rozkazu. *Právní fórum*, 2006, č. 1, s. 1-7
- 5.** Einhaus, D. Erste Erfahrungen mit dem Europäischen Zahlungsbefehl. *Europäische Zeitschrift für Wirtschaftsrecht (EuZW)*, č. 22, s. 865-868

6. Einhaus, D. Qual der Wahl: Europäisches oder internationales deutsches Mahnverfahren? IPRax, 2008, č. 4, s. 323-330
7. Freitag, R. Rechtsschutz des Schuldners gegen den Europäischen Zahlungsbefehl nach der EuMahnVO. IPRax, 2007, č. 6, s. 509-514
8. Helmreich, H. Erscheinungsformen des Mahnverfahrens im deutschsprachigen Rechtskreis unter besonderer Berücksichtigung des Mahnverfahrens in der Zivilprozessordnung und seiner Vorgängermodelle. Köln: C. Heymanns, 1995, ISBN 3452230309
9. Jayme, E. – Kohler, Ch. Europäisches Kollisionsrecht 1998: Kulturelle Unterschiede und Parallelaktionen. IPRax, č. 6, 1998, s. 417–429
10. Leible, S. / Staudinger, A. Art. 65 EGV im System der EG-Kompetenzen. Heft 4-2000/2001, The European Legal Forum, German Version, s. 225-235
11. Kodek G. E. – Rechberger W.H. a kol. Order for Payment in the European Union. edited by Kodek G. E. – Rechberger W.H., Hague: Kluwer Law International, 2001, ISBN 90-411-1526-9
12. Kohler, Ch. – Jayme, E. Europäisches Kollisionsrecht 2004 – Territoriale Erweiterung und methodische Rückgriffe. IPRax, 2004, č. 6, s. 481–568
13. Kohler, Ch. – Jayme, E. Europäisches Kollisionsrecht 2005 – Hegemonialgesten auf dem Weg zu einer Gesamtvereinheitlichung. IPRax, 2005, č. 6, s. 481–568
14. Králová, M. Nařízení (ES) o evropském platebním rozkazu. Bulletin advokacie, 2007, č. 3, s. 71-72
15. Kreße, B. Das Europäische Mahnverfahren. Europäisches Wirtschafts- und Steuerrecht (EWS), 2008, č. 12, s. 508-517
16. Macur, J. Platební rozkaz v civilním procesu České republiky a zemí Evropské unie. Právní rozhledy, 2002, č. 5, s. 201-206
17. Mansel, H.-P. – Thorn, K. – Wagner R. Europäisches Kollisionsrecht 2015 – Neubesinnung. IPRax, 2016, č. 1, s. 1-33

- 18.** Mansel, H.-P. – Thorn, K. – Wagner R. Europäisches Kollisionsrecht 2016 – Brexit ante portas! IPRax, 2017, č. 1, s. 1-39
- 19.** Max Planck Institute for foreign Private and Private International Law. Law applicable to contractual obligations. *Rebels Zeitschrift*, 68/2004, s. 1–56
- 20.** Pauknerová, M.: Evropské mezinárodní právo soukromé a procesní – aktuální otázky. *Právní rozhledy, Příloha Evropské právo*, 2003, č. 8, s. 1-6
- 21.** Pauknerová, M. Mezinárodní civilní procesní právo po vstupu České republiky do EU – vybrané otázky. *Právní rozhledy, Příloha Evropské právo*, 2004, č. 9, s. 333–338
- 22.** Pfeiffer, T.: Die Entwicklung des Internationalen Vertrags-, Schuld- und Sachenrechts 1997-1999. *Neue juristische Wochenschrift*, 1999, Heft 50, s. 3674-3686
- 23.** Remien, O. European Private international Law, The European Community and its Emerging Area of freedom, security and Justice. *Common Market Law Review*, 38/2001, s. 53-86
- 24.** Rozehnalová, N. Evropský justiční prostor ve věcech civilních. *Právní fórum*, 2005, č. 2, s. 41-42
- 25.** Sedlačko, F. „Náhrada trov“ konania o európskom platobnom rozkaze. *bulletin slovenskej advokácie*, 2012, č. 10, s. 6-7
- 26.** Schimrick M. Das Europäische Mahnverfahren. *Neue Justiz*, 2008, č. 11, s. 491-494
- 27.** Schollmeyer, E. Europäisches Mahnverfahren. *IPRax*, 2002, č. 6, s. 478-484
- 28.** Smolík, P. Řízení o vydání evropského platebního rozkazu. *Právní fórum*, 2009, č. 12, s. 518-528
- 29.** Wagner, R. Die zivil(-verfahrens-)rechtlichen Komponenten des Aktionsplans zum Haager Program. *IPRax*, 2005, č. 6, s. 494–496
- 30.** Wagner, R. EG-Kompetenz für das IPR in Ehesachen? *Rebels Zeitschrift*, 68/2004, s. 131–133

- 31.** Wagner, R. Zur Vereinheitlichung des Internationalen Privat- und Zivilverfahrensrechts fünf Jahre nach In-Kraft-Treten des Amsterdamer Vertrags. Neue juristische Wochenschrift, Heft 26, s. 1835-1838
- 32.** Whelanová, M. Problémy harmonizace českého práva s právem ES. Právní rozhledy, Příloha Evropské právo 2003, č. 2, s. 6–10

XII.3 Rozsudky a zdroje z internetu

- 1.** Akčný plán Európskej rady a Komisie implementujúci Hátsky program na zosilnenie slobody, bezpečnosti a spravodlivosti v Európskej únii [citované 6. 6. 2017], dostupný z <http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cmsUpload/web097781.en.pdf>
- 2.** Die maschinelle Bearbeitung der gerichtlichen Mahnverfahren, verzia 07/2014 [citované 10. 5. 2017], dostupné z http://www.mahngerichte.de/download/Script/download.php?f=Broschuere_2014.pdf
- 3.** Lavický, P. Simplification of debt collection in the EU, Czech National report. [citované 27. 5. 2017] dostupné z http://www.acj.si/images/Projekt_1/Project_Results/Czech.pdf
- 4.** Legislatívne uznesenie Európskeho parlamentu o návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa ustanovuje konanie o Európskom platobnom rozkaze [citované 17. 5. 2017], dostupné z <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P6-TA-2005-0499+0+DOC+XML+V0//SK#top>
- 5.** Oznámenia členských štátov k Nariadeniu [citované 22. 5. 2017] dostupné z https://e-justice.europa.eu/content_european_payment_order-353-sk.do?init=true
- 6.** Pôvodný návrh nariadenia o konaní o európskom platobnom rozkaze, KOM (2004) 173 final /3, zo dňa 25. 5. 2004 [citované 17. 5. 2017], dostupné z <http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2004/EN/1-2004-173-EN-F3-1.Pdf>
- 7.** Praktická príručka pre uplatňovanie nariadenia o európskom platobnom rozkaze [citované 16. 5. 2017], dostupné z http://ec.europa.eu/justice/civil/files/guidepratique_ope_21langues.zip

- 8.** PreLex – Sledovanie medziinštitucionálnych legislatívnych postupov [citované 16. 5. 2017], dostupné z http://eur-lex.europa.eu/procedure/EN/2004_55?qid=1494956611004&rid=2
- 9.** Reynolds, S. The European order for payment procedure. European Implementation Assessment, In-depth analysis. European Parliamentary Research Service, júl 2016, [citované 26. 5. 2017], dostupné z [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2016/587344/EPRS_IDA\(2016\)587344_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/IDAN/2016/587344/EPRS_IDA(2016)587344_EN.pdf)
- 10.** Rozsudok SDEÚ vec C 94/14 Flight Refund Ltd/Deutsche Lufthansa AG (2016) z 10. 3. 2016
- 11.** Rozsudok SDEÚ vec C 144/12 Goldbet Sportwetten GmbH./ Massimo Sperindeo (2013) z 13. 6. 2013
- 12.** Rozsudok SDEÚ vec C-215/11 Iwona Szyrocka/ SiGer Technologie GmbH (2012) z 13. 12. 2012
- 13.** Rozsudok SDEÚ vec C-324/12 Novontech-Zala kft./ Logicdata Electronic & Software Entwicklungs GmbH (2013) z 21. 3. 2013
- 14.** Rozsudok SDEÚ vec C-281/02 Owusu/Jacson (2005) z 1. 3. 2005
- 15.** Rozsudok SDEÚ vec C-245/14 Thomas Cook Belgium NV/Thurner Hotel GmbH (2015) z 22. 10. 2015
- 16.** Rozsudok SDEÚ v spojenej veci C 119/13 eco cosmetics GmbH & Co. KG/Virginii Laetitii Barbare Dupuy a C 120/13 Raiffeisenbank St. Georgen reg. Gen. mbH/Tetyane Bonchyková (2014) z 4. 9. 2014
- 17.** Správa Komisie Európskemu parlamentu, Rade a Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru o uplatňovaní nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1896/2006, ktorým sa zavádza európske konanie o platobnom rozkaze. COM(2015) 495 final, zo dňa 13. 10. 2015 [citované 25. 5. 2017], dostupné z <https://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2015/SK/1-2015-495-SK-F1-1.PDF>

- 18.** Správa o uplatňovaní európskeho konania o platobnom rozkaze, Európsky parlament, 17. 10. 2016, 2016/2011(INI), A8-0299/2016 [citované 26. 5. 2017], dostupné z <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//NONSGML+REPORT+A8-2016-0299+0+DOC+PDF+V0//SK>
- 19.** Stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru k „Návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa vytvára európsky postup k platobnému príkazu“ z 9. 2. 2005 [citované 17. 5. 2017], dostupné z <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=CELEX:52005AE0133&from=SK>
- 20.** Tlačová správa z 2696. zasadnutia Rady [citované 17. 5. 2017], dostupné z http://europa.eu/rapid/press-release_PRES-05-296_en.htm?locale=en
- 21.** Uznesenie Krajského súdu v Českých Budejoviciach, KSJICCB 5 Co 740/2013 z 19. 4. 2013
- 22.** Uznesenie Najvyššieho správneho súdu zo dňa 11. 6. 2012, čj. Konf 44/2011 - 13, č. 2744/2013 Sb. NSS, www.nssoud.cz
- 23.** Webové stránky automatického súdneho platobného rozkazu a ďalšie jej podstránky [citované 10. 5. 2017], dostupné z <http://www.mahngerichte.de/>
- 24.** Webová stránka Ediktsdatei der österreichischen Justiz [citované 27. 5. 2017], dostupné z <http://www.edikte.justiz.gv.at/edikte/km/kmhlp05.nsf/all/erv>
- 25.** Webová stránka okresného súdu Berlín-Wedding, časť podania [citované 27. 5. 2017], dostupné z <https://www.berlin.de/gerichte/amtsgericht-wedding/das-gericht/zustaendigkeiten/mahngericht/artikel.418729.php>
- 26.** Webová stránka portálu Berlin.de - Možnosti podania návrhu na vydanie EPR [citované 11. 4. 2017], dostupné z <http://www.berlin.de/gerichte/amtsgericht-wedding/das-gericht/zustaendigkeiten/mahngericht/artikel.418729.php>
- 27.** Zelená kniha o konaní o európskom platobnom rozkaze a o pravidlách pre zjednodušenie a urýchlenie konaní s nízkou hodnotou sporu. KOM (2002) 746, zo dňa 20. 12. 2002 [citované 17. 5. 2017], dostupné z <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52002DC0746&from=DE>.

- 28.**Závery Európskej rady 26.-27. 6. 2014 EUCO 79/14 [citované 2. 6. 2017], dostupné z <http://register.consilium.europa.eu/doc/srv?l=SK&f=ST%2079%202014%20INIT#page=15>
- 29.**Závery Európskej rady v Tampere zo dňa 15. a 16. 10. 1999 [citované 6. 6. 2017], dostupné z http://www.europarl.europa.eu/summits/tam_en.htm, B.V-B.VII
- 30.**Zmenený a doplnený návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o konaní o európskom platobnom rozkaze [citované 7. 6. 2017]. zo dňa 7 .2. 2006, KOM (2006) 57, 2004/0055 COD, dostupné z <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/HTML/?uri=CELEX:52006PC0057&from=CS>

Konanie o európskom platobnom rozkaze – paralely a rozdiely v porovnaní s právom európskym, českým a nemeckým

Procedure on European Order for Payment - parallels and differences in comparison with European, Czech and German law

Abstrakt v slovenčine

Táto rigorózna práca sa zabyva problematikou európskeho platobného rozkazu z hľadiska paralel a rozdielov s právom európskym, českým a nemeckým. Práca na základe dopredu definovaných kritérií porovnáva európsky platobný rozkaz s českým platobným rozkazom a nemeckým platobným rozkazom, pričom pozornosti neunikol ani vzťah s inými inštitútmi EMPS. Vzhľadom na dlhšiu účinnosť úpravy európskeho platobného rozkazu bolo možné v práci už zhodnotiť skúsenosti s aplikáciou a tiež judikatúru. V práci bolo identifikovaných niekoľko zhodných znakov platobných rozkazov, napr. rýchlosť konania, fakultatívnosť, vydanie bez vypočutia odporcu a ich zrušenie po podaní námietok voči nim. Zistené boli ale aj odlišnosti, predovšetkým v rozsahu aplikácie, rôznom použití v cezhraničných prípadoch, rôznymi nárokmi na rozsah poskytnutia dôkazov v návrhu na vydanie, štruktúrou konania ako jedno alebo dvojstupňového a rôzne lehoty na podanie námietok.

English Abstract

This rigorous thesis deals with the European order for payment in terms of parallels and differences with the European, Czech and German law. On the basis of predefined criteria the work compares the European order for payment with the Czech payment order and the German payment order, while the relationship with other European International Private Law institutes has not escaped our attention. Due to the longer effectiveness of the European order for payment regulation we were able in this work to evaluate experience with its application and the case law. A number of identical features of payment orders have been identified in the work, such as their speed of the procedure, optionality, issue without the hearing of the opposing party and their cancellation after objections against them. Differences have also been identified, mainly in the scope

of application, different use in cross-border cases, different demand on the scope of evidence in the proposal for issue, the structure of the procedure as one or a two step and different time limits for filing of objections.

Klíčová slova

Mezinárodní právo soukromé, evropské mezinárodní právo soukromé, evropský platební rozkaz

Kľúčové slová

Medzinárodné právo súkromné, európske medzinárodné právo súkromné, európsky platobný rozkaz

Keywords

Private International Law, European Private International Law, European Order for Payment